

PO STOPÁCH ZLOČINU

Jak se ve složité době do ničeho nenamočit
a vyhnout se nečekaným nástrahám...

Pomáhat a chránit?

Pusu na zámek

Všichni do řady

Perpetuum debile

Poznej svého soupeře

Pěkně podle zákona

**BUĎ TVŮRCE,
NE OBĚŤ**

**TVOŘIVÁ
SPOLEČNOST**
creativesociety.com

Komáři se ženili

Nerozumím příliš tomu, proč si tolik lidí pořád stěžuje, a hlavně na co. Že mají málo toho, málo tamtoho, ten má víc a má se líp, vláda je špatná, systém je mizerný, počasí stojí za houby, zboží v supermarketech nestojí za nic, to kyselo je moc kyselé a bramboráky moc bramborové... Všechno je prostě špatně.

Asi si myslí, že když se jim nelíbí přítomnost, bude stačit, když si počkají na lepší budoucnost. A tak čekají, třeba do voleb. Ty ale nedopadnou podle představ, vláda zklame, a tak se ze zářivé budoucnosti rychle stane opět mizerná přítomnost. Tak třeba příště. Jenže příště to dopadne obvykle ještě hůř než minule. A nic se nelepší.

Podle mě vyhlížení lepších zítřků, pokud na nich člověk sám aktivně nepracuje a nevěnuje pozornost vlastnímu životu a starání se o to, aby byl v každém okamžiku naplněný a co možná nejšťastnější, nemá valného smyslu. Protože čím víc pozornosti budu věnovat tomu, co se děje okolo a co nemohu ovlivnit, tím méně pozornosti mohu věnovat svým věcem a tomu, co ovlivnit můžu.

Takový přístup má i další výhody. Pokud se soustředím na přítomnost a nevyhlížím lepší budoucnost, nemohu být zklamaný z toho, když žádná nepřijde. Protože jsem spokojený už s tím, co je teď. A vážím si toho, že jsem zdravý, mám kde bydlet, skvělou práci, co jíst, koho milovat, jet kam na výlet, jít se kam projít a všechny základní věci, které k životu potřebuji. A když se celý den soustředím a hlídám si stav své mysli a starám se o rozpoložení ducha a duše, nemůžu být nikdy nešťastný ani zklamaný.

A pokud nemohu být nešťastný a zklamaný, nemůže mě rozhodit ani to, když vidím, jak věci kolem mě fungují nebo často spíš nefungují. Někdy je to otravné a únavné, ale když se do toho neponořím emočně a nepohlítí to mou mysl, nemůže mě to ani naštvat. Je to prostě takové, jaké to je. To mi umožňuje přijmout realitu, aniž bych si ji nechal fušovat do toho, jak se cítím. To, co nemohu ovlivnit, přece není můj problém.

Já realitu mohu zlepšit a ovlivnit jen tím, že sám budu v klidu a pohodě, bez ohledu na to, co se děje kolem. Ne, vůbec to neznamena, že je třeba před okolní realitou utíkat nebo ji ignorovat. Naopak, takový přístup mi umožňuje se jí nebát, vidět a vnímat ji s nadhledem a nenechat se emočně vcucnout. Když nevidím rudě, ani naopak růžově, mohu ji pozorovat a chápat daleko lépe a také v ní lépe fungovat. Nebo ji popisovat v šifře. A ještě si z ní dělat legraci. Tak, aniž by mě pohltila a zničila.

Nejtěžší je pro mě zůstat v klidu hlavně ve chvíli, kdy se octnu mezi lidmi, kteří k životu přistupují tak, jak popisují v úvodu svého úvodníku. Bohužel jich vůbec není málo (spíš je jich až moc) a jsou otravní jako komáři v létě na verandě. Jejich osobní pole a to, jakou energii generují a do okolního prostoru vyzařují jejich myšlenky, bývá často tak neklidné, nepříjemné, hutné a těžké, že to okamžitě cítím, a v tu chvíli „potemním“. Pokud je kolem jeden takový člověk, ovlivní mě to jen lehce. Jakmile je jich ale víc, najednou to prostoupí do mého pole a začne jej to „kurvit“. V té chvíli ten jejich hnůj a negativní energii cítím tak silně, že se snažím co nejdříve vypadnout. A jdu někam, kde potkám maximálně zajíce nebo srnku. Nebo si jdu zahrát na honěnou s koťaty a jejich krásnou, čistou energií a nezkalenou radostí z prostého bytí. A jakmile si uvědomím, jak je život krásný a přestanu do svého pole pouštět cizí splašky, to se mi zase rychle vyčistí.

Kdybych se na ty lidi, kteří mi zaneřádili auru, zlobil, měl bych za chvíli podobné pole jako oni. A tak se na ně nezlobím, ale obloukem se jim vyhýbám.

A když už se jim vyhnout nejde, musím zůstat v klidu a dobře naladěm, a tím si ho zase brzy vyladím. Nikdo jiný to za mě totiž neudělá. Nechci být pasivní obětí svého života, ale jeho vědomým tvůrcem.

Provoz a činnost Šifry můžete podpořit libovolným příspěvkem na účet č. 123-3079870247/0100 (KB). Platbu prosím označte jako Dar. Jakékoli podpory si vážím a děkuji za ni.

Inspirativní čtení přeje

Milan Vidlák

3

Úvodní slovo
Komáři se ženili

6

Z jiného světa
Zprávy s nadhledem

8

Aktuálně
Pomáhat a chránit?

12

Pod lupou
Co spláchla voda

16

Dějà vu
Jak se kydá špína

20

Memento
Nejmenší jsou největší

22

Osud
Pozdravy z Ďáblic

26

Paradox
Pro dobrotu na žebrotu?

28

System
Kdo jede na rande?

32

Kauza
Perpetuum debile

36

Téma
Oslíčku, otřes se

40

Zamyšlení
Pěkně podle zákona

44

Trend
Poznej svého soupeře

48

Realita
Kdo za to může?

50

Poučení
V tomhle nejeďu

52

Záhada
Pusu na zámek

54

Média
Všichni do řady?

58

Radost až na kost
Tipy

ŠIFRA

Časopis pro ty, kteří čtou i mezi řádky
redakce@casopis-sifra.cz

Autor

Milan Vidlák
milan.vidlak@casopis-sifra.cz

Grafická podoba

Svatopluk Hejtmánek

Ilustrace

Ondřej David

Vydavatel

Milan Vidlák
Rybná 716/24
110 00 Praha
IČ: 03417557

Vychází

29. 4. 2025

MK ČR E 21867

ISSN 2336-5579

ZVÝHODNĚNÉ PŘEDPLATNÉ TIŠTĚNÉHO ČASOPISU

Zaškrtněte:

- Roční předplatné 588 Kč
 Půlroční předplatné 294 Kč
 Roční předplatné + elektronická verze časopisu 750 Kč

Jméno Příjmení

Doručovací adresa

Zde odstříhnete a pošlete na adresu: Milan Vidlák, Rybná 716/24, 110 00 Praha

Předplatné můžete objednat také:

E-mailem: Na Internetu:
redakce@casopis-sifra.cz eshop.casopis-sifra.cz

Telefonicky: 702 417 540

Písemně: Milan Vidlák, Rybná 716/24, 110 00 Praha

ŠIFRA PRO VÁS

www.casopis-sifra.cz

Časopis Vám pošleme až domů

Poštovné a balné zdarma

Předplatné i jednotlivá čísla

Objednávejte na eshop.casopis-sifra.cz
či na 702 417 540

Prodejní místa: **U Džoudyho**, Jugoslávská 7/670, Praha 2; **AVASA centrum**, Křižíkova 308/19, Praha 8; **Slunečnice**, Chelčického 78/21, České Budějovice; **Trafika Patriot**, Hradební 209/36, České Budějovice; **Čajovna Kuba a Pařízek**, Masarykovo nám. 21, Jihlava; **Zdravá výživa Šternberk**, U Horní Brány 6, Šternberk; **Tabák**, Husova 113/25, Kutná Hora; **Trafika Herpo**, Zelenobranská 74, Pardubice; **Trafika U Klokana**, Palackého 154/1, Čáslav; **Slunečnice**, Legerova 68, Kolín; **Tabák – Copy Centrum**, nám. Míru 169, Klatovy; **Trafika Tomáš Vršinský**, nám. Jiřího z Poděbrad 149, Hořice; **Trafika Miroslav Pešout**, Horní 2060, Havlíčkův Brod; **Slunečnice – zdravý obchod**, Na Hradbách 152, Kolín; **Jen zdravě**, OC Campus Square, Netroufalky 770/14, Brno

Z jiného SVĚTA

Na vše je dobré dívat se s nadhledem aneb komentované události a zajímavosti, které by neměly uniknout vaší pozornosti. Přípravil: Milan Vidlák

SDÍLENÁ ÚJMA. K českému Nejvyššímu soudu se dovolal padesátiletý zedník, jenž byl odsouzen k třiapůlletému trestu vězení a platbě 6,5 milionu korun odškodného. Za to, že předloni v září zmrzačil sedmatřicetiletého motorkáře, když se svou fabii vyjížděl z účelové komunikace. Jelikož si nevalz předepsané brýle, neviděl ho a nedal mu přednost. Motorkář zůstal po střetu zaklíněný pod autem. Poté řidič začal popojíždět a do bezvládného těla najel. A když se mu nedařilo odjet, vystoupil, těžce zraněného muže vytáhl za ruce a nohy zpod auta, pohodil ho na silnici a v klidu pokračoval v cestě. Oběť jeho odporného chování ochrnula a omezenou má i hybnost horních končetin. Soudy řidiče auta správně potrestaly za ublížení na zdraví z nedbalosti i neposkytnutí pomoci a nařídily mu platit. Zde se ale pachatel projevil jako bezlimitně sobecké a bezcitné hovado podruhé. Podal totiž protest na základě tzv. sdílené újmy, když argumentoval tím, že rodina poškozeného tak vysoké odškodné nepotřebuje, protože drží při sobě, podporuje se a členové rodiny si jsou oporou. A zatímco ochrnutý muž bude moci vychovávat své děti a trávit čas s rodinou, on bude zruinovaný chudák se zničeným životem. Je tohle vůbec možné? Nejvyšší soud naštěstí cynika odkázal do patřičných mezí s tím, že „obviněný zvýrazňuje svůj těžký osud, aniž by akcentoval i situaci poškozeného (. . .)“. Soudci řidičovi ještě vzkázali, že profese zedníka je žádaná, a tak může po propuštění pracovat na tom, aby odškodné splácel. Jen ať se snaží, hajzl.

NAPUŠŤTE VANU. Absolutní absence lidskosti a zábran je ale jevem velmi častým a mezinárodním. Světový rekord v této disciplíně nedávno atakovala i jedna Američanka, která cestovala z floridského Orlanda. Když se však chtěla odbavit na tamějším mezinárodním letišti, nebyla vpuštěna do letadla, protože s sebou měla psa. Respektive to by nevadilo, ale neměla pro zvíře potřebnou dokumentaci. Co by v té chvíli udělal normální člověk? Přebookoval by si letenku, sehnal papíry a letěl jindy. Nebo by se vrátil domů, zajistil, aby se o psa postaral někdo z příbuzných či známých, a odletěl nejbližším možným letem bez něj. A kdyby se ani to nepodařilo, cestu by prostě zrušil či odložil. Ne tak Alison Agatha Lawrenceová. Tahle sedmapadesátiletá ježibaba se totiž před bezpečnostní kontrolou vydala na toaletu, kde nebohého psíka... utopila. Jeho tělo pak hodila do odpadkového koše a pokračovala směrem k odletové bráně, načež v absolutním klidu odletěla. Jestli letadlem, nebo na koštěti, deník New York Post neuvádí. Jasně, žijeme v pekle a lidé jsou (h)různí, takže člověka s mozkiem a srdcem už jen tak něco nepřekvapí, ale řekněte... Když už chtěla ta lidská troska mocí mermo letět, proč prostě psa někde nepřivázala a nenechala ho v letištní hale? I to by bylo hnusné, ale nakonec by skončil někde v útulku, daleko od téhle kreatury, kterou kriminalisté obvinili z týrání zvířat s přetěžujícími okolnostmi a s hrozbou několikaletého vězení či velmi vysoké pokuty. I to se ale jednomu z šokovaných čtenářů zdálo málo a v diskusi s nadsázkou napsal: „Nechť trest odpovídá zločinu. Začněte napouštět vanu.“

JSME PROSTĚ NEJLEPŠÍ. Cynismus nejhrubšího zrna ale projevil i odborný časopis Central Banking, který vyhlásil šéfa České národní banky Aleše Michla světovým guvernérem roku. Ten je přitom v oboru centrálního bankovníctví diletantem, který se do nejdůležitější funkce dostal jen na základě politické kšeftu a který na ni odborně nestačí. Ještě bizarnější je, jak svůj šokující výběr časopis zdůvodnil – guvernérovým bojem proti inflaci. Tím se zřejmě myslí to, jak Michl nejprve jako člen bankovní rady ČNB hlasoval pro nezvyšování úrokových sazeb pokaždé, když bylo třeba je zvýšit. A jak poté, již ve funkci guvernéra, jím vedená rada držela sazby na 7 %, kam je dostala předchozí rada vedená Jiřím Rusnokem, ačkoli bylo třeba pokračovat ve zvyšování a dostat je někam k 11 či 12 %. Kvůli němu jsme tak měli nejvyšší růst cen v Evropě. A aby toho nebylo málo, naposledy celou ČNB, jež se vždy těšila dobré pověsti, dostal na titulní strany tím, že přišel s komickým nápadem převést část bankovních rezerv na bitcoiny, což je ryze spekulativní a vysoce rizikové investiční aktivum, které se na rezervy nehodí. Ale nevádí. Teď, když máme po nejlepšími premiérovi také nejlepšího guvernéra, a když k tomu připočteme ještě nejchytřejšího prezidenta, nejuvážlivější a nejsofistikovanější ministryni obrany či jednu mladou a pohlednou europoslankyni, podle níž Čechy za války osvobodili Američané, nemusíme se už vůbec ničeho bát. . .

KYDAČI HNOJE. Jelikož žijeme v době, kdy je spousta věcí přesně naopak, než by být měla, dochází často ke zcela absurdním situacím. Jedním ze zhoubných trendů současnosti je například kriminalizace a dehonestace lidí skrze štvavé mediální kampaně. Jednak k tomu přispívá to, že různé rádooby liberální lidskoprávní agendy či organizace vyzdvihují a nekriticky upřednostňují menšiny a skutečné či údajné oběti všeho druhu na úkor ostatních. Když je tedy někdo cizinec, černoch nebo není heterosexuál či se obecně nachází v potenciálně slabším či znevýhodněném postavení, v liberálních médiích požívá jakési institucionální ochrany či statusu nedotknutelnosti. Klasická pozitivní diskriminace. Nějaká herečka, která spala kvůli filmové roli s režisérem, si za 20 let vzpomene, že to vlastně nechtěla, a pouhým nařčením z obtěžování či znásilnění je schopna zničit obviněnému kariéru i osobní život. A hlavně se jí z toho podaří vytřískat „slávu“ či peníze. Někde se pohádá černoch s bělochem, a už se spekuluje o bělochově rasismu (nikdy o černochově). Liberálové totiž i původně dobře myšlenou věc dokážou vždy zmravit a překlomit do opačného extrému. A tak si dnes každý zoufalec, který chce někomu ublížit, může veřejně vylít srdíčko. A nakydát špínu. Vymyslí si nějaký příběh a liberální média, která jsou líhni sociopatů a fanatiků všeho druhu, zahájí hon na čarodějnice. Nařčeného se jim obvykle podaří zničit, protože buď dají prostor jen jedné straně, nebo informují o obvinění jako o hotové věci a nic neprovrhují. Obzvláště zručný případ z poslední doby mají média na svědomí v souvislosti s údajnou šikanou na základní škole v Blovicích na jižním Plzeňsku. Třináctiletá školačka si začala stěžovat, jak se stala terčem otravné šikany. Ve hře měly být i nechutné praktiky jako strkání tužek do konečníku. Za hlavní útočníci byla označena dívčina bývalá blízká kamarádka a případem se intenzivně zabývala policie. Nikdo nečekal, jak to dopadne, a pisálkové, kteří byli přivoláni, se předháněli, kdo vylíčí dění ve škole dramatictější. Po více než ročním vyšetřování však policie došla k závěru, že si školačka, podle psychologického vyšetření žačka se sníženým intelektem, vše vymyslela, neb se chtěla kamarádce pomstít. „Jak uvádí znalkyně, u dotyčné se projevuje pocit křivdy ve vztahu ke spolužačce, kdy se jí dotklo zejména to, že ji nepozvala na oslavu a našla si jiné kamarády,“ praví závěry vyšetřování. Pomstychtivé lhářce, již z nějakého důvodu věřila média i značná část města, se tedy nic nestalo. Totéž se ale nedá říct o dalších aktérech kauzy. „Na základě neopodstatněných obvinění vyloučili dceru z kroužku, kterému se věnovala od čtyř let,“ řekli například serveru Novinky.cz rodiče obviněné dívky. Pod tlakem se octla i ředitelka školy, jež byla nakonec ze své funkce vedením města coby zřizovatele odvolána. „Kauzu rozpoutali hlavní organizátoři petice za mé odvolání. Byli to rodiče dětí, které měly kázeňské problémy ve škole,“ uvedla dnes již bývalá ředitelka pro iDnes.cz. Teď už je ale jedno, že ona ani obviněná dívka za nic nemohly, neboť tuto nespravedlnost i kvůli tomu, jakým způsobem o tom referovala média (proč se o tom vlastně psalo?), již nelze napravit. Ti, kdo jsou jednou vyváleni v mediální žumpě, totiž ostatním společensky smrdí, i kdyby byli desetkrát očištěni. . .

KDYŽ LIBERÁL NAKUPUJE. Jestli se západní agendy a ideologie sdružené pod hlavičkou liberální demokracie vyznačují něčím, co je spojuje, pak mají tyto jejich postoje velmi daleko k jakékoli racionalitě a nebezpečně blízko k ortodoxnímu náboženství. Proto je téměř nemožné se s liberály na čemkoli domluvit – buď je něco v jejich podání bílé, nebo černé, ale nic mezi tím. Naposledy se hloubka duševního poškození a emoční nestability těchto bojovníků za lepší svět projevila i v jedné nečekané oblasti, když zamíchala statistikami prodeje elektromobilů. Tito lidé, kteří oč silněji o zlepšení světa usilují, o to intenzivněji se vše zhoršuje, totiž náhle přestali kupovat vozy firmy Tesla. Ta se přitom stala v elektromobilitě průkopnickou značkou s nádechem jakéhosi kultu, a mohl za to zejména její zakladatel, technologický vizionář a jeden z nejbohatších lidí na světě Elon Musk. Zatímco racionální člověk by si elektromobil nekoupil proto, že se ve svých vlastnostech a komfortu nevyrovná autům se spalovacími motorem, především kvůli těžkotonážní a neekologické baterii, pomalosti nabíjení a nízkému dojezdu, nemluvě o vysoké pořizovací ceně a obavám z toho, jak se do budoucna sníží kapacita baterie, liberálové si takové auto pořizují navzdory těmto faktorům, tedy výhradně z ideologických pohnutek. Jelikož ale pod vlivem emocí a svého fanatismu u toho, co dělají, nepřemýšlejí, ukázalo se, že i Teslu kupovali ze špatných důvodů. Nikoli tedy proto, že je lepší než jiná auta. Ale proto, že si jednak mysleli, že je ekologická (což není, protože výroba baterií devastuje Zemi nesrovnatelně víc než těžba ropy; navíc i pro ten jejich bezemisní motor se musí nejdřív někde vyrobit elektrina). A jednak si mysleli, že je Elon Musk, majitel Tesly, stejně jako oni liberál! Jenže teď se ukázalo, že to žádný zelený fanatik a ideolog není, ale chová se jako rozumný, pragmatický člověk, a především byznysmen, který má všech pět pohromadě, a tak proti liberalismu naopak bojuje. „V podstatě mě chtěli zabít, protože zastavují jejich podvody,“ vyjádřil se na adresu liberálů, kteří organizují protesty proti Tesle, Musk, jenž se stal šéfem úřadu DOGE v administrativě Donalda Trumpa a zastavuje financování liberálních neziskovek a projektů. Jakmile liberálové pochopili, že Musk není jejich, začali Teslu bojkotovat. Například její prodeje v Evropě v prvních dvou měsících letošního roku výrazně klesly. Vyplývá to z nejnovějších údajů Evropské asociace výrobců automobilů, podle nichž automobilka za leden a únor prodala necelých 27 tisíc vozů. Ve stejném období loňského roku jich přitom bylo přibližně 46 tisíc, což představuje pokles o 42,6 %. Důvodů samozřejmě může být víc, ale razantní pokles prodeje je zajímavý hlavně proto, že celkové prodeje elektromobilů v Evropě ve stejné době naopak více než o čtvrtinu vzrostly, a to zhruba na 255 tisíc kusů. Akcie Tesly tak ztratily jen od konce února do konce března třetinu své hodnoty! Což je vtipné, protože ta byla předtím právě díky podpoře liberálů násobně nadhodnocena. Takže můžeme říct, že liberálové nafoukli akciovou bublinu kolem Tesly, protože se stala modlou jejich zeleného kultu, a teď jí zase ufoukli. To, že jsou liberálové blázní, je jasné. Jak obrovský ale musí být člověk magor, aby si kupoval auto nikoli podle ceny a kvality, ale podle politických názorů majitele značky?

POMÁHAT a chránit?

Už jste viděli na Netflixu novou minisérii *Adolescent*? Ta vyvolala mnoho rozruchu nejen svým námětem, ale také netradičním zpracováním.

Zprvu to vypadá na obyčejné poklidné ráno. Běžná pracovní rutina dvou britských policajtů, kteří hlídají na předměstí. Detektiv Luke Bascombe poslouchá na telefonu vzkaz od svého syna, který mu v šest ráno oznamuje, že ho zase bolí břicho.

A tak prosí, aby nemusel do školy. Simuluje, protože – jak se brzy divák dozví – tenhle tichý přemýšlivý kluk není mezi spolužáky zrovna oblíben a je terčem urážek, zesměšňování a takových těch nepěkných věcí, jako že musí po silnějších klucích uklízet odpadky nebo jim odevzdávat část kapesného.

Tvrdá šikana se tomu dříve říkávalo, ale na základní škole, kam Adam chodí, by to bylo spíš jen takové lehké poštechování a nevinné kočkování.

Ačkoli tamější žáci nosí uniformy, které mají evokovat rovnost, mezi dětmi z různě dysfunkčních a situovaných rodin se dějí mnohem horší věci, které jsou na denním pořádku. Britská škola dnešních dní se všemi těmi přistěhovalci, influencery a zvykanými spratky z generace Z, kteří mají na vše nárok a znají svá práva, ale s povinnostmi a respektem k ostatním je to o poznání horší, připomíná spíše zoologickou zahradu,

kde jsou všechny šelmy nahnány do jednoho výběhu.

V něm se vyhořelí, frustrovaní a vynerвовaní pedagogové (marně) snaží dravou zvěř krotit a zamezit aspoň těm největším excesům. Jeden tamější učitel dějepisu, který ani nemá řádné pedagogické vzdělání, jež je v dnešních liberálně-inkluzivních západních školách stejně zbytečným přepychem (neboť pedagog je pouze speciálním druhem bachaře, který stojí před tabulí a snaží se psychicky i fyzicky vydržet do konce „vyučování“ a nezničit si hlasivky), trefně říká: „Tyhle děti jsou nevladatelný. Co se ode mě kurva čeká?“

Foto Adobe Stock

„Ozbrojená policie! Na zem!“ vtrhne dovnitř jako velická voda. „Nic jsem neudělal, spletli jste si adresu, věřte mi,“ křičí šokovaný instalatér Eddie Miller, jenž se se zdviženými rukama krčí na schodech.

Toho si ale fízlové nevšímají. Jejich cíl se ukrývá v horním poschodí. „Co se děje? Mám nahoře dvě děti!“ vríská z podlahy v předsíni jeho manželka Manda. I ji ale nechávají nezvaní hosté být, stejně jako starší dceru Lisu. Zastaví se teprve v dětském pokoji, kde zbraněmi namíří směrem k posteli. Po chvilce vejde detektiv Bascombe s překyseleným žaludkem a k překvapení diváka i rodičů oznamuje: „Jamie Millere, je 6.15 a zatýkám tě pro podezření z vraždy.“ Vyjukaný, moc hezký chlapec, který si ze stresu počural kalhoty od pyžama a který vypadá jako cokoli, jen ne jako mladistvý delikvent, zoufale volá směrem ke schodišti: „Tati, tati, já nic neudělal.“

Anebo by tu byla třetí možnost – že to Jamie Miller udělal, ale diváci by spolu s tvůrci našli nějakou polehčující okolnost. Prostě by se ukázalo, že měl pro svůj čin nějaký závažný důvod, nebo ho vůbec spáchat nechtěl, ale k tragédii došlo nešťastnou náhodou. V posledním dílu by se trochu zamoralizovalo, jak to mají mladí těžké, jaká je zkažená doba, hodilo by se to na sociální síť nebo na Trumpa s Putinem, a slušný západní divák by mohl jít v klidu spát s úlevou, že jeho se naštěstí takové hrůzy netýkají a v jeho životě či rodině se nic takového stát nemůže, protože vyznávají ty správné hodnoty (a propagandy).

Jenže tohle britské televizní dílo, které trhá rekordy ve sledovanosti, jde naštěstí úplně jinou cestou.

První, co diváka zarazí, je to, že děj po úvodní efektní zatýkací scéně pokračuje de facto v reálném čase. Ne tak, jako když Kiefer Sutherland honil jako neohrožený superagent

Policejní komando se nijak nerozpakuje a neobtěžuje se ani klepáním – beranidlem prorazí dřevěné vchodové dveře a vtrhne dovnitř jako velická voda.

Kromě toho, že řeší detektiv Bascombe trable se synem (ve skutečnosti je spíše neřeší a spoléhá se na to, že je vyřeší manželka), kterému navíc příliš nerozumí, si své kolegyni Mishe stěžuje ještě na překyselení žaludku a z něj plynoucí plynatost. Zřejmě z jablek, jež má podle ženy jíst místo kouření. „Tak to nejez,“ otevírá parťačka znechuceně okýnko. A tak si tak oba sedí v autě, popíjejí kávu z kelímku a mluví doslova o prdu, když dostanou do vysílačky zprávu, že jsou ostatní připraveni. V tu chvíli detektiv dává povel k akci.

Po šesté ranní startují své služební Volvo a za rohem se připojí k celému policejnímu kordonu, který zastaví u nedalekého řadového domku, před nímž stojí dodávka s nápisem Instalátérství Miller – Přátelské, spolehlivé a profesionální. Uvnitř se nic netušící rodina právě chystá do práce a do školy. Policejní komando se však nijak nerozpakuje a neobtěžuje se ani klepáním – beranidlem prorazí dřevěné vchodové dveře a za křiku

Je jasné, že tady muselo dojít k omylu, nebo se stalo nějaké strašlivé nedorozumění. Anebo... snad ne?

Bez příkras

Ať tak či onak, v normální detektivce by přišel stříh a začalo by klasické vyšetřování. Na scéně by se objevil nějaký charismatický advokát, který u soudu ještě nikdy neprohrál, a my u obrazovek bychom dychtivě hltali snášení důkazů žalobce i obhájce. To by trvalo celé tři díly, kde by se přelévalo napětí a koketovalo s diváckými sympatiemi. Tím stylem, že by to chvilku vypadalo, že Jamie ohavný čin – v tomto případě vraždu spolužačky Katie – spáchal. Pak zase, po nějakém povedeném právníckém kousku, by se mohlo zdát, že to bylo jinak a kluk se jenom octl ve špatnou dobu na špatném místě. Až do konce bychom se třásli o jeho osud, protože ani jedno – teenagerovské násilí, ani druhé – odsouzení nevinného pubertáka, nenechává diváky dramatických děl chladnými.

Jack Bauer v seriálu *24 hodin* teroristy, kteří chtěli zničit Ameriku. Zde se celý příběh odehrává tak, že je každý ze čtyř dílů natočen na jeden jediný záběr, bez jakéhokoliv stříhu!

Zatímco v běžném filmu nebo seriálu slouží stříh k tomu, aby zahustil děj a dostal do něj co nejvíc informací, linek a napětí, a zároveň nespádl řetěz a diváci nezívali nudou, tady je podobného efektu dosahováno opačnou cestou, tedy zachycením každického detailu v kompletní sekvenci. Každá epizoda prostě zkoumá ústřední téma, tedy obvinění třináctiletého žáka z vraždy, z jiného úhlu, a ve všech částech detailně sleduje nejen to, jak věci skutečně fungují a jaké jsou, bez příkras, ale klade si přitom ty nejdůležitější otázky.

Třeba jak se to stane a jak věci mohou dojít tak daleko, že je třináctiletý kluk obviněn z nejtěžšího zločinu? A pokud jej skutečně spáchal, proč by surově zabíjel spolužačku? Co to následně udělá s prostředím, kde k tragédii dojde? Jak to poznamená život rodiny?

Ale především, minisérie se ojedinělým způsobem pouští do hlubší psychologie, je sondou temnějších zákoutí jak fungování naší společnosti, tak lidské duše. A to sondou nanědvůř syrovou a poctivou, takže se vyhýbá jakékoli povrchnosti a prvoplánovosti či hře na efekt. To z *Adolescenta* dělá zcela mimořádnou podívanou, jež se směle může řadit k absolutním vrcholům televizní tvorby. A není bez zajímavosti, že se na události dívá podobně detailním a meziřádkovým způsobem, jakým o světě referuje Šifra a který jedině nám může pomoci pochopit, jaké věci opravdu jsou, nikoli jak z dálky vypadají.

Právě osvojení si této dovednosti nahlížet pod povrch a umět se dostat k podstatě, a ne jenom klouzat po něm či obcházet kolem horké kaše, se totiž stává zásadní super-schopností nové doby, o níž se poslední dobou dosti intenzivně bavíme a v níž nabývá na důležitosti obsah před formou.

Je to doopravdy tak, jak se zdá, nebo je třeba odkrýt masku a objevit a poznat skutečnost, která se ukrývá za ní? To je to, o čem tu běží. A protože nová doba přeje tomuto poznávání prostřednictvím rozšiřujícího se vědomí, je třeba s dobou, v níž se odehrává tolik převratných věcí, držet krok. A těchto příznivých konstelací využít, abychom se v ní lépe orientovali a nebyli z toho, co se děje, a především teprve dít bude, vyjukaní a zmatení jako lesní včely.

Hmatatelná úzkost

Pilotní díl *Adolescenta* přechází od dramatu v domě na policejní služebnu, kam je Jamie převážen. Sledujeme jeho úzkost ve voze i následné procedury na policejní stanici. Možná proto, že je mladistvý, všichni k němu i přes závažnost obvinění přistupují ohleduplně. (Zda je tomu tak i v reálném světě, se můžeme jen dohadovat, ale to není podstatné, *Adolescentovi* jde o něco jiného.)

Atmosféra na stanici je velice tísnivá a všudypřítomná kamera sleduje postupy po zadržení i první výslechy. Tím, že se nestříhá, při procházení chodbami, kudy vedou Jamieho, slyšíme a vidíme i zoufalce a recidivisty s dlouhou kriminální minulostí, kteří už zase něco provedli a nechali se u toho chytit. Divák se cítí tak, jako kdyby v jedné ze zadržovacích cel po divoké noci skončil taky, a je mu z toho

Nezáleží na tom, co kdo udělal nebo neudělal, ale na tom, jestli spravedlnost zrovna bude či nebude slepá... Foto Adobe Stock

úzkou. Co my víme, jak snadné může být při troše smůly, neopatrnosti nebo justičního omylu na podobném místě skončit...

Pozor na jazyk

Zatímco detektiv Bascombe s kolegyní Frankovou vykládají první karty na stůl a zahajují výslechy, Jamie za přítomnosti přiděleného právníka i svého otce, kterého si zvolil jako opatrovníka, vinu opakovaně popírá. Do očí přísahá i svému otci, že neví, proč jsou tady, a že si je jistý tím, že nic neudělal. Pan Miller mu jako správný otec věří. Jen životem ošlehaný právník, který toho už hodně zažil, upozorňuje, že policisté musejí mít v ruce silné důkazy, pokud vtrhli do domu s beranidlem, na to jsou pravidla. Při pouhém podezření by museli slušně zaklepat a pozvat podezřelého k výslechu nebo jej zadržet nějakým citlivějším způsobem. Jakmile ale rozflákají dveře a vpadne dovnitř komando, nebude to jen tak. Jinými slovy, právník už tuší, s kým má tu čest. Takových nevinně vypadajících lhářů a psychopatů rozličného věku už zažil... I proto doporučuje Jamiemu odpovídat na otázky, kde byl včera večer, frází „bez komentáře“.

Bez ohledu na to, jaký děj již na konci prvního dílu nabere zvrát, právník totiž moc dobře ví, že s policajty se zásadně mluvit nemá a nesmí, protože člověka mohou – obzvláště při stresu ze zadržení – nachytat na detailech či nepřesných formulacích, a to bez ohledu na to, zda něco spáchal, či nikoli.

Ironií osudu totiž při objasňování trestných činů bez přímých důkazů, jako je natočení zločinu na bezpečnostních kamerách či přichycení pachatele s vražednou zbraní v ruce vůbec nezáleží na tom, co kdo spáchal či nespáchal, co kdo viděl nebo neviděl, věděl a nevěděl, na co si vzpomněl či co zapomněl.

Nýbrž na tom, co kdo na jedné straně napovídá policii, a na straně druhé jakou si z toho policie vytvoří hypotézu. Asi ani nemusím dodávat, že ta se od toho, jak to bylo ve skutečnosti, může lišit jako noc a den. A někdy i víc... Proto v životě platí, že je třeba, obecně, dávat si pozor nejen na potenciální či skutečné zločince, ale stejně tak na orgány, které (či kteří?) stojí často na druhé straně a měli by nám přý pomáhat a lidi chránit. Leda tak ve snu nebo nějakém hodně alternativním vesmíru... **vid** ●

CO spláchla VODA

Proč se do střetu s represivními složkami systému může dostat úplně každý? A proč nezáleží na tom, jestli je zrovna nacismus, komunismus nebo demokracie?

Uvedu vám jeden takový příklad na zahřátí. Jednoho dne, bylo to ještě před covidem, jsme si s manželkou vyrazili na výlet. A zažili jsme tam něco, na co nikdy nezapomenu. Přineslo mi to jisté prozření a pochopení, a vzal jsem si z toho ponaučení, které mi – samozřejmě společně s dalšími zkušenostmi a střípky – dnes umožnilo vytvořit další Šifru, kterou právě držíte v rukou.

Nejprve jsme vyrazili na místo, poblíž kterého se nacházejí fascinující nedostavěné mosty. Ty měly být součástí dálnice, jež se začala stavět během protektorátu. Odtud také pochází jejich přízvisko Hitlerovy.

V září 1933 zahájil nový německý kancléř Adolf Hitler slavnostním výkopem v úseku Frankfurt-Darmstadt rozsáhlou výstavbu

Začalo se právě stavbou mostů, avšak Němci, kteří začali mít starosti na frontě, museli nasměrovat zdroje jinam. Po prohrané bitvě u Stalingradu v roce 1941 zakázali používání cementu pro civilní stavby, a tak zůstaly nedokončeny. Ještě v roce 1942, kdy bylo stavění všeho, co nesouviselo s válkou, zastaveno, dostaly mosty výjimku. Pak ale přišel atentát na nastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha, který vystavil financování a budování dálnice definitivní stopku. A když už to vypadalo, že téměř hotové mosty budou připojeny k dálnici po válce, padlo rozhodnutí, doslova pár kilometrů před cílem, o tom, že bude dálnice přesunuta. Komunisti totiž po svém „vítězném“ únoru dálniční projekt přepracovali a pýcha tehdejšího stavitelství zůstala trčet v krajině

Spolu se Švihovem bylo kvůli stavbě přehrady zbouráno několik dalších obcí, včetně okresního města Dolní Kralovice nebo vsi Zahrádka, kde působil známý farář Josef Toufar...

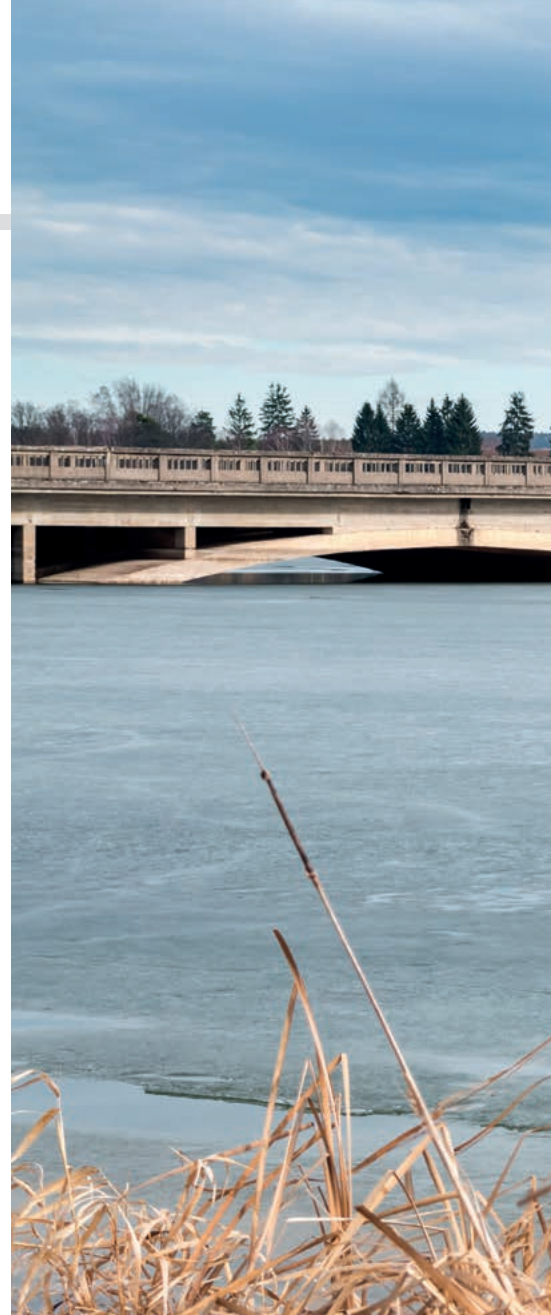
dálnic. Již do začátku druhé světové války stihli Němci vybudovat zhruba polovinu z chystaných 7000 kilometrů luxusních silnic, které položily základ dodnes obdivované německé dálniční síti. Po obsazení Československa se rozjely stavby dálnic také v Protektorátu Čechy a Morava.

První „Hitlerova dálnice“, A88, měla vést přes Moravu a severovýchodní Čechy a spojovala by v délce 320 kilometrů Vídeň s polskou Vratislaví, začátkem roku 1939 pak byla zahájena i stavba dálnice mezi Prahou, Brnem a Slovenskem. Ta se připravovala již před okupací Československa, ale z rozhodnutí německé vlády měla být dnešní „dějdička“ začleněna do německé dálniční sítě.

jako Jakešův pověstný kůl v plotě a trčí tam dodnes.

Auta dnes přitom drkotají jen pár set metrů odtud na aktualizované D1, která je paradoxně zhruba ve stejném stavu jako svému osudu desítky let ponechané a neudržované Hitlerovy mosty.

Mimochodem, kdybyste chtěli tyto impozantní stavby spatřit na vlastní oči, museli byste vyrazit od fotbalového hřiště ve více Hulice po polní cestě do lesa, a úzkou vyšlapanou cestičkou dojít na kouzelné místo, kde končí jedno z ramen Želivky a které za slunného počasí připomíná tyrkysovým zbarvením vody jezera v chorvatském národním parku Krka. Přes vodu se nese zvláštní most, který nikam nevede. Vylézt

na něj lze skrze provizorní dřevěné schůdky, které zde zbudovali neukáznění turisté.

Proč neukáznění? Trasa vede prvním ochranným vodárenským pásmem, kam je zakázaný vstup, a v žádném případě tak nelze nikomu takový výlet doporučit, neboť za porušení zákazu hrozí pokuta ve výši 20 000 korun. Od prvního mostu pak vede neoznačená cesta lesem k další stavbě, která je mnohem větší a celá její 120 metrů dlouhá a 22 metrů široká konstrukce je téměř celá ponořená ve vodě.

Pod vodou se skrývá rovněž odpověď na otázku, proč se nevyužilo těchto vysoce kvalitních mostních konstrukcí k tomu, aby se ušetřilo trochu materiálu a peněz, a proč se dálnice nepostavila tak, jak bylo

Jeden z nedostavěných Hitlerových mostů ve švihovské vodní nádrži. Foto Adobe Stock

naplánováno. Bylo to proto, že bylo celé okolí zatopeno nově vytvořenou vodní nádrží. Svůj název toto rovněž monumentální dílo, dokončené po deseti letech výstavby v roce 1975, získalo po vesničce Švihov, která kvůli tomu zmizela celá pod hladinou.

Známější je ale nádrž pod názvem Želivka – podle řeky, která ji napájí. Želivka byla vybrána jako zdroj pitné vody pro střední Čechy a Prahu i proto, že měla nejčistší vodu (což vynikne obzvláště nedaleko Soutic u Zruče nad Sázavou, kde se vlévá do žlutohnědé Sázavy) a v okolí není, až na dálnici, nic, co by komplikovalo udržování její čistoty.

Stolový přivaděč, který pouze pomocí tlaku a gravitace vede – souběžně s dálnicí D1 – pitnou vodu upravenou v tamější

úpravě samospádem až do Prahy, patří se svou délkou 52 kilometrů a průměrem 2,6 metru mezi největší tunely na světě.

Pán Bůh nám ukázal

Spolu se Švihovem bylo kvůli stavbě zbouráno několik dalších obcí, včetně okresního města Dolní Kralovice nebo vsi Zahradka, kde působil známý farář Josef Toufar, jenž byl ve vsi velmi oblíbený díky své laskavosti, lidskosti, svobodomyšlnosti, srdečné povaze a neutuchající ochotě, čímž nepřipustně vyčníval z řady a nabourával zavedené pořádky. A tak byl za své dobré skutky po zásluze potrestán.

A když byl pan Toufar, protože odmítal politizaci římskokatolické církve a na kázá-

ních četl „zakázané“ pastýřské listy, přeložen do nedaleké Číhoště, dva roky po únorovém bolševickém puči si jej vzali do parády estébáci. A to v souvislosti s takzvaným číhoštským zázrakem, který na vlastní oči vidělo a odpřisáhlo devatenáct svědků. To když 11. prosince, o třetí adventní neděli, číhoštský farář po svém kázání prováděl jeho stručné shrnutí a společně s posunkem levé ruky směrem ke svatostánku na hlavním oltáři pravil: „Zde, ve svatostánku, je náš Spasitel.“ V tom okamžiku se zhruba půlmetrový kříž, postavený na svatostánku, začal kývat ze strany na stranu a zůstal vychýlen v úhlu asi 45 stupňů.

Komunisti se to snažili samozřejmě hodit na faráře Toufara a obvinili jej z toho, že pohyb

kříže nějak narafčil či zmanipuloval. Ovšem nebyli schopni vysvětlit jak. Oni ani nikdo jiný.

Josef Toufar to samozřejmě neudělal, ze své pozice na kazatelně pohyb kříže ani neviděl a dozvěděl se o tom až druhý den ráno od kováře Václava Pospíšila, který jej informoval o tom, že dva členové jeho rodiny viděli při nedělní bohoslužbě pohyb kříže. Zřejmě nejlépe a nejpečlivěji celý příběh, který vyšel pod názvem *Jako bychom dnes zemřít měli*, sepsal po pečlivém dvacetiletém výzkumu spisovatel Miloš Doležal. Kniha, jež se stala v roce 2012 knihou roku v tradiční anketě Lidových novin, je o to cennější, že se nezabývá jen děním v číhošťském kostele, ale věnuje se komplexně též osobnosti Josefa Toufara a jeho životnímu příběhu a osudu.

Podle Miloše Doležala a jeho podrobné rekonstrukce toho, co se onoho dne odehrálo, bral farář zprvu sdělení o pohybu kříže s patřičnou rezervou. Vyslechl si jej, ale nepřikládal tomu žádnou váhu. Kdo ví, co pán viděl, mohl si to v nějakém hnutí mysli třeba vsugerovat. Toho dne o tom již farář s nikým nemluvil.

Večer jej ale kvůli tomu navštívil další farář. Teprve v tomto okamžiku tomu, co říkali, uvěřil i pan Toufar, protože onoho člověka považoval za vysoce důvěryhodného a věděl, že by si nevymýšlel nebo se nenechal strhnout tím, co viděl někdo jiný. Nezávisle na tomto svědkovi mu pak navíc totéž v následujících dnech sdělili i další obyvatelé obce, a tak překvapený kněz vyrazil na děkanství do nedaleké Ledče nad Sázavou, kde onu nevysvětlitelnou událost oznámil a vyložil tak, jak mu ji popsali číhošťští věřící.

Josef Toufar se jako rozumný a poctivý člověk nepokoušel situace nijak využít ani zneužít, ani z toho nedělal senzaci a marketingový projekt. Rostoucí vzrušení z toho, čeho byla víska v samém středu naší republiky svědkem, naopak spíše tlumil. O týden později, v neděli 18. prosince 1949, se k předchozím událostem vrátil až po skončení kázání, když věřícím z kazatelny kladl na srdce: „Víte, co se u nás před týdnem v kostele stalo. Mnozí z vás to viděli, jak se nachyloval kříž. Nemůžete v tom vidět ani zázrak, ani nějaké znamení dobré nebo zlé, protože nám to Pán Bůh neřekl. Víme jenom jedno, že se nachyloval kříž. Nemusíme v tom vidět nějaké neštěstí, protože naše farnost je dobrá,

Foto Profimedia

a naopak můžeme to považovati za vyznamenání naší farnosti. Pán Bůh nám ukázal, že skutečně mezi námi ve svatostánku je a jaký má kněz zodpovědný kazatelský úřad, když nejen vy, ale i on sleduje jeho slova.“

Ani to mu ale nepomohlo. Kontrast síly jeho osobnosti a ducha, která vyčnívala z řady a tak ostře kontrastovala s duševními trpaslíky a prospěcháři, kteří slepě sloužili komunistickému režimu (ale stejně tupě by sloužili jakémukoli jinému; ostatně mezi dnešními liberály je dřívějších komunistů spousta a jejich rétorika, metody ani přístup se téměř v ničem neliší). Byl tak obrovský, že to nemohlo dobře dopadnout.

A protože je práskání oblíbeným národním sportem, v duchu kelišovského „ne že bych udávala, ale hlásit se to musí“ ze *Slunce, seno...*, brzy to někdo oznámil i na jiných místech. Nebo to vyslídil nějaký nastrčený agent Státní bezpečnosti, kteří byli roztroušeni a infiltrováni mezi obyvatelstvem v nepříjemně vysokých koncentracích.

Ani při následném vyšetřování této „provokace“ Sborem národní bezpečnosti (SNB), tehdejší policií, ale orgáni nezjistili, jak se ten zatracený kříž mohl hýbat. Miloš Doležal přitom zaznamenal ve své skvělé knize *Jako bychom dnes zemřít měli* i vyjádření velitele nebo též náčelníka SNB i Ledčí nad Sázavou Františka Goldbrichta, který měl vyšetřování v kostele na starost: „Vyhledal jsem faráře Toufara a ptal se ho na věc. On mi řekl, že nic neviděl, stejně tak kostelník, a že on sám se to dozvěděl od věřících. V kostele jsem se souhlasem faráře sejmul křížek z oltáře a prohlížel si ho. Je třeba dodat, že ještě před sejmutím jsem ho pozoroval a byl lehce vychýlen do strany. Vychýlení však bylo skutečně nepatrné. Když jsem křížek sejmul, všiml jsem si, že je způsobeno špatným nasazením kříže v podstavci. Žádnou stopu, že by na kříž bylo něco upevněno, jsem neviděl.“

Bylo tedy jasné, že křížem nikdo nemohl hýbat uměle. Problém byl, že se přesto hýbal. Podobně nevysvětlitelným způsobem se přitom vychýlil „sám od sebe“ ještě jednou, v lednu roku 1950. „Dne osmého ledna se kříž otočil doprava ještě více a naklonil se kupředu, škoda že již nemám fotografii, zaslal bych ti,“ napsal v dopise Josef Toufar páteru Miroslavu Stryhalovi z Pecky u Nové

Po faráři Josefu Toufarovi zbyl na místě, kde stávala obec Zahradka, jež ustoupila stavbě vodní nádrže Švihov, symbolicky tenhle krásný kostel. V něm v únoru roce 2017, čtyři měsíce předtím, než zemřel, slavný sochař Olbram Zoubek umučenému knězi věnoval svou poslední sochu. Foto Profimedia

Páky. Vysvětlit, proč se hýbal, nebylo v lidských silách, ale popřít, že se hýbal, již nebylo možné. Kdyby to orgáni udělali a snažili se tolika lidem vysvětlit, že vlastně nic neviděli, posílili by číhošťský kult ještě více. Prekérní situace se tomu říká...

Pojedete s námi

Jelikož však událost nebylo možno uchopit ani pochopit pomocí běžných vysvětlení, i vzhledem k načasování a k tomu, že ani přes pečlivé ohledání nebylo nalezeno žádné fyzikální zdůvodnění, vše nakonec muselo zůstat v rovině „mezi nebem a zemí“.

Nástupce Josefa Toufara na číhošťské farnosti k tomu v roce 2020 pro časopis Reflex poznamenal: „On není zázrak jako zázrak. Existují případy, kdy nějaká vyšší moc, v tomto případě Bůh, využije přírodní zákony k uskutečnění zázraku. Nebo může využít sílu, kterou tady, na Zemi, neumíme vysvětlit, k tomu, aby se něco stalo. A to, co se stalo tady, v Číhošti, je nepochopitelné, protože fyzikálně to není možné vysvětlit. Měl v tom tedy prsty Pánbůh. Ale teď zní otázka: Proč? Podle mě důvody jsou především v té pohnuté době a místě. No jen si to vezměte – Číhošť je geografický střed České

republiky. Stalo se to před rokem padesát tři. Tedy v době klíčové pro nastolení komunistické moci. Byla to podle mě výstraha – signál, pozor, děje se něco špatně. Protože Pánbůh nikdy nemrhá zázraky.“

Ať už to bylo jakkoli, poté, co primární svědci začali o události veřejně mluvit, začaly se – v kombinaci s Toufarovou oblíbeností a skvělou reputací – do Číhoště sjíždět davy farníků i z dalekého okolí, takže malý kostel Nanebevzetí Panny Marie praskal ve švech a všichni se do něj nemohli vejít.

Rostoucí zájem o Číhošť české soudruhy, kteří měli na Toufara pífkou již předtím, samozřejmě vůbec netěšil, a tak jim událost posloužila jako záminka k farářovu zatčení. Do Číhošti se za ním v sobotu 28. ledna roku 1950 vypravilo dvanáct estébáků. Dva z nich se po setmění, aby jejich počínání neviděli místní, vydali za farářem do bytu, kde se představili jako novináři, kteří chtějí o zázraku napsat článek. Když jim nabídl, že jim to, jak se událost stala, ukáže přímo v kostele a vyšel s nimi ven, orgáni se mu představili a sebrali ho. Byl obviněn z toho, že pohyb kříže zinscenoval, a téže noci byl převezen do Valdic. Odtud už se ale nikdy nevrátil.

vid ●

JAK se KYDÁ špína

Jak se likvidovali nepohodlní lidé za minulého režimu a jak se „odrovnávají“ dnes? A v čem se lišila bolševická propaganda od té liberální?

Aby naši drazí soudruzi, na jejichž eru značná část národa vzpomíná s nostalgii dodnes, utnuli šuškan-du a rostoucí zájem o neobvyklou událost, která přitahovala pozornost davů, uchýlili se k naprosto zoufalému, ostudnému a odsouzeníhodnému kroku. Dej hajzlům moc, a tohle bude výsledek...

Jelikož potřebovali lidem vysvětlit, jak to bylo „doopravdy“, zorganizovali natáčení třináctiminutového „filmu“ s názvem *Běda tomu, skrze něhož přichází pohoršení*, který měl uvést věci na „správnou“ míru. Něco jako dnešní Reportéři ČT a další jim podobné pořady, třeba „investigativa“ na Seznam Zprávy. S tím rozdílem, že je třeba si uvědomit, že na začátku 50. let minulého století ještě neexistovalo klasické televizní vysílání, neboť Československá televize vznikla až v roce 1953, a propagandisté to ještě tak dobře neuměli.

Chci tím, pochopitelně s trochou nadsázky, říct, že řemeslo a natáčecí postupy se od té doby formálně výrazně zdokonalily, po této stránce se úroveň pořadů nedá absolutně srovnávat; obsahově je ale podobný typ „publicistiky“ stále stejná bída. Nebo spíš svinstvo. A je jedno, že splňuje nějaké formální předpoklady a dává si s tím, aby konkrétní lidi či skupiny pošpinil, trochu větší práci. Důležité totiž není to, jak věci vypadají, ale jaký je za nimi záměr a proč se dějí.

Nejprve se vždy vybere terč a cíl takového pořadu a určí se zadání. Lidé si často myslí, že když se v médiích objeví nějaká kauza (či „kauza“), tak proto, že novináři něco zjistili

nebo vypátrali. Neuvědomují si, že impuls téměř nikdy nevzejde z popudu nádeníků, kteří tuto špinavou práci provádějí, tedy reportérů. Nejdřív jim to totiž musí někdo nabonzovat nebo si to u nich přímo objednat. Logicky, protože jak jinak by věděli, že se mají zabývat zrovna tímhle? Největší problém u takového způsobu práce spočívá v tom, že i když dostanou tip, ze kterého vzejde nějaký článek nebo reportáž, nemohou vědět, jaký je pravý důvod a jaké sleduje cíle a zájmy ten, kdo jim tyto informace předhodil.

Oni s chutí skočí po zajímavé kauze, ale tím, že neznají pozadí, stávají se často jen kašpárky v něčí zákulisní hře. Neřeší, jestli tím někoho poškodí, nebo naopak jinému pomohou, ale to, že mají svého sólokapra. Druhý způsob, o nicméně fajnový, je takový, že ač to může být zabaleno nějakou růžovou mašličkou, třeba veřejným zájmem, tak od začátku vědí či tuší, v čem figurují. Nedostanou pouze tip, ale rovnou jsou na špinavou práci najati.

Nebo je tu třetí obvyklá varianta. O něčem se začne mluvit nebo policie řeší nějaký případ, a žurnalisté, kteří obvykle nejsou schopni přicházet s nějakými vlastními kreativními či užitečnými tématy a jsou zvyklí klouzat jenom po povrchu, v tom zavětrí senzaci a na téma se vrhnou jako supi na mršinu. A pak se předhánějí v tom, kdo to podá „atraktivněji“. Často to „jedou“ různá média, která od sebe vzájemně obšlehávají a přidávají pikantní detaily, domněnky, konstrukce či smyšlenky, aby to táhlo a přitáhlo sdílení či kliky, a počínají si jako pavlačové drbny. A teď si vyberte, co z toho je lepší...

Pamatuji si, jak jsem o tom ještě v době, kdy jsem choval jistě zbytky idealismu, mluvil s jedním tehdy již vysloužilým pracovníkem bezpečnostních služeb, se kterým mě seznámil náš společný známý.

Ten se mé tehdejší naivitě smál, až se za břicho popadal. Jako příklad mi uvedl kauzu jednoho nadějného politika, který v mladém věku vystoupal až na vrchol, ale sestřelila jej z něj de facto „banalita“, když

nemohl vysvětlit rozpor mezi oficiálními příjmy a tím, co si za ně pořídil. „Jak by na to ti novináři, kteří to tehdy odhalili, asi tak přišli? Jednoho dne by si z dlouhé chvíle začali hledat třeba v katastru nemovitostí? Houby! Dostali to až na stříbrném podnose – co mají najít, co mají hledat, i kde to mají hledat. Oni to jen sepsali do čtivé formy a podepsali se pod to...“

Cíl zaměřen

Jakmile je vybrán cíl a způsob, jakým bude zasažen, dál už je to celkem hračka. Vyberou se respondenti a účinkující pořadu nebo článku tak, aby tohoto zadání bylo dosaženo a příběh byl umocněn a zesílen. Když chcete někoho na zakázku mediálně „sundat“, stačí najít nějakého ochotného kydače, který se v rámci konkurenčního obchodního či politického boje, anebo jen kvůli osobní zášti, neštítí na kameru říct něco, co autoři „medailonku“ potřebují slyšet. Případně nějakého vždy ochotného experta, který se rád vyjadřuje ke všemu a za špetku toho mediálního prostoru okomentuje a zaštití ledacos. „On byl vždycky takový divný, koukalo mu to z očí. Už na základce a kradl bonbony...“ Takových dobráků, kteří se rádi podobným způsobem zviditelní, po ulicích běhá víc než dost.

Jakmile se nabere dostatek materiálu a vybere se z něj účelově to, co je potřeba, celé se to nakonec sestříhá tak, aby divák neměl pochybnosti o tom, jaký že je ten hlavní „hrdina“, například nějaký ten dezolát, antivaxer či konspirační teoretik (ne)skutečný padouch a kriminálník. Prostor se sice dá i mediálně křížovanému, aby to vypadalo „vyvážené“ a v souladu s „etickým kodexem“, ale vybere se třeba z pětiminutového či desetimínutového rozhovoru opět jen to, co se takzvaně hodí. Třeba jen jedna věta. A obvykle se ustříhne celá ta část, která by mohla předchodit děj relativizovat, vyvrátit nebo zpochybnit.

Televizní hnojometry se nejmáštěji manipulují stríhem, ty tištěné pak nabízejí ještě více možností. Skandalizovaný například dosta-

Foto Adobe Stock

ne prostor k vyjádření, aby řekl svoji verzi příběhu, ale autoři pak zase vezmou a vytrhnou z kontextu pár jeho slov a ten zbytek přeuvyprávějí, interpretují a ohnou tak, aby jim zapadal do plánu. A to i kdyby to mělo přímo odporovat tomu, co dotyčný řekl, a celé jeho vyjádření bylo absolutně překrouceno. Pěkně černobíle a v duchu toho správného „narativu“.

Rozumný člověk proto nikdy s novináři nemluví, a když, tak musí říct jen co nejstručněji, že všechna jejich tvrzení kategoricky odmítá. Nebo říct jen to, co ví, že se

nedá zkreslit a otočit. Ale dál to nerozvádět, neobhajovat se, nic nevysvětlovat, protože každé další slovo může druhé straně poskytnout prostor pro to, aby to zasadila do předem připraveného příběhu. Jelikož v oboru pracuji dvacet let, moc dobře vím, jak to funguje a jak se to dělá a manipulaci poznám na sto kilometrů.

Jak je to doopravdy, přitom tyto autory vůbec nezajímá. Prostě dostanou zadání již na začátku a podle toho píšou či natáčejí. Mají úkol a ten splní. Nikoli naopak, že by se snažili sesbírat fakta a nabídnout nezaujatý

pohled. Nebo aby se obtěžovali se zjišťováním toho, jak se věci skutečně mají, či hledáním nějakých hlubších souvislostí, jiných úhlů pohledu tak, aby se divák mohl rozhodnout sám, čemu uvěří.

Běžný divák, který nepracoval v médiích, do problematiky nevidí a o kauze nic neví, o tomhle vůbec nemá tušení. A pokud tu manipulaci a snahu posunout to určitým směrem nevyčítí mimosmyslově nebo nemá takovou schopnost vyhodnocovat či ověřovat předložené informace, většinou na to i skočí.

Stínový ministr spravedlnosti Radek Vondráček (ANO) předložil v ústavně-právním výboru důležitý návrh, vycházející z praxe, kdy média spolupracují s policií a uveřejňují obsahy vyšetřovacích spisů či odposlechů (říká se tomu „úniky“). Policie, jež dle zákona nemůže zveřejňovat jména těchto osob, to obchází tím, že to nechává dělat média, a vytváří tím tlak na vyšetřované či prověřované. Poslanec Vondráček to chce správně zarazit a zakázat zveřejňování jmen i médiím, aby nemohla ničit životy lidí a ctit presumpci nevinu.

Dnešní propaganda a očerňování lidí na zakázku či špinění názorově nepohodlných z politických a ideologických důvodů se sice dělá sofistikovaněji a používá se k ní jemnějších nástrojů a nuancí, než tomu bylo v dobách dřívějších, ale žumpa to není o nic menší. Možná je to naopak ještě horší, protože jemnější manipulace a posuny významů se mnohem hůře odhalují, a tudíž jsou ještě nebezpečnější. To se samozřejmě nedělá jenom v televizi, ale ve všech médiích obecně, internetových i tištěných.

Pravda ale je, že narychlo spíchnutý film o farářích Toufarovi komunisti zřušovali naprosto nevidaným a odstrašujícím způsobem a v tomto ohledu patří k tomu

obcí jako ona prožívají klid po splnění úkolů a předtím, než zase začne ruch jarních prací. Je klidný, obyčejný zimní den. Den, kdy se člověk rád zamyslí, zavzpomíná. Klidný den, jeden z korálků v řadě všedních dní,“ protne zabíranou „pohodu“ nesnesitelný patos, připomínající pokus žáka základní školy, který dostal za úkol napsat slohovou práci; a protože pro to nemá vlohy, tahá slova z nohavice, aby aspoň něco sesmolil a natáhl text. „Boží pohoda,“ pokračuje vypravěčka, komentující příchod dětí do školy. To už ale slůvko Boží neuměle posloužilo jako oslí můstek k posunutí „děje“ směrem k číhoštskému kostelu.

A tady veškerá selanka a legrace končí. „Co tu však dělá tohle?!“ zakaboní se hlas vypravěčky a kamera švenkne k nastrčenému černému vozu, který stojí před farou. „Kde se tu bere takové honosné auto?“ přidá se rozhořčený mužský hlas a vypravěčka dodá: „A ještě k tomu s takovými podivnými písmeny.“ Aby divák pochopil, kamera mu přiblíží přes celou obrazovku zahraniční poznávací značku. Najednou se děj z Číhoště na chvíli vzdálí. „Kde to jsme však teď?“ ptá se vypravěč. „Aha, to je přece to auto, které tak divně rušilo klid malé obce. Tohle je přece sídlo pražské nunciatury! Pražské sídlo vatikánské politiky. Jak to spolu souvisí?“

Dnes to zní možná úsměvně, ale pár let po druhé světové válce, kdy ještě nikdo ne-

Dnes se sice provádí očerňování lidí v médiích sofistikovaněji a používá se k při něm jemnějších nástrojů a nuancí, než tomu bylo v dobách dřívějších, ale žumpa to není o nic menší.

nejstrašlivějšímu, co kdy bylo natočeno. A polehčující okolností není ani to, že u nás ještě neexistovala televize a televizní publicistika, a tak s tímto ošklivým žánrem kydání špíny pomocí pohyblivých obrázků chyběly propagandistům zkušenosti.

Hned v úvodu tohoto slavného opusu se bolševici záběry na zasněženou krajinu a hlasem herečky Věry Kalendové snaží navodit zdání vesnické idylly. Poetika se jim ale vůbec nedaří. „Je zimní ráno. Jakékoli zimní ráno. Číhošť je nevelká obec. Sta jiných

měl zkušenosti s televizními či filmovými pořady tohoto druhu, si divák snadno mohl myslet, že filmaři skutečně natočili nějaké auto vatikánských agentů, které sledovali z Číhoště až do Prahy. A o to právě autorům filmu šlo.

Vzápětí je zmíněn i královéhradecký biskup Mořic Pícha (původně bojovník proti komunismu, než jej soudruzi zmáčkli, je ve filmu podpásově vykreslený jako nacistický kolaborant, konkrétně „starý přítel K. H. Franka“), jemuž údajně papežský nun-

cius telefonuje a předává jakési tajemné instrukce.

Dnes je neděle

To už se ale přesouváme zpátky do Číhoště, kde se zrovna scházejí místní věřící na mši. I když to každý divák vidí, bába Kalendová mu to musí ještě polopaticky vysvětlit: „Dnes je neděle, a věřící jdou do kostela.“ A přestože šli komunisti po věřících jako kosové po žízalách, zde neváhali drze předstírat, že katolíky respektují.

Hezký památník má Josef Toufar i v Ledči nad Sázavou, která leží nedaleko Číhoště a Zahrádky, kde oblíbený farář působil.

Foto Profimedia

„Prostí věřící jdou klidně, jak jsou zvyklí, poklonit se Kristu Pánu, myšlenke lásky, myšlenke pokory a míru.“ Jako kdyby snad iniciátoři a tvůrci tohoto filmu a všichni ti darebáci, kteří se na budování třídně spravedlivé společnosti v 50. letech podíleli, věděli, co to láska, pokora a mír vůbec je. Asi jako když o pravdě a lásce mluví dnešní liberálové.

Zatímco první záběry filmu, ukazující zdánlivou číhošťskou harmonii, kterou narušuje divné vatikánské auto, vznikaly pou-

ze jako ilustrační a mohly být naaranžovány tak, jak bylo potřeba, k natočení mše a zachycení hlavní „myšlenky“ a pointy filmu něco podstatného přece jen chybělo. Farář Toufar! Bez faráře se totiž mše natáčí docela těžko.

Natáčení celého filmu se v Číhošti uskutečnilo na konci února roku 1950, tedy dva a půl měsíce po číhošťském zázraku a měsíc poté, co si pro Josefa Toufara dojeleli estébáci. Když komunisti ve snaze ovlivnit veřejné mínění a omezit rozsah škod způsobený

tím, že se o číhošťském zázraku všude mluvilo a rychle se o něm dozvídali další a další lidé, viděli, že to nejde zastavit, usoudili, že bude nejlepší natočit film, který to všechno „pravdivě“ vysvětlí a vyvrátí všechny fámy o zásahu „vyšších sil“. A do hlavní role se rozhodli obsadit samotného Josefa Toufara.

Ano, choré estébácké mozky ve filmu, který měl nakýdat kupu hnoje na číhošťského faráře a celou katolickou církev, násilím a bez nároku na honorář přidělili hlavní roli své vlastní oběti.

vid ●

Nejmenší JSOU největší

Skrze koho přichází pohoršení? A kdo si zaslouží být utopen v mořských hlubinách s mlýnským kamenem kolem krku?

Což o to, „umělecký“ záměr to byl skutečně neotřelý a odvážný. Problém byl pouze v tom, že „vyšetřovatel“, jejichž „vyšetřovací“ metody spočívaly v tom, že se svou obětí snažili donutit přiznat k tomu, co nespáchala, faráře ve vězení při vyslýchání celý měsíc bili a týrali. A to tak krutě, že když vyvstala potřeba využít jej pro natáčení, do té doby statný sedmačtyřicetiletý muž již sotva stál na nohou. Natož aby byl schopen účinkovat v nějaké úchylárně! Ano, soudruzi tak dlouho přemýšleli, jak to celé udělat, až si nechali zmrzačit hlavního herce.

Když přivezli estébáci Josefa Toufara do Čihoště na „rekonstrukci“ případu v nočních hodinách z 23. na 24. února 1950, aby to nevzbudilo rozruch, z auta jej dle svědků museli doslova vynést. Stejně jako na kazatelnu, kde se měl zhostit svého hereckého partu. Na to už musí mít člověk vážně silný žaludek...

Přestože si tedy po měsíci bití ve Valdicích soudruzi usmysleli, že nebude problém donutit jej udělat, co po něm budou chtít, nakonec se potlučený a viditelně strnulý farář objevuje jen na pár vteřin v páté minutě snímku. Prostě to s tou krutostí přehnali a Toufarův zdravotní stav jim více nedovolil.

S trochou cynismu bychom mohli říct, že jim udělal čáru přes rozpočet samotný Bůh. Ten, možná aby se na tu zhovadilost nemusel dívat už ani o vteřinu déle, si k sobě vzal svého služebníka dřív, než mohl těm kašparům posloužit k jejich zvrácenému záměru... Jako by jim vzkazoval: „Jestli chcete dělat takové věci, mě ani pana Toufara do toho laskavě netahejte. Tohle je váš byznys. A dřívě nebo později stejně přijde čas, kdy budete za své skutky skládat účty.“ Protože *Běda tomu, skrze něhož přichází pohoršení...*

Kdyby ale ti ubožáci věděli, co to opravdu znamená, zcela jistě by nebrali jména Božího nadarmo a vybrali by si pro film jiný název. Jenže když už by věděli, co to znamená, nikdy by je nic takového točit ani nenapadlo. Zastyděli by se sami nad sebou a pokorně by se modlili za odpuštění. Nebo by si přáli utopit se v mořské hlubině.

Buďte jako děti

Pasáž, která o názvu propagandistického filmu pojednává, pochází z Matoušova evangelia, z kapitolky *Nejmenší jsou největší*, a zahrnuje Ježíšovu odpověď na otázku svých učedníků, kteří se jej zeptali, co je třeba udělat pro to, aby byl člověk hoden duchovního vzestupu a došel pochopení toho, co se Mistr lidem snažil vysvětlit a předat: „V tu dobu přišli učedníci za Ježíšem s otázkou: ‚Kdo je v nebeském království největší?‘ Ježíš k sobě zavolal malé dítě a postavil je doprostřed se slovy: ‚Amen, říkám vám, pokud se neobrátíte a nebudete jako děti, vůbec do nebeského království nepřejdete. Kdokoli se poníží a bude jako toto dítě, ten je v nebeském království největší. Kdokoli by takové dítě přijal v mém jménu, přijímá mě. Kdokoli by ale svedl jednoho z těchto maličkých, kteří ve mne věří, bylo by pro něj lepší, kdyby mu na krk pověsili veliký mlýn-

překážka. První význam odkazuje na něco, co je příčinou pádu, co odvádí mimo cestu; v Ježíšově jazyce pak něčím, co přivádí k hříchu a peklu. Druhý význam poukazuje na něco, co zabraňuje a překází přístupu, rozuměno spíše určitá zeď než jen kámen; v Ježíšově jazyce jde o něco, co zabraňuje příchodu k víře a vstupu do Božího království. (...) Byli jsme zvyklí k sobě vztahovat ten první význam pohoršení (*pohoršení = příčina pádu*) a hříchy proti šestému přikázání. Zdá se, že tento vztah je přítomen už v samotných Ježíšových slovech (Mt 5,27–29!). Nemluví jen tak pro nic za nic o maličkých, kteří v něho věří; jsou to právě tito nejmenší, na nichž obvykle dochází právě k takovému pohoršení, vyjevuje na nich svou devastující sílu a přivádí je do stavu, kdy už nejsou schopni se modlit ani věřit. Tato skutečnost je v Ježíšových očích tak závažná, že mu vnukla obraz neobvykle syrový, na nějž z jeho rtů nejsme zvyklí: bylo by lépe, aby taková osoba byla pohřbena do mořských hlubin s mlýnským kamenem kolem krku, než aby zůstala při životě a pokračovala v šíření pohoršení. (...)

Stačí, když se podíváme kolem sebe ve světle Ježíšových slov, abychom si hned povšimli, že se všichni nacházíme v této situaci aktivního, organizovaného a pokra-

S trochou cynismu bychom mohli říct, že udělal komunistům čáru přes rozpočet samotný Bůh. Svého služebníka si vzal k sobě dřív, než stihl těm šaškům posloužit k jejich záměru...

ský kámen a utopili ho v mořské hlubině. Běda světu kvůli pohoršení! Pohoršení sice musejí přicházet, ale běda člověku, skrze kterého pohoršení přichází.“

Dobře to vysvětluje ve své knize *Slovo a život B* třeba italský kapucínský kněz Raniero Cantalamessa: „Samotné slovo pohoršení má v biblickém jazyce dva základní významy: prvním z nich je *zakopnutí*, druhým

čujícího pohoršení, jež vzbudilo Ježíšovu výhrůžku. Kolik maličkých, kteří v něho věří, když dosáhli křehkých a citlivých let dospívání, ztrácí víru kvůli tomuto druhu pohoršení! Stačilo by naslouchat rozhovorům jistých ‚maličkých‘ současné doby a studovat u nich, za určitých okolností, jejich chování, abychom zůstali opatrní a znepokojení. (...) Je často ostudné žít ve společnosti, jako je

Podobizna Josefa Toufara před číhoštským kostelem, kde byly v roce 2015 uloženy jeho ostatky. Ty byly o rok dříve díky úsilí Miloše Doležala vyzvednuty z Ďáblického hřbitova v Praze, kde skončily v jednom z hromadných hrobů. Foto Profimedia

ta naše, která pobaveně tomu všemu napomáhá a umlčuje a zesměšňuje hlasy upozorňující ji a nabízející vážnější a důstojnější koncepci existence. Zdá se, že se celý svět stal oním palácem zproštěným od závazků, v němž odhalená Salomé tančí a Herodes nechává setnout hlavu Jana Křtitele, poněvadž ten se nebojí zvolat: *„Není dovoleno!“* (Mk 6,18).“

O tom, jestli z toho nakonec vyšel lépe slušný, k lidem laskavý, přátelský a hodný farář Toufar, který nejen nikomu neublížil, ale lidé jej měli rádi za to, jaký byl, jak se k nim choval a jak ostatním pomáhal, nebo morálně zvrácení jedinci, kteří z člověka, jenž nic neprovedl, vymlátili duši a polomrtvého jej dotáhli do kostela, aby tam očernil sám sebe, a který navíc znesvě-

tili tím, jakou frašku v něm uspořádali, si udělá každý normální člověk obrázek sám. Lidé až příliš často zapomínají na to nebo si neuvědomují, že to hlavní zúčtování, kterému se nakonec nikdo nevyhne, nepřichází v tomto našem fyzickém světě, ale ve sféře duchovní neboli nehmotné, kde se pohybuje lidská duše. A tam se, naštěstí, měří úplně jiným metrem. **vid ●**

POZDRAVY z Ďáblic

Kdo zneužívá citů našich prostých občanů? Kde nakonec skončil zázračný kříž? A kde Josef Toufar?

Přesto, že Josef Toufar během „natáčení“ zvládl účinkovat jen v několikaveršinném záběru, jak stojí na kazatelně (údajně byl ze zadu ještě podpírán estébákem, aby neupadl), ani to naše „umělce“, kteří chtěli své veledílo stůj co stůj dokončit, nezastavilo a neodradilo. I kdyby přitom měli kráčet přes mrtvolu...

„Tak to vypadalo v Čihošti vždycky. Věřící se modlili, farář Toufar kázal. Až dnes, právě když farář Toufar kázal, pohnul se křížek na oltáři. Naklonil se, ale nespádl. Vrací se, naklání se na druhou stranu,“ líčí vypravěč s vypravěčkou. A skutečně, záběry ukazují pohybující se kříž. Další zázrak! V tomto případě ale bohužel jen zázrak nebetyčné lidské hlouposti a podlosti.

Přestože jejich vlastní vyšetřování prokázalo, že na kříži nebyl žádný mechanismus, který by umožňoval manipulovat s ním na dálku, ten samý kříž soudruzi sebrali a použili pro účely svého propagandistického filmu, když k němu potěmkinovsky vyrobili mechanismus vlastní. Přidělali tam jakési chatrné drátkové zařízení, přičemž drát vedl přes celý kostel až do farářovy ruky.

Kdyby na kříži nějaké takové zařízení opravdu bylo, v malém kostele by jej všichni viděli. Při natáčení jej proto tvůrci filmu schovali za aranžované květiny, aniž by řešili, že číhošťský zázrak se odehrál během adventu a v té době žádná květinová výzdoba v kostele nebyla, protože není podle liturgických předpisů povolena.

Stejně tak vůbec neřešili, že je drát vedoucí od oltáře přes zeď v malém kostele vidět, ani fakt, že ten mechanismus sice vypadá efektně, ale dle fyzikálních zákonů by v reálu nikdy nemohl fungovat. Byl

to zkrátka jen laciný filmový trik. Nač si ale lámat hlavu s takovými detaily, když účel světlí prostředky?

„Pražská papežská nunciatura přikazuje: Zpráva o zázraku musí být rozšířena stůj co stůj. Čihošť se stane novým poutním místem. Farář Toufar sám organizuje, co může. A Šeptanda pracuje. (...) Kříž se prý obrací ke spásnému Západu. Do Čihoště se sjíždějí honosné návštěvy. Auta už tady nejsou vzácností. (...) To však stačí! Teď obrátíme list

najevo, že s křížem nikdo nemanipuloval. Pochopitelně, protože kdyby se našly jakékoli stopy, které by umožňovaly tvrdit, že s křížem někdo hýbal, nebo by to například na Toufara někdo nastražil, aby zdiskreditoval jej i katolickou církev, zcela jistě by byl tento důkaz manipulace zveřejněn a dáván na odív. Jenže místo toho nepoškozený a nedotčený kříž komunisti nejdřív schovali a po natáčení kamsi odvezli. Těžko říct, kde nakonec skončil...

Jdeme-li po stopě této odporné jarmareční komedie, najdeme nakonec špinavou a ničeho se neštítící ruku imperialistů, Wall Streetu a jeho náhončího Vatikánu...

a nalijeme si čistého vína,“ hřímá fanaticky pohoršený vypravěč.

Publiku vzrušeně oznamuje, že vyšetřování ukázalo, kterak farář Toufar přidělal na křížek drátkové zařízení, aby jím mohl hýbat, a „cynicky nastražil celý případ“. Jejich vlastní skutečné vyšetřování, jak jsme si již ukázali v předchozím článku, přitom skončilo ve slepé uličce právě proto, že vyšlo

Když je ve filmu primitivní a zjevně nefunkční mechanismus „odhalen“, snaží se filmaři ukázat, jak s ním páter Toufar zacházel. Objeví se ale znovu jen Toufarův již použitý záběr z úvodu snímku, jediný, který byl pořízen. Pro detail „usvědčení“ se již Toufara nepodařilo „vzkřísit“ a „použít“, protože se mezitím jeho zdravotní stav prudce zhoršil.

Farář Toufar tak, jak mluvil v okamžiku zázraku: před sebou má narovnaný zbožné knížky, levá ruka gestikuluje a po pravé ruce...

Hlavní oltář kostela Nanebevzetí Panny Marie v Číhošti (z roku 2018), kde se zázrak odehrál. Na protější straně: Záběry Josefa Toufara poté, co jej zbitého estébáci odvezli do Číhoště na „rekonstrukci“ a hodlali jej použít ke své propagandě. Foto Wikimedia Commons a Profimedia

Prokurátor Karel Čížek, jenž na tu frašku na místě dohlížel, byl rozhořčen, že kolegové vyšetřovatelé přivedli hlavní hvězdu filmu do tak zuboženého stavu, že již nebyla schopna hrát. Ale nějak to vyřešit musel, a tak Toufarovu hlavní roli nakonec zastal sám! Tím poslal věrohodnost projektu ještě níž, než byla na začátku. To měli za to, lumpové.

„Kněz Toufar se přiznal,“ huláká nakonec vypravěč s vypravěčkou, kteří se v pronášení nehorázností pravidelně po každé větě střídají. „Přiznal také, že to udělal z nenávisťi k lidové demokracii! Přiznal, že to udělal

na rozkaz Vatikánu a biskupů. Jdeme-li po stopě této odpornej jarmareční komedie, podíváme-li se, kdo to zneužívá takovým kejklířstvím citů našich prostých věřících občanů, najdeme nakonec špinavou a ničeho se neštítící ruku imperialistů, Wall Streetu a jeho náhončího Vatikánu. A tak si to páni imperialisté představují. Že stačí zatáhnout za šňůrku, že to půjde jako na drátku.“

Tak to vidíte, tehdy, v lidové demokracii, za všechny špinavosti mohl americký Wall Street, dneska, v demokracii liberální, za nimi máme hledat „agresora“ Putina. A teď

už vlastně paradoxně znovu i amerického prezidenta, kterým je Donald Trump, jehož ze všeho nejvíc nenávidí – neboť jim rozšlápl bábovičky – právě naši čeští liberálové. Což jsou ironií osudu z velké části stejně bývalí komunisti nebo jejich „elitní“ potomci. Ostatně proto také používají tak podobné metody a slovník. Neboť platí, že co se v totalitě naučíš, v demokracii jako když najdeš...

Film se nakonec podařilo natočit i bez další účasti Josefa Toufara a premiéru měl 10. března 1950, tedy přesně před 75 lety. Vysílal se takřka ve všech kinech, kde dělal předskokana hlavním filmům a promítán byl ve stovkách kopií, takže jej viděly odhadem možná desetitisíce lidí.

Falešné doznání

Proč to ale komunisti nechali vůbec zajít tak daleko? Proč faráře třeba „jen“ neuvěznili a neobvinili z toho, že pohyb kříže nějak zinscenoval, a nepokračovali si ve své standardní propagandě v rozhlasu či tisku? Proč mu fyzicky ubližovali a udělali z něj mučedníka?

Někteří kritici komunistického režimu přišli s domněnkou, že hýbající se kříž vládní moci posloužil pouze jako záminka k likvidaci oblíbeného kněze. Či že šlo rovnou o provokaci zinscenanou StB. Pro toto tvrzení by mohla hovořit skutečnost, že se farář Toufar po válce aktivně angažoval v Československé straně lidové. A od počátku byl kritický ke komunistické partaji, před níž veřejně varoval, jak tvrdí autor jeho knižní biografie Miloš Doležal. Jelikož byl člověkem velmi vnímavým, asi už tušil, co jsou komunisti zač. Díky své oblibě mezi místními pak měl velký podíl na tom, že volby v roce 1946, tedy dva roky před svým přeložením do Číhoště, vyhráli v obci Zahradka těsně před komunisty právě lidovci. A to mu rudoši podle Miloše Doležala nikdy nezapomněli.

Proti této teorii naopak hovoří jednak samotné vyšetřování úřadů, jehož průběh jsme si popisovali a jež nedošlo k „uspokojivým“ závěrům. A jednak přílišná komplikovanost a kostrbatost konstrukce s křížkem. Zázrak byl navíc to poslední, co by komunisti potřebovali. Existuje přece milion jiných způsobů, jak někoho z něčeho obvinít a pak ho třeba veřejně odsoudit k trestu smrti,

Ďáblický hřbitov, kde byly v roce 2014 nalezeny farářovy ostatky. Rok poté byly uloženy v kostele v Čihošti... Foto Profimedia

a zrovna komunisti tuhle taktiku v 50. letech uplatňovali docela často. Popravovali nejen odpůrce režimu, ale i své vlastní lidi, takže s tím měli bohaté zkušenosti a nebyl by to problém. Ale konat kvůli tomu zázraky, byť fiktivní?

Pravděpodobnější je spíše varianta, že jim naopak číhoštský zázrak významně zavařil, protože jej neměli pod kontrolou a nevěděli si s ním rady. A ve snaze zamezit šíření zvěstí o něm se domnívali, že když na Josefa Toufara udělají bu bu bu, ten se lekne a řekne jim i to, co neví. On ale neustále i přes obrovskou bolest, kterou mu trýznění způsobovalo, opakoval, že s křížem nehýbal, a protože to byla pravda, a také vzhledem ke své nátuře a tomu, jaký to byl člověk, jim k tomu těžko mohl říct cokoli dalšího. Na lhaní tady byli jiní experti, a Jo-

sef Toufar prý výslovně trval na tom, že šlo o zázrak.

Možná kdyby byl poslušným, k bolševismu vstřícným duchovním, jakých byla v té době také spousta, dal by se i nečekaný zázrak „pořešit“ k všeobecné spokojenosti. Prostě by se dohodli na vysvětlení, které by on i soudruzi společně šířili, zahrálo by se to do autu a jelo by se dál.

Takhle ti tupci, kteří neměli v ruce ani důkazy o manipulaci s křížem, ani přiznání, obviněného jen mlátili a mlátili. Ale jedině, co z kněze vymlátili, byla jeho duše, nikoli to, co tak nutně potřebovali. Proto taky narychlo začali natáčet tu propagandistickou srágoru.

Jediné doznání, které nakonec získali, tak byly papíry, které v patové situaci podstrčili nebohému faráři k podpisu. Sadistický vyše-

třovatel Ladislav Mácha (však nikdo normální by takový džob nevzal) měl od ministra nespravedlnosti Alexeje Čepičky (jenž byl zároveň zetěm prezidenta Klementa Gottwalda) za úkol přinutit Toufara za každou cenu k přiznání, jež by mohlo posloužit k další diskreditaci katolické církve. A tak se, neb mu práce byla zároveň koníčkem, opravdu snažil.

Nejprve zbil Toufara tak, až se mu skutečně doznal. Jenže doznání nebylo nahráno a vzápětí jej obviněný stejně odvolal s dodatkem, že to řekl jen proto, že již nemohl týrání vydržet. Pak ho Mácha další hodiny a dny dál surově tloukl pendrekem a dotloukl ho až do stavu, ve kterém byl převezen na natáčení do Čihoště.

Ve stavu totálního vyčerpání pak byl faráři podstrčen (anebo za něj podepsán, protože

podpis vypadá úplně jinak, než jak by se Toufar podepsal, kdyby byl zdravý) dokument či dodatek k zápisům z výslechu, ve kterém se Josef Toufar údajně přiznává ke zneužívání ministrantů (!) a k tomu, že je „homosexuálně úchylný“. Miloš Doležal ve své knize z tohoto dokumentu cituje a u úryvku je jasné, že jej nepsal farář Toufar, ale nějaký analfabet. Text je navíc psán v dlouhých souvětích, která by člověk ve stavu, v jakém páter byl, nikdy nedokázal sesmolit. Jestli to vyčerpaný kněz podepsal, nebo ho donutili podepsat prázdný papír, nad který si doplnili vlastní text, či to podškrábl někdo úplně jiný, nevíme, ale není to ani důležité. Stejně jako druhý podepsaný „dokument“, ve kterém se kněz údajně doznal ke skrytému pohybování křížkem.

„Nechali ho pár dní vyhladovět, probouzeli ho každou hodinu a pak ho tam začali tvrdě mlátit. Svlíkali ho, věšeli za nohy, dupali mu po hrudníku, bičovali ho hadicemi a tak dále,“ zjistil Miloš Doležal.

Estébáci Josefa Toufara bohužel zrychlovali tak strašlivě, že musel být hned po návratu do Valdic převezen do Borůvkova

milosrdenství – ve spásu. My dnes nemůžeme pochopit jiné věci. Co vedlo vyšetřovatele k ubití člověka? Komu a čemu tak bezvýhradně věřili? Jak to, že nepoznali nesmyslnost obvinění a věřili v nastrojený zázrak s křížkem? Co se to dělo s jejich rozumem? Co to bylo za lidi?!“ hřímal tehdy nový český kardinál.

Napravení křivdy

V červenci 2015 pak byly ostatky Josefa Toufara po 65 letech převezeny do „jeho“ číhošťské farnosti a uloženy v tamním kostele Nanebevzetí Panny Marie. Na břehu nové vodní nádrže Švihov pak zbyl po duchovním a hodném člověku ještě kostel svatého Víta, jenž zůstal zároveň jedinou nezbouranou stavbou z původní obce Zahradka.

V roce 1999, deset let po změně režimu, výmluvně v listopadu, byl za podíl na fyzickém týrání Josefa Toufara odsouzen Ladislav Mácha, vedoucí tehdejší vyšetřovací skupiny StB, která měla za úkol „vyšetřit“ číhošťský zázrak. Tehdy sedmasedmdesátiletého gaunera poslal Městský soud v Praze

o extrémní situaci, kdy byl kněz k přiznání donucen mučením. „Tímto byla po právní stránce napravena křivda, která se stala Josefou Toufarovi. Byl morálně očištěn,“ řekl právník, který se již dříve nechal slyšet, že se Toufarovi dávají vyznamenání a stavějí sochy, ale právní stránku věci zatím nikdo neřešil.

Rozporuplné a pohnuté okolnosti kolem vzniku švihovské nádrže zmiňují především ze dvou důvodů. Jednak si myslím, že je dobré, když už člověk o něčem píše, přinést co nejvíc informací i ve vedlejších větvích příběhu, pokud se něco dozvíme, jsou zajímavé a mohou nás něčím obohatit. A jednak mi může posloužit jako ideální oblouk k ilustraci hlavního tématu dubnové Šifry.

Tím je ukázka toho, jak se velmi snadno může do spárů systému dostat úplně kdokoli, a zejména ten, kdo nic špatného či nezákonného neudělal. Nejen padouch a zločinec, ale se stejnou a možná ještě větší lehkostí i hodný člověk, který by mouše neublížil a vůbec nic nespáchal. Tedy kromě toho, že se octl ve špatnou dobu na špatném místě, potopili a zradili ho povedení „kamarádi“, kteří na něj něco hodili, případně si kvůli neznalosti procedur soukolí systému sám naběhl na vidle a pak se nestačil divit.

Moment, my už ale přece v totalitě, kde se trestali politicky „nevhodní“ lidé, nejsme. A v televizi přece říkali, že žijeme ve svobodné a demokratické zemi a právním státě, kde se slušní lidé před soud, na policejní služebny nebo za mříže nedostávají... Opravdu tomu věříte?

vid ●

Nechali ho pár dní vyhladovět, probouzeli ho každou hodinu a pak ho tam začali tvrdě mlátit. Svlíkali ho, věšeli za nohy, dupali mu po hrudníku, bičovali ho hadicemi a tak dále.

sanatoria v pražské Legerově ulici. Tam byl akutně operován kvůli zánětu pobříšnice a krátce poté zemřel.

Farářovo nahé rozbité tělo skončilo v hromadném hrobě kdesi u zdi pražského hřbitova, jenž nese velmi symbolicky název Dáblický. Místo v roce 2012 navštívil například komunisty v mládí rovněž stíhaný arcibiskup Dominik Duka, a to těsně před svým jmenováním kardinálem, takzvanou kardinálskou kreací v katedrále svatého Víta. „Farář Josef Toufar, náš bratr v kněžské službě, nemohl pochopit, co chtějí zběsilí chlapi, kteří mu svítí ostrým světlem do očí a bezdůvodně ho mlátí. Neudělal ani nechtěl udělat nic zlého. Žil v míru se svými farníky i s nevěřícími sousedy. Kladl si otázku, co se to děje? Hrouť se svět? Svázaný nemohl bojovat o život, ale musel bojovat o víru v Boží

na dva roky do vězení. Po několika odkladech kvůli zdravotnímu stavu nastoupil do výkonu trestu až v lednu 2002, a po roce byl po odpykání poloviny trestu podmíněně propuštěn. Josefu Toufarovi to sice život nevrátilo, a význam to mělo spíše symbolický, ale pořád lepší než nic.

Teprve nyní, po dlouhých 75 letech, byl naopak českým státem oficiálně soudně rehabilitován i Josef Toufar, kterého estébáci přiměli falešně se přiznat k něčemu, co nespáchal. Loni v říjnu Krajský soud v Hradci Králové konstatoval, že je Josef Toufar „účasten soudní rehabilitace, protože byl nezákonně zbaven osobní svobody“. Podle advokáta Lubomíra Müllera, který se rehabilitací lidí vězňených komunistickým režimem zabývá a který zpracoval i podnět pro státní zastupitelství, je rehabilitace důležitá proto, že šlo

Člověk by po zhlédnutí onoho „pohoršujícího“ vedléla řekl, že tak stupidní film nemůže za žádných okolností fungovat. Můžeme si tím ale být po letech „zpravodajství“ o covidu, válce na Ukrajině či kampani proti „dezinformátorům“ jisti? I tam si člověk mohl myslet, že to všichni ti angažovaní umělci ze Seznam Zpráv, České televize či Bakalonovin přehánějí a manipulují skutečnost tak, že tomu nikdo neuvěří. Pak ale jdete ven a strnete hrůzou. Když je to v médiích, musí na tom něco být. Tohle mají lidi v hlavách. Proto je nesmíte nikdy přeceňovat...

PRO dobrotu NA žebrotu?

Proč hrozí oplétačky i tomu, kdo nic špatného neudělal, ale snažil se jen pomoci?

Při našem výletu k želivské nádrži jsme tenkrát navštívili i Vodní dům Hulice, což je jakési návštěvnické středisko či muzeum vztahující se k evropsky významné lokalitě Želivka, kde jsou všechny informace o ní pod jednou střechou. A právě tady jsme si objednali také hodinovou prohlídku hráze celého monumentálního vodního díla s průvodcovským výkladem a luxusním výhledem.

Dřív byla hráz částečně přístupná. Kvůli zpřísněným bezpečnostním opatřením v ochranném pásmu prvního stupně a oprávněným obavám z toho, že by tam neukáznění návštěvníci dělali nepořádek a ohrožovali kvalitu vody, z níž se upravuje pitná voda pro více než milion a půl lidí, už ale není. Proto je tohle nejlepší způsob, jak se na vodní plochu o obvodu 160 kilometrů podívat legálně a zblízka.

Byl by to krásný slunečný a bezstarostný den, který se ale stal nezapomenutelným bohužel i z jiného důvodu. V naší skupince se nacházela mimo jiné jakási postarší excentrická dáma, ze které jsem neměl dobrý pocit už na začátku. Hýřila přehnaně dobrou náladou i rádobyvtipnými průpovídkami, což ovšem notně snižovalo její koncentraci na to, co nám říkala průvodkyně.

Ta poutavě vyprávěla nejen o kuřičce hadové, rostlince, která neroste nikde jinde na světě než v okolí Želivky, nebo o budování pískové hráze v 70. letech minulého století. Ale též o osmapadesátimetrové hloubce, sedmimetrové průhlednosti a o vysazení sumců a jiných dravců, aby udržovali vodu čistou a nepřemnožily se v ní jiné ryby a vodní organismy. Nebo o tom, že je zde může lovit a zkoumat pouze televizní rybář Jakub Vágner, který se na suavec specializuje. A zmínila rovněž to, ať dáváme pozor na ces-

tu a držíme se ve skupince. Jenže znáte to, všude se najde aspoň jeden „potíživista“...

V jednom okamžiku, naštěstí to bylo již ke konci, jsme zjistili, že se ona hyperaktivní turistka nejenže nedrží ve skupince, ale o kus dál se válí po zemi. Nejdřív to vypadalo, že pouze škobrtla a (možná při pokusu o selfie?) couvající přehlédla obrubník. A přitom upadla a praštila se do hlavy. To bych, když jsem ji tak pozoroval, nepovažoval za náhodu, ale za nevyhnutelný důsledek jejího předchozího chování, o který si celou tu dobu koledovala. Někteří lidé prostě svým nastavením a přístupem trable přitahují jako magnet, a tohle byl přesně ten případ.

Když jsme paní míjeli, normálně se zvedla. Byla sice otřesená, takže na chvíli – toho dne zřejmě poprvé – zmlkla, ale když po chvíli pokračovala v hovoru se svým manželem a vnučkem, zdálo se, že už je zase vše v pořádku. Jenže když jsme se u výstupní brány spolu s některými turisty naposledy

jaké jsem měl obrovské štěstí, že jsem ji nevolal já.

Muž poctivě zodpověděl všechny otázky dispečerů záchranné služby. Přiblížil okolnosti pádu, jež mu doplnil manžel zraněné a které se shodovaly s tím, co jsme si mysleli hned na začátku. Laicky popsal aktuální zdravotní stav zraněné. A na nejdůležitější doplňující otázku, zda je při vědomí, odpověděl kladně s dovětkem, že sice mluví trochu z cesty, ale reaguje a jakžtakž komunikuje.

Ještě předtím, než dorazila pomoc, se ale začala zdánlivě snadno řešitelná situace rychle drammatizovat a komplikovat. Průvodkyně se snažila otevřít dvě vstupní brány. Jenže ani za patnáct minut, které zbývaly do příjezdu sanitky, se jí to nepodařilo. Měla klíč pouze od vrátek, kterými jsme vešli dovnitř.

Hráznému, jenž bydlel v domku kousek od hráze, již ale skončila směna a ukázalo se, že odešel někam s vnučaty. Podle předpisů si s sebou na hráz není možné

Proč byla, u všech rohatých, zvolena taková varianta výjezdu, kdy zdravotníci dorazili připraveni k ošetření pacienta, ale nikoli již k následnému převozu, jelikož se s ním vůbec nepočítalo?

otočili, abychom se pokochali tou krásou, všimli jsme si, že zůstali trčet kdesi v dáli a muž si ženu hází přes rameno jako pytel brambor.

Ostatní, včetně průvodkyně, již byli za vraty zabráni do doplňujících otázek, a tak jsem se spolu s jedním pánem, který se rovněž kochal o něco déle – a jen proto si incidentu všiml –, běžel podívat, co se stalo. Paní, kterou mezitím její manžel – když zjistil, jak je těžká a že se jí motá hlava a dělá se jí zle – posadil na zem, se opírala o zábradlí a snažila se zhluboka dýchat. Jelikož byla bleďá a trochu zmatená, muž, který k ní přede mnou doběhl jako první a vykazoval největší „záchrannářskou“ iniciativu, zavolal záchranku. V tu chvíli jsem ještě netušil,

brát batoh ani jiné zavazadlo, a jelikož měla průvodkyně na sobě šaty, nevzala si s sebou mobil, kterým by možná sehnala někoho, kdo by sehnal někoho, kdo může vrata podle protokolu otevřít. A tak se lékařská pomoc, která již mezitím dorazila, nemohla dostat dovnitř.

Cenné minuty

Nakonec přijela alespoň hrázného manželka. Elegantně, dálkovým ovládním, podobným, jakým si doma lidi otvírají garáž, otevřela druhou bránu. (Druhou z pohledu vjezdu, z naší pozice na hrázi by byla první; domek se totiž nacházel kdesi v prostoru mezi oběma bránami, jež od sebe dělil odhadem zhruba dvě stě nebo dvě stě padesát metrů.) Jak

Pohled na hráz vodní nádrže Švihov, zvané též Želivka. Foto Wikimedia Commons

mile ale začala couvat a otáčet se, aby mohla jet otevřít záchranářům, kteří čekali před první bránou, začala se automaticky zavírat druhá brána. Musela ji tedy nechat zavřít a odjet otevřít nejprve první bránu, a pak se i se zdravotníky vrátit a znovu otevřít bránu druhou. A protože to trvalo docela dlouho, cenné vteřiny či spíše minuty ubíhaly.

Mezitím ale, jako na potvoru, začala zraněná paní nečekaně kolabovat a ztrácet vědomí, jak dával tušit i pronikavý křik jejího vyplašeného vnoučka. Protože ale v době, kdy se volala záchranka, paní při vědomí ještě byla, dispečink neposlal klasickou sanitku! Přijelo jenom osobní auto s posádkou. Tedy takové, kterým nelze z logiky věci transportovat pacienty v bezvědomí do nemocnice!

Když posádka uviděla pacientku, která je úplně mimo, s náznakem výčitky utrouсила něco v tom smyslu, že jim na dispečinku řekli, že se pacientce jen motá hlava, a proto vyrazil osobní ambulantní vůz, a ne sanitka. A zeptali se, „kdo tam volal a co jim vlastně řekl“. Dotyčný se trochu dotčeně a po právu ohradil, že není žádný doktor, odpovídal pouze na otázky a v době telefonátu byla paní při vědomí a normálně komunikovala.

V té chvíli už bylo vlastně jedno, že se poměrně dlouho nedařilo otevřít vjezdovou bránu. Protože ve srovnání s tím, že záchranářský vůz stejně nemohl pacientku transportovat do nemocnice, to byl ten nejmenší problém...

To už v takových chvílích, v sebeobraně před hrozícím průšvihem, lidé dělávají, že se snaží nějak vymluvit nebo přehodit vlastní zodpovědnost na druhé. No řekněte, copak pán, který chtěl pomoci a zavolal na linku 155, mohl tušit, že zraněná žena upadne do bezvědomí? Ale i kdyby, tak jak to, u všech rohatých, souvisí s tím, že dispečink po nahlášeném pádu a rány do hlavy o zem neposlal záchranářskou posádku v klasické sanitce, ale lékaře v běžném osobním autě? Respektive že byla zvolena taková varianta výjezdu, kdy zdravotníci dorazili připraveni k ošetření pacienta, ale nikoli již k následnému převozu, jelikož se s ním vůbec nepočítalo? Jenže přesně tímto nepěkným směrem se začala situace stáčet... **vid** ●

Budete muset po svých, nedorazila nám sanitka...

Foto Adobe Stock

Kdo JEDE na RANDE?

Proč v Čechách a na Moravě k případům vyrážejí v sanitkách záchranáři bez lékařů a lékaři bez sanitek?

Převládá, podle kterých se rozhoduje o výjezdu záchranářů, přesně vymezuje legislativa. Ale je v nich obsažena i jistá variabilita, která v každém konkrétním případě vyžaduje pečlivé vyhodnocení situace a správný odhad. A i když to časem možná převezme umělá inteligence nebo nějaký chytrý robot, dnes je stále ještě rozhodující to, čemu říkáme „lidský faktor“.

Věc se má tak. V České republice funguje už notnou řádku let takzvaný systém *rendez-vous*, kdy si jednotlivé typy výjezdových skupin dávají dostaveníčka čili rande na místě zásahu. Odborně se mu říká „víceúrovňový setkávací systém“.

Celkově existují tři typy záchranných skupin, jež se využívají podle potřeby. Osazenstvo rychlé lékařské pomoci (RLP) tvoří lékaři, zdravotnický záchranář a řidič-záchranář. Tato posádka jezdí na místo zásahu v klasické sanitce a posílá se jen k těm nejzávažnějším případům. Kdyby ale jezdila RLP úplně všude a ke každé banalitě, tak, jak tomu bylo zhruba do roku 2000, spolklo by to obrovské množství lékařů, a ti jaksí nejsou ruku v ruce s rostoucím počtem výjezdů v takovém množství „na skladě“.

Proto je uzákoněno i to, že v sanitce může dorazit za lidmi, kteří potřebují akutní pomoc, i rychlá zdravotnická pomoc (RZP). Jiné je jenom jedno písmenko, ale rozdíl je v tom veliký a zásadní. Její posádku tvoří zdravotničtí záchranáři, ale lékař v ní chybí. Zdravotníci pro základní ošetření pacienta úplně postačí a po následném převozu do nemocnice již o dalším postupu a případné léčbě rozhodnou doktoři. To je druhá varianta.

Pak ale existuje ještě třetí skupina, posádka *rendez-vous* (RV), kterou tvoří lékař a řidič-záchranář. Ano, většina lidí o tom nemá

vůbec tušení, ale v sanitce obvykle lékař vůbec není. Ten jezdí spolu s řidičem-záchranářem v ambulantním osobním voze, jako se to stalo i na našem výletě na Želivce.

Varianta RV se nejčastěji (ale ne vždy) používá v kombinaci s RZP. Proto, aby nemusela jezdit každá sanitka s lékařem, tedy RLP, nahrazuje variantu RLP příjezd sanitky se záchranáři (RZP) v doprovodu osobního vozu s lékařem (RV). Kdybychom to vyjádřili jednoduchou rovnicí, pak by platilo, že $RLP = RZP + RV$.

Zhruba do roku 2000 přitom jezdila všude jenom klasická sanitka s posádkou RLP, tedy zdravotničtí záchranáři i s lékařem. All inclusive. Někdo by mohl namítnout, že jedna sanitka je přece úspornější než sanitka v doprovodu osobního ambulantního vozu, a že dvě auta jsou dražší než jedno, ale pravý opak je v tomto případě pravdou.

Někdo by mohl namítnout, že jedna sanitka je přece úspornější než sanitka v doprovodu osobního ambulantního vozu, a že dvě auta jsou dražší než jedno, ale opak je pravdou.

Varianta RLP, kde musel být při každém výjezdu v sanitce přítomen lékař, byla sice ze všech nejbezpečnější a neúčinnější, ale také nejnákladnější a co do provozu nejméně efektivní. Postupně se proto začaly posádky oddělovat. Hned si to vysvětlíme.

První *rendez-vous* experimenty se z praktických důvodů a logiky věci objevily v těch krajích, kde byl největší nedostatek lékařů a nebylo možné umístit do každé výjezdové skupiny lékaře. Tím se výrazně ulevilo posádkám v sanitkách záchranných služeb, které spoustu úkonů zvládly samy, aniž by s sebou celý den vláčely doktora. Ten díky tomu mohl být normálně v práci a jezdit v den, kdy měl službu, jiným autem k výjezdům sanitek podle nutnosti a situace. Tedy jen tam, kde je potřeba.

A protože bývají vozy RV umístěny pouze na některých stanovištích záchranné služ-

by, mohou se v situacích, které to vyžadují, sjíždět k zásahu posádky z různých výjezdových míst.

Tato variabilita umožnila docílit toho, aby se lékaři neplýtvalo a aby nechyběli tam, kde jsou důležitější. A naopak aby nejezdili zbytečně tam, kde mohou jejich úlohu stejně tak dobře zastat zdravotničtí záchranáři, tedy kvalifikovaní zdravotníci s bakalářským vzděláním, kteří umí pacienty resuscitovat, podávají jim léčiva, umí jim zajistit dýchací cesty a poradí si rovněž s celou řadou úrazů či akutních potíží. Záchranáři, kterých je z logiky věci k dispozici více než lékařů, se o pacienta postarají na místě. „Zachránit“ ho a poskytnou mu základní ošetření, a „dodělat“ ho mohou potom až lékaři v nemocnici.

To samé se týká i souběžných výjezdů. Kdyby ve stejné chvíli vyjížděly k různým případům dvě sanitky, doktor pojedje jed-

noduše za tou, která míří k akutnějšímu případu. A lehčí případ vyřeší druhá sanitka v klidu bez něj.

Šest výjezdů v kuse

Tenhle RV systém, jenž byl poprvé aplikován v 70. letech 20. století u našich německých sousedů v Heidelbergu, tedy vlastně vznikl jako ukázková z nouze ctnost – aby se ušetřily provozní náklady a částečně se vyřešil chronický nedostatek lékařů v záchranných službách. A také pro to, aby lékaři nebyli blokováni celý den v jedné sanitce, kde by našli využití jen ve zlomku z celkového počtu případů, zatímco při ostatních výjezdech by byli jaksí zbyteční.

Ano, sanitku si nevolají jenom lidé v ohrožení života, ale velmi často i ti, kteří se pouze něčeho leknou a bojí se o své zdraví, i když to třeba „jen“ bolí. Anebo to sice není příjem-

né, ale nikoli akutní (což oni jako laici vůbec nemusí rozpoznat). Případně ti, kteří odkládali klasickou návštěvu lékaře a pak se jim náhle, třeba o víkendu, přitíží. Anebo úplní pitomci.

„Je jen určitý počet blbostí, které můžete odvézt, i těch nesmyslných výjezdů. Padesát procent výjezdů jsou nesmysly. A to je prostě strašný. Když máte pět šest výjezdů v kuse, tak už byste si fakt ty záda natáhl, najedl byste se, došel si na záchod, a když vás místo toho pošlou pro dalšího člověka, který to měl vyřešit jinak, a je od začátku jasné, že tam nemáte být, tak nejste nekonečněj, vydržíte toho jen nějaký počet. Je to škoda, že se o tomhle víc nedebatuje, protože je to úplně

absurdní,“ postěžoval si v roce 2019 pražský záchranář Vít Samek, nyní již bývalý, který se po jednom návratu z noční rozhodl, že čerstvé zážitky ze služby popíše kamarádům na facebookové stránce. Pro velký ohlas v tom pravidelně pokračoval, až vznikl nejprve populární blog *Bulbem záchranáře*, a v roce 2020 jej následovala i stejnojmenná kniha.

V ní se čtenář seznámil s nadhledem a vtipnou formou se zásadami první pomoci, o kterých vědí laici zhruba tolik, kolik toho běžní lidé vědí i o jiných důležitých věcech – tedy velké kulové.

Věděli jste například o tom, že se nemá dělat při resuscitaci umělé dýchání, jak se dříve tradovalo, ale jen masáž srdce? Já vůbec. Je-

dině, co jsem si pamatoval z jediného kurzu první pomoci, který jsem kdy absolvoval ještě na střední škole, bylo právě umělé dýchání. A tak jsem upřímně rád, že jsem se na Želivce sice přichomýtl k úrazu, ale nemusel dávat první pomoc.

Kdyby k tomu ale nedej bože přece jen někdy došlo, zapamatuji si aspoň tato záchranářova slova: „Nikdy nikdo do nikoho nedýchejte. Takhle jednoduchý to je. (...) Jednak to lidi neumějí. A hádejte, co udělá žaludek plný vzduchu? No jasně že se otočí! A hádejte, kdy to udělá? No pochopitelně přesně ve chvíli, kdy budete mít svoje ústa na jeho. A co myslíte? Budete pak pokračovat aspoň v masáži? Ovšemže nebudete. Budete zvracet

ho se dá taková práce dělat, než člověk vyhoří, odpověděl, že prý maximálně patnáct let. Hlavním rizikovým faktorem přitom podle záchranáře není samotné zachraňování, jak by mohlo napadnout laika, který si nedokáže představit, že by denně snášel pohled na těžce zraněné lidi, ze kterých crčí krev. „To je zábava, to je to, co chcete dělat. Jít pro někoho přejetého pod metro, opažené děti, tam chcete jezdit, to je to dobré. Je přece super tam přijet a zbavit ho bolesti.“

To to pálí

Ubíjející jsou právě zbytečné výjezdy a jejich masivní zneužívání či nadužívání v míře naprosto nevidané a nepředstavitelné. A to nikoli jen ze strany pacientů, ale i samotných záchranných služeb! V českém socialistickém ráji, kde se z eráru pumpují „cizí“ miliardy, totiž jedna část lidí není stále schopna pochopit, že nic jako státní peníze neexistuje, neboť to vše nakonec zaplatí daňový poplatník, včetně mnohbilionového státního dluhu, ať už ten současný, nebo budoucí, což notně plošně sníží životní úroveň a kvalitu služeb. A ta druhá to chápe moc dobře, ale je jí to jedno, protože než k tomu snížení dojde, oni dělají vše pro to, aby se jim mezitím právě z těchto erárních peněz životní úroveň zvýšila.

ostatní účastníky provozu, beru záchran-ku 200 000 potenciálním pacientům... Nejsm mnohem pitomější než on?“ ptá se Vít Samek, který tím systému zamířil přímo na komoru a dotkl se jednoho pozoruhodného paradoxu.

Stát se na jedné straně snažil ušetřit lidské i materiální zdroje, aby systému ulevil, a proto zavedl „víceúrovňový setkávácí systém“ neboli rendez-vous, který není špatně vymyšlený a za jistých okolností může být efektivní, spolehlivý a velmi dobře funkční. Ano, řešení „rendez-vous“ vůbec není hloupé a určitě má něco do sebe.

Ale jelikož žijeme v České republice, zemi, která zrovna dvakrát nevyčníká v účelném a obezřetném využívání veřejných peněz a hranice zdravého rozumu i toho, co je či není ještě možné, bývají poněkud rozostřeny a posunuty, měly by nás i v tomto případě zajímat právě ty „jisté okolnosti“. Čertík se totiž vždycky ukrývá v tom nejtěšnějším detailu.

Na druhé straně totiž stát nejenže nekoriguje počet výjezdů a zásahů záchranných služeb, ale naopak ještě podporuje a vyvolává jejich umělé navyšování.

Takže ještě jednou, abychom si uměli představit a docenit tu míru absurdity. Aby se zbytečně neplýtvalo, zavedl se u nás legis-

RLP = RZP + RV. To je systém rendez-vous v kostce. K případům nejede obvykle sanitka s lékařem (RLP), ale se zdravotníky (RZP), a v jiném, osobním voze, přijíždí zvlášť lékař (RV). Je to prý úspornější... *Foto Adobe Stock*

Podobný systém funguje v Německu, Rakousku či ve Švýcarsku a umožňuje efektivně využít zdroje a regulovat jejich využití podle potřeby. U nás se ale do zákona vloudila chybička...

a budete rádi, že jste rádi. Tyhle věci se prostě dějou a nestojí za to. To není jen o tom, že vám člověk, který je resuscitovaný, nazvrací do vaší ústní dutiny, to není jen o tom, že vy potom nebudete pokračovat v masáži. On je to prostě ošklivější zážitek, víte?“ Teď si ještě někde najít, jak se dělá masáž srdce...

Kromě zásad první pomoci se ale Vít Samek mimoděk dotkl i důležitých systémových věcí a nedostatků, které se člověk, dokud si třeba nevyrazí na výlet na Želivku a záchranka bez sanitky ho nepřiměje začít zjišťovat, jak je něco takového vůbec možné a jak to vlastně v praxi funguje, normálně nedozví. Když se Víta moderátor Martin Veselovský v rozhovoru zeptal na to, jak dlou-

Záchranář Samek, který dal u záchranky nakonec raději výpověď, se v DVTV svěřil nejen s tím, že při některých službách stráví v sanitce se zapnutým majákem i deset hodin z dvanáctihodinové služby, přičemž si nestihne dojet na záchod ani se najíst, natož pak natáhnout. A to přitom dost zbytečně.

„Podívejte se, když si zavolá dvacetiletý chlapec záchrannou službu, že si spálil záda od sluníčka, tak to se tady nemusíme bavit o tom, že to asi neměl dělat. A tak nějak by chtěl člověk říct, že on je v tom přiběhu pitomec. Ale nejsem náhodou mnohem větší pitomec já, když pro něj jedu deset kilometrů na majáky? Ohrožuju

lativně systém, který funguje v Německu, Rakousku či ve Švýcarsku a který umožňuje efektivně využít, roztrždit a rozprostřít lidské i materiální zdroje a regulovat jejich využití podle potřeby. Zároveň ale postavil ten zákon tak, aby takto smysluplně rozdělené a využitelné zdroje... musely být využívány stejně špatně jako v době, kdy se těmi zdroji trestuhodně plýtvalo.

Takže se toho ve výsledku vlastně zase tak moc nezměnilo. Kromě toho, že jezdí v sanitkách místo doktorů, kteří by takový počet nadbytečných výjezdů nezvládli obsloužit, pouze záchranáři. Kde ale vlastně udělali češti soudruzi chybu? Tedy pokud to vůbec byla chyba, a ne vykutálený plán? **vid ●**

Perpetuum DEBILE

aneb Chybička se vloudí?

Pilotní „rendez-vous“ projekty u nás byly spuštěny již na konci 90. let v krajích s vysokou hustotou obyvatel a nižší hustotou lékařů, například v Jiho-moravském kraji a Praze. Po roce 2000 pak začal RV systém z důvodů, o kterých byla řeč v předchozím článku, bleskově nahra-zovat klasickou rychlou lékařskou pomoc, kde býval v každé sanitce lékař, i ve zbytku republiky.

Překvapivé na tom je, že nejprve se uchytil RV systém v praxi, a teprve v roce 2011 byl schválen zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, který RV společně s příslušnými prováděcími vyhláškami, vnitřními předpisy jednotlivých zdravotnických záchranných služeb a doporučenými postupy definuje jako jednu z plnohodnotných forem výjezdové skupiny.

Teprve od té doby je oficiální a legislativně zakotvenou a definovanou součástí systému zdravotnické záchranné služby (ZZS). Dalo by se říct, že vše proběhlo relativně bez povšimnutí a v tichosti, protože většina lidí tu změnu ani nezaregistrovala a vůbec nepoznává rozdíl v tom, jestli je ošetřuje doktor, nebo zdravotnický záchranář. Důležité je, že je prostě někdo přijede zachránit a v případě potřeby je rychle doveze do nemocnice. Však o to taky u záchranky primárně jde.

Každý kraj to může mít nastavené trochu jinak, ale vezmeme-li to co nejobecněji, tak platí, že posádka RV s lékařem v osobním voze přijíždí v běžném provozu na místo jako jakýsi „předvoj“. Například v situacích, kdy se menší auto dostane dejme tomu lépe do centra města s pěší zónou nebo do hůře přístupného horského terénu. Může tam být prostě rychleji.

Doktor, který dorazil přímo ze směny v nemocnici, začne provádět ošetření, a až v průběhu zákroku na místo dorazí v klidu i posádka RZP v sanitce, v níž není doktor,

ale zdravotnický záchranář a řidič-záchranář. Ti si od lékaře pacienta převezmou a ošetřeného odvezou k „doděláním“ do nemocnice.

Lékař pak buď odjede v autě, ve kterém přijel, a pacienta odvezou do špitálu samotní záchranáři, nebo přestoupí do sanitky, aby situaci jistil jako doprovod. Případně samozřejmě rozhodne o tom, že pacient může zůstat doma a nic tak hrozného se mu nestalo.

Někdy to ale může být i naopak. To když dispečer pošle na místo pouze RZP, tedy sanitku se záchranáři, a až během jízdy se rozhodne na základě nových informací, například po telefonátu dalšího svědka, dodatečně poslat na místo i vůz RV s lékařem. Nebo může dispečink posádku RV s lékařem do-

všechno zlato, co se třpytí, a každá strana má svůj rub i líc. Kromě logistických výhod se totiž stále zřetelněji ukazují i dost jemných nuancí a nevýhod, z nichž některé mohou být docela zásadní.

Nějaký levičák, který pár miliard z cizího sem, pár miliard z cizího tam neřeší, by sice mohl zakřičet, že by měli mít pacienti právo na doktora v každé sanitce jako za starých dobrých časů, a tím by se všechno vyřešilo. Kromě toho, že je hloupost, aby jezdil ke každému mladíkovi se spálenými zády v sanitce doktor, ale nic takového vrátit není možné z toho důvodu, že není na takové plošné pokrytí a plýtvání u záchronek dost lékařů. Proto se přece zavádělo rendez-vous a systému to do velké míry ulevilo.

Klíčový problém netkví v samotném zavedení rendez-vous, to byl naopak rozumný krok správným směrem, ale v zásadním ne-

Klíčový problém netkví v samotném zavedení rendez-vous, to byl naopak krok správným směrem, ale v zásadním nedostatku, který je obsažen v zákoně o zdravotnické záchranné službě.

poslat až ve chvíli, kdy se stav pacienta náhle zhorší. Ve spoustě případů však posádka RZP může zvládnout zásah i bez doktorů, když provede základní ošetření a pacienta převezve k další léčbě či ke kontrole do nemocnice.

Takové doplnění dává docela dobrý smysl a systém, jenž elegantním způsobem umožňuje efektivnější využití lékařů, kterých je na záchrankách početně výrazně méně nežli záchranářů, je docela propracovaný, flexibilní a funkční. Tak co by se na něčem tak jednoduchém mohlo pokazit?

Smrtící kombinace?

Na první pohled to vypadá celkem rozumně a v leccems to skýtá opravdu mnoho slibovaných výhod. Ale jak jsem se přesvědčil na vlastní oči tenkrát v Hulicích, není vždycky

dotatku, který je obsažen v zákoně o zdravotnické záchranné službě a který celé zlepšení v podstatě sabotuje.

Kvůli této chybě v zákoně jednak létají peníze komínem, a jednak tyto nedostatky poukazují na zdrcující absenci zdravého rozumu, protože jsou jako vystřižené z Helle- rova románu *Hlava XXII*, šmrncnutého koňskou dávkou našeho Švejka. Nebyli by to totiž Češi, kdyby v Německu vymyšlený funkční systém nezprznilí svými vlastními úpravami, a jeho výhody neeliminovaly jednou gigantickou botou v zákoně, která celý RV systém staví na hlavu a do značné míry popírá důvody, proč vlastně vznikl.

Jako kdyby někdo mechanicky sepsal a schválil nějaký předpis, ale zapomněl u toho použít mozek. Anebo si to po sobě

Foto Adobe Stock

„Jste v pořádku, pane, a nic vám není, ale nemáme s sebou lékaře, aby vás propustil, a tak musíte s námi do nemocnice.“ Na protější straně: Zachránit pacienta může záchranář v sanitce bez lékaře, ale aby ho po ošetření mohl pustit, musí přivolat lékaře, kterého k zákroku vůbec nepotřeboval. Foto Profimedia

ani nepřečetl. Taková ta česká klasika a šlendrián, kdy se věci prostě odfláknou nebo nedotáhnou do konce, a chyba není nikdo schopen či ochoten napravit. Neboli neprofesionalita a nezodpovědnost šmrncnutá nezájmem, toť věru smrtící kombinace.

Otázka pravomocí

Zatímco pacienti z velké většiny vůbec netuší, že za nimi už čtvrtstoletí nejezdí v sanitce doktor, ale jeho místo zastává zdravotnický záchranář, v systému dělá chyba obsažená v zákoně (pokud to tedy nebyl od samého začátku lobbistický úmysl, aby ze státní kasy mohlo utíkat víc peněz do nemocnic; ani to u nás nelze vyloučit) dosti velkou neplechu.

Řešilo se to například intenzivně v Pardubickém kraji, který na systém rendez-vous v roce 2010 přecházel jako jeden z posledních u nás. V záchranné službě v Holicích tehdy přestaly vyjíždět sanitky s lékařem, neboť klesající počet tamějších doktorů již nestíhal pokrývat rostoucí počet výjezdů.

Změna se ale nelíbila komunálním politikům a starostům okolních obcí, kteří se obávali toho, že na úsporné opatření doplácí

pacienti. Strhla se kolem toho velmi zajímavá politická debata. Ředitel krajské záchranky Pavel Svoboda, jenž se s nedostatkem lékařů v sanitkách potýkal dlouhodobě, a proto pro něj jiná možnost než „rande“ nepřipadala v úvahu, vášně tlumil a s chladnou hlavou a selským rozumem kritikům vzkázal: „Zákon mi nenařizuje, jestli musí k pacientovi přijet lékař, nebo jen sestra, či přiletět vrtulník.“ Podle něj je pro zraněného člověka důležité, aby se o něj někdo odborně postaral, nikoliv aby ho okamžitě začal léčit. A měl samozřejmě pravdu.

Rendez-vous v Pardubickém kraji navíc od začátku fungovalo tak, že i když začaly z Holic jezdit sanitky bez lékaře v odpoledních a nočních hodinách, v případě vážnější nehody nebo akutního ohrožení života stejně na místo vyjžděla v osobním voze posádka s lékařem z nedalekých Pardubic. Jestli v tom viděl někdo problém, tak byl ve většině případů spíše psychologického a emotivního nežli věcného a odborného rázu.

Jenže starostové, kteří se o věc zajímali do hloubky a kteří rendez-vous kritizovali, si zároveň všimli jiné, daleko závažnější věci, kte-

rá až dosud zůstávala bez povšimnutí širší odborné i laické veřejnosti. Nebo o ní věděli pouze největší insideři. „Tohle občanům nepomáhá. Záchranář nikdy nenahradí odbornost lékaře a pravomoci, které má. Pokud vyjede na místo lékař, může ho zaléčit na místě a může zůstat v domácí péči,“ nechala se slyšet tehdejší starostka Slepotic Jana Bořková, která chybu v zákoně odhalila a nemilosrdně uhodila hřebík na hlavičku. Klíčové je totiž ono slovíčko „pravomoce“.

V případě rendez-vous totiž zákon sice umožnil šetřit počtem výjezdů doktorů, ale záchranářům, které systém místo nich začal posílat k jednodušším výjezdům, neumožnil rozhodovat o tom, co bude s pacientem dál! K tomu je totiž, podržte se, kompetentní pouze lékař. Tedy ten, který by jinak vůbec nemusel dorazit!

Jen naprostý ignorant či sabotér by umožnil samostatné výjezdy vozů rychlé zdravotnické pomoci, aby jejich vycvičené a kvalifikované posádky mohly zachraňovat pacienty i bez přítomnosti lékařů. Ale aby hned poté, co se jim to podaří, zároveň potřebovaly razítko či podpis lékaře, jež potvrdí, že může

být pacient prohlášen za záchraněného. To samé pak platí i s indikací další léčby. Záchranář nemůže říct pacientovi, který si například zadřel do zadku velikou třísku, že si má dojít za dva dny na kontrolu, a nemůže mu říct podle zákona ani to, aby si lehl doma na břicho a odpočíval. Musí mu to říct jedině doktor, který přitom vůbec nebyl u zásahu potřeba.

To ale ještě pořád není všechno! Zdravotnický záchranář sice může pacientovi

potřeba aplikovat opiáty, vysílám lékaře, který tak jede skutečně jen dát jednu injekci," řekl k tomu v roce 2010 pro Zdravotnické noviny ředitel liberecké záchranky Stanislav Mackovík, jenž se navíc vyjádřil i k již zmiňovanému nesmyslu, kdy posádka sanitky bez lékaře, která původně jela na místo proto, aby tam nemusel jezdit lékař, nesmí rozhodnout o tom, zda může záchraněný pacient zůstat doma. „I když

rychlá zdravotnická pomoc, jež zvládla celý zásah bez problémů sama, udělá potom nejčastěji to, že úplně zbytečně odveze do nemocnice pacienta, o kterém již dopředu ví, že to nepotřebuje, protože byl již dostatečně ošetřen či vyléčen, nebo jeho stav nebyl tak závažný. A to jen kvůli tomu, aby přítomný lékař v nemocnici oficiálně konstatoval, že je pacient ošetřen a vyléčen, nebo že mu nic není. Do nemocnice tak sanitky bez lékaře, které měly snížit počet potřebných lékařů, přivezou lidi, kterým už nic není a kteří lékaře nepotřebují, aby se jim mohl věnovat... jiný lékař. Chápete a cítíte tu šílenost absurditu a absolutní a ničím neohraňčenou a nezkalenou debilitu?

A nejde jenom o to, že takovou šílenost vůbec někdo vymyslel a schválil. Ale jak je možné, že nikomu nepřijde trapné nechat to být a dalších čtrnáct let se tím řídit, aniž by se za tu dobu cokoli změnilo?

V takovém případě, kdy je hloupost až příliš obrovská a zjevná na to, aby byla věrohodná, se nabízí jen jedno další možné vysvětlení. Že to nemusel být až takový omyl a někomu to prostě vyhovuje... **vid** ●

Do nemocnice tak sanitky bez lékaře, které měly snížit počet potřebných lékařů, přivezou lidi, kterým už nic není a kteří lékaře nepotřebují, aby se jim mohl věnovat... jiný lékař.

podat léky, ale pouze některé. Nemůže mu nabídnout ty, které ovlivňují psychickou činnost, což je potřeba například po nehodě u léků proti bolesti. Záchranář by to bez problémů zvládl, pacienta by ošetřil, dal by mu léky, sanitka by ho odvezla a v léčbě by pokračoval doktor v nemocnici. Podle legislativy to ale není možné. „Jakmile je

přijede posádka jenom k vytažení třísky z prstu, tak musí pacienta buď odvézt do nemocnice, nebo přivolat lékaře, který rozhodne o tom, že pacient může zůstat doma. Taková je u nás legislativa.“

K tomu, proč ale vůbec jezdí sanitka pro lidi se zadřenou třískou, se za moment dostaneme. Zarážející je samo o sobě již to, že

Jakmile vstoupím za kouzelné dveře, vydělám balík. A klidně se kvůli tomu převleču jako na maškarní. *Foto Profimedia*

OSLÍČKU otřes se

Proč někdy cesta k penězům vede i přes mrtvoly?

Co z toho všeho vyplývá, ještě před zavedením systému rendez-vous v Pardubickém kraji, kde se o legislativních „nedostacích“ v roce 2010 hojně diskutovalo, prozradil Josef Ulrych, předseda svazku obcí Loučná. „Pacient bude muset být převezen do krajské nemocnice. Posádky budou vykazovat hodiny navíc a k dispozici v tu dobu nebude v regionu nikdo,“ řekl pan Ulrych s dodatkem, že takovým způsobem záchranný systém peníze neušetří.

Na druhou stranu, proč by měl systém šetřit, když do něj kontinuálně a dlouhodobě míří stále víc miliard, aniž by to, od určité hranice, mělo na zdravotní péči u nás jakýkoli pozitivní vliv? A levičáci, což jsou dnes v České republice úplně všechny strany snad s výjimkou Motoristů a Svobodných, chtějí pořád kvůli „zlepšení péče“ do zdravotnictví přidávat další a další peníze, jako by to snad mohlo či mělo něco zlepšit?

Jak se takové „zkvalitnění péče“ potom spolu s přibývajícimi miliardami projeví, můžeme teď aktuálně pozorovat třeba v souvislosti s děním okolo Fakultní nemocnice Motol. V českém zdravotnictví (a nejen tam, to platí napříč všemi obory a celým státním rozpočtem) totiž funguje celou dobu jedna základní a neměnná rovnice: čím víc miliard do systému proudí, tím víc lidí a skupin z něj dokáže ve velkém tahat peníze.

Že by to nějak vedlo k železnějšímu zdraví obyvatelstva, se ale rozhodně říct nedá. Inu, hloupý, kdo sype, hloupější, kdo nesbírá... Navíc když už se rozdává na dluh a z peněz daňových poplatníků, nikoho to, jak se říká, „netankuje“. Tak tomu je vždy, když se hospodaří s prostředky někoho jiného, v tomto případě penězi, který na státní aparát musí vydělat soukromý sektor. Naopak, s čím většími rozpočty systém hospodaří, tím je to horší, protože se na tom může přizívit ještě víc pijavic. Stačí si vzpomenout na dobu covidistickou... Nebo na to, o čem mluvil

v článku *Kdo jede na rande?* bývalý pražský záchranář Vít Samek. Spálil jste si, pane, záda na sluníčku? To nevádí, my pro vás přijedeme a něžně vám je namažeme a pofoukáme, protože se nám to vyplatí.

„A není tedy problém v tom, že tam jedete, jak jste říkal na začátku? Ale vy tam musíte jet, asi, ne? Když to přijme dispečink...“ ptal se pražského záchranáře Víta Samka v roce 2019 Martin Veselovský v rozhovoru pro DVTV. Ten se moderátorově dotazu trpce posmál. „A proč to dispečink přijme? Tam dělájí skvělí, vzdělaní a zkušení lidi, sestry záchranářky, pro intenzivní péči, které jsou moc dobré. A ta dispečerka ví stejně dobře jako já, že mě tam nemá posílat, a já vím stejně dobře jako ona, že tam nemám jezdit, tak proč se to děje?“ zeptal se řečnický zdravotník.

Pro čím větší množství blbostí dojedete, tím víc v tomhle úchylném systému vyděláte. Pojišťovny totiž posílají peníze za výjezdy...

A vzápětí si na to sám odpověděl: „Souvisí to s tím, a už mi to leze krkem, že záchranná služba takhle ‚vydělává‘. Pro čím větší množství blbostí dojedete, tím víc v tomhle úchylném systému vyděláte. Zdravotní pojištění není zdravotní pojištění, jsou to zdravotní daně. Zdravotní pojišťovny nejsou zdravotní pojišťovny, ale jakési prerozdělovací berňáky. Pojišťovny posílají peníze za výjezdy...“

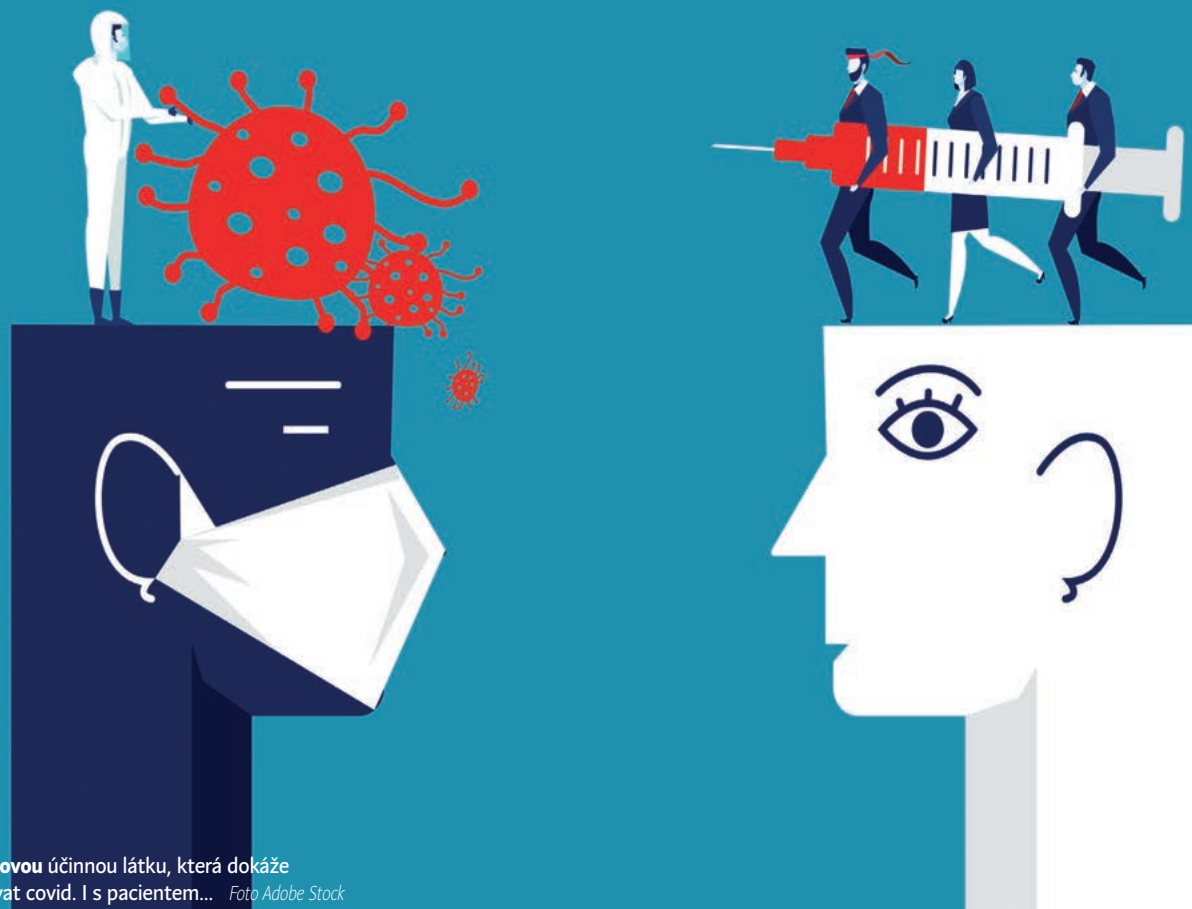
Tak jako v celém zdravotnictví, úspěšný je ten, kdo toho nejvíc dělá, nikoli ten, který pacienty uzdraví (a ti už nepřijdou). Zdravotnictví je hlavně velký byznys. Místo aby záchranář při čekání na výjezd odpočíval, pil kafe nebo hrál videohry, ekonomicky výhodnější je, aby jezdil deset hodin po městě, a tím si na sebe, na kolegy na prosperitu svého zaměstnavatele „vydělával“. A když už někdy vyjede, nemůže pacienta jen zkontrolovat a ponechat

v domácím ošetřování, ale musí jej, jak jsme si ukázali v předchozím článku, podle zákona buď odvézt do nemocnice, nebo zavolat RV posádku s lékařem, neboť jen lékař může rozhodnout o tom, co s pacientem dál bude. Nejčastěji proto sanitka, která vyjela k případu, jenž nebyl vážný, veze takového člověka zbytečně (ale podle zákona) do nemocnice, kde se jej ujmu lékaři. A bodíky a koruny za ošetření naskakují...

Ten primární důvod, proč jezdí sanitky i tam, kam by nemusely, a i po vytažení třísky pacienta nepošlou domů, ale musejí ho odvézt na vyšetření do nemocnice, je tedy velmi podobný tomu, jako když měli například během falešné covidistické pandemie najednou všichni covid, přestože ho ve skutečnosti vůbec neměli. Stát totiž celou fiktiv-

ní pandemii „zorganizoval“ a narafičil tak, že nejprve zakázal nemocnicím poskytovat běžnou péči a musely se kvůli tomu odkládat naplánované operace, vyšetření a zákroky. A to proto, že veškerá kapacita musela být vyhrazena pro pandemii, která existovala zpočátku jenom virtuálně, v mainstreamových médiích.

Teprve poté se „rozšířila“ i do nemocnic, jež přitom ve skutečnosti téměř zely prázdnou. A to díky velmi jednoduchému triku. Každý pacient, který se dostal do nemocnice, například se zánětem slepého střeva nebo zlomenou nohou, byl otestován pochybnými a snadno manipulovatelnými PCR testy. A protože si je dotyčné ústavy i samy vyhodnocovaly a testy vyšly až podezřele často pozitivně, byli tito pacienti hromadně přesouváni na nová „covidová“ oddělení.

Máme novou účinnou látku, která dokáže zlikvidovat covid. I s pacientem... Foto Adobe Stock

Proč? Protože druhým klíčovým krokem k vytvoření pandemie ze strany státu byla po omezení neakutní péče změna úhradové vyhlášky, díky které bylo nemocnicím propláceno všechno, co souviselo s covidem, několikanásobně štedřeji než jiné, necovidové ošetření. Neboli za pacienta na covidovém oddělení dostala nemocnice násobek toho, co by dostala za stejnou léčbu na běžném oddělení.

K čemu to vedlo? Pacienti se začali ve velkém přesouvat na k tomu účelu zřizovaná covidová oddělení. Těm lidem samozřejmě nic nebylo, nekašlali ani nesmrkali, ale z ekonomických důvodů museli mít covid. Měli zlomenou nohu či zánět „slepáku“, ale papírově k tomu chytli, asi na chodbě, ještě virózu.

Stejně tak se vykazovala i všechna úmrtí. Když umřel běžný člověk, bylo za jeho smrt a léčbu vypláceno pojišťovnami méně,

než když umřel třeba při autonehodě někdo, komu byl před převozem do márnice připsán jako vedlejší diagnóza covid-19. Aby totiž dostala nemocnice víc peněz, musely vyfasovat ještě před smrtí všechny mrtvoly jako vedlejší diagnózu covid-19. Ani bych se nedivil, kdyby covid dostaly v papírech i mrtvoly, které už byly dávno mrtvé a uleželé...

Proto tolik lidí umřelo „na covid“ a mohlo se vesele strašit „pandemií“, jež byla přitom vytvořena jen formálně a na oko. Dnes již dobře vidíme, a Šifra to jako jediná říkala od úplného začátku, že tady ve skutečnosti nešlo o žádný virus, ale o nadnárodně řízenou akci, jejímž cílem bylo zahájení restartu celé globální ekonomiky a změny pořádků, kterou můžeme již několik let se zatajeným dechem pozorovat. Právě neviditelná hrozba byla perfektní záminkou, která umožnila tyto

procesy zahájit a zřídít, aby kompletní změna světového řádu netrvala padesát let, ale třeba jen pět až deset. No jak jinak zastavíte a zpomalíte na několik měsíců celou planetu, abyste zařídili například začátek rozpadu starých dodavatelských řetězců a počáteční ochlazení, které potřebné procesy odšpuntuje?

Vymyšleno to nebylo vůbec špatně. Někteří státy to zvládly úplně s přehledem, například Švédsko, zato v jiných, mezi nimiž byla i Česká republika, se na tom chtělo přizpůsobit tolik lidí, že nad některými „opatřeními“ a jejich rozsahem či délkou zůstával rozum stát. To už bylo, jak se říká, „nad rámec“. Ale to už je jedno, důležité je to především pochopit.

Abyste ale do něčeho tak monstrózního mohli zapojit tolik lidí, musíte k tomu nastavit podmínky. Musíte je motivovat. Nedonutíte nikoho předstírat, že je pandemie, když

žádná není, jenom tím, že si to přejete a že to potřebujete. Pokud chcete být „best in covid“, je třeba upravit parametry systému tak, aby k tomu dotyčné subjekty, v tomto případě zdravotnická zařízení, nějak popostrčil.

Slupka od banánu

Tímto velice chytrým způsobem, který jsme si podrobně vysvětlovali v covidových Šifrách č. 4/2021 či 10/2021 a při kterém každý, kdo umřel, umřel na covid, resp. s covidem, se vytvořila nejen celá hrozba a představa o tom, že je covid smrtelná nemoc, i když to ve skutečnosti bylo jen jedno z celé řady akutních respiračních infekcí (ARI) či chřipce podobných onemocnění (ILI). Prostě viróza, no.

Uměle se ale naháněly i počty živých pacientů! Avšak pozor, bylo to velmi mazané, protože zvýšené platby prováděly pojišťovny jen v případech, že lékaři uvedli covid jako vedlejší diagnózu. Proč? Protože většina pacientů „s covidem“ neměla žádné příznaky. Jinými slovy, měli zánět slepého střeva, a tak nemohli být léčeni na covid, když nebyli ani nachlazení, to by bylo přece jen dost divné. Navíc bez slepáku, zlomeniny či akutních střevních potíží by se v té době do nemocnice vůbec nedostali. Ale když už tam byli, kvůli něčemu jinému, mohl jim být do papírů připsán jako vedlejší diagnóza covid-19. A právě o to šlo.

Když byl například pacient hospitalizován s úporným průjmem, zvracením a zvýšenou teplotou, jejichž příčinou je zánět tenkého střeva zvaný enteritida, hlavní diagnóza neboli HDG byla v systému klasifikace klinických případů (DRG) stanovena jako Jiná virová enteritida pod kódem A08.3. Ta klasifikace DRG je navíc mezinárodní, a tak to šlo podobně vymyslet, s drobnými rozdíly a místními specifiky, celosvětově.

Pojišťovna tedy v takovém modelovém příkladu uhradila běžnou úhradu za virovou enteritidu. Jenže objevil-li se u pacienta při testu nějakou obrovskou náhodou, již musel jít někdo hodně naproti, ještě covid-19 a jako vedlejší diagnóza neboli VDG se uvedl magický kód U07.1, a přidal se k tomu Z29.0 jako izolace, rázem to pro nemocnici byla mnohem veselejší písnička.

Trik byl v tom, že zvýšené úhrady neproudlily do ordinací a nemocnic za léčení nemoci či úrazu, který skutečně měl, tam se platilo

stejně jako vždy, ale formou speciální kompenzace za vedlejší diagnózu VDG v podobě covidu-19. Podstatné bylo, že vůbec nezáleželo na tom, jestli bude mít jako hlavní diagnózu průjem, zlomenou nohu nebo zápal plic, ale aby pojišťovny platily zvýšené úhrady, musel se k tomu jako „bonus“ v podobě vedlejší diagnózy přilepit covid. Pokud by měl paradoxně někdo jen covid-19 jako hlavní diagnózu a nic jiného mu nebylo, přišla by nemocnice o zvýšenou úhradu. Jakmile ale skončil zapsaný v té správné kolonce se správným kódem, rázem se z něj stal zlatý důl.

Nemocnice tím bohatě pokryly nejen výpadek za omezení neakutní péče, ale vydě-

Některé státy to zvládly s přehledem, například Švédsko, zato v jiných, mezi nimiž bylo i Česko, se na tom chtělo přizpůsobit tolik lidí, že nad některými „opatřeními“ zůstával rozum stát.

laly si ještě pořádný balík navíc. Z něj pak mohly dobře zaplatit všemi možnými i nemožnými odměnami i personál, který by se jinak takové šaškárny těžko účastnil.

Neboť co stálo v opravené úhradové vyhlášce? „U případů hospitalizace s diagnózou U07.1 podle mezinárodní klasifikace nemoci poskytovatelem vykázaných a zdravotní pojišťovnou uznaných, ukončených v hodnoceném období, zařazených podle pravidel pro Klasifikaci hospitalizovaných pacientů pro rok 2020, se navyšuje úhrada poskytovateli o 2331 Kč za každý vykázaný ošetrovací den, s výjimkou ošetrovacích dnů č. 51 až 78 (resuscitační a intenzivní péče) podle seznamu výkonů, za které se úhrada navyšuje o 59 064 Kč. Toto navyšení úhrady se nezapočítá do úhrady uvedené v bodech 3 až 6 a je určeno na kompenzaci zvýšených osobních nákladů u zdravotnických pracovníků poskytujících péči o pacienty s onemocněním covid-19.“

No uznejte, nechali byste v takovém případě ležet pacienta se zlomeninou jen tak „zadarmo“ na chirurgii, nebo byste ho přesunuli o chodbu dál, kam zrovna údržbář přidělal magickou ceduli „Covidové oddělení“? A kdyby měl jen covid, respektive nějakou virózu, která by se za něj dala označit, vyplatilo by se snad nastražit na pacienta jako v grotesce

s Laurelem a Hardym banánovou slupku, aby po ní uklouzl a zlomil si nohu...

Anebo ho raději trochu přiškrtnit či přiotrávit, aby skončil na „JIPce“, případně jej tam přesunout preventivně, protože je přece ten covid tak nebezpečný a on jej podle testu zrovna chytil. Proč? Protože zatímco za týden pacienta na standardním nemocničním lůžku dostala nemocnice od pojišťovny v roce 2020 jen 45 000 korun, přistálo jí na účtu dalších 16 317 navíc, když mu doktoři našli i covid. A to by bylo, aby ho za ty prachy nenašli! Dohromady to tedy dělalo 61 371 korun.

Pokud se našel důvod zařadit pacienta na „JIPku“ a napojit ho na plicní ventilátor, třeba

proto, že byl starý a nemocný a jeho choroba mu způsobovala akutní potíže, inkasovala nemocnice za týden léčby standardních 157 500 korun. Ale jakmile se nazvalo takové intenzivní lůžko jako „covidové“, se všemi příplatky a kompenzačními bonusy inkasovala nemocnice o 157 500 korun víc, tedy dohromady krásných 570 948 korun. Jenom proto byly nemocnice plné těžkých i běžných případů s covidem. A jenom proto covid hrozil i pošťákovi, který tam pouze nesl doporučené psaní.

vid ●

Naivní lékař proti pandemii bojoval a dostal se do potíží. Buď to, že je to fraška, řekl moc drsně či brzy, nebo vysvětloval pacientům, že jim vakcínu kvůli svědomí nepíchne. A ti mu nadávali nebo ho rovnou udali. Slušný lékař dělal i to, co mu přineslo peníze navíc (když pacienti trčeli zavření doma), ale neškodil. Očkoval jen ty, kdo na tom trvali, a rozumným to rozmluvil. Hloupý lékař předepisoval vakcíny a sám se nechal očkovat. A chytrý a neslušný lékař věděl, co to je za svinstvo, ale otevřel si testovací i očkovací centrum, sám si to ale nepíchl. A teď dumejte: Je horší hloupý, nebo chytrý?

Pěkně PODLE zákona!

Proč nemá smysl jít hlavou proti zdi?

Leckdo by mohl říct, že to od nemocnic nebylo vůbec hezké, takhle dojit erár a balamutit veřejnost. Zdravotnická zařízení v tom ale byla nevinně, resp. neměla ani jinou možnost a byla k tomuto chování cíleně tlačena, v podstatě donucena. A to jak změnou zákonů, tak ekonomickými důvody.

Zničehonic nejprve stát nařídil a zastavil veškerou neakutní péči, aby byly k dispozici dostatečné kapacity pro onemocnění související s virem, jaký svět neviděl. Po tomto rozhodnutí neměly najednou špitály koho léčit, a protože jsou placeny za léčení a podle provedených výkonů, měly rázem gigantic-

ký výpadek na straně příjmů. Náklady na provoz a personál jim ale zůstávaly, a ještě musely investovat do covidových „opatření“. Pokud by nenašly náhradní zdroj příjmů, zkrachovaly by do několika měsíců. Jelikož ale stát, který toto moc dobře věděl, změnil úhradovou vyhlášku tak, aby mohly náhrad-

Foto Adobe Stock

mě strachu ještě umocněno tlakem úřadů, protože bez testů se nemohlo chodit třeba do zaměstnání nebo v pozdějších měsících „pandemie“ do kina či do hospody. Příplatky samozřejmě doktoři dostávali i za prováděné testování. A tak o přísun nových covidových, a především „dobře zaplacených“ pacientů nebyla nouze.

A to ani nemluvíme o obrovských kšeftech s rouškami nebo testovacími sadami. I to stát podporoval a umožňoval a vyčlenil na to – na dluh, který budeme muset splatit – tolik miliard, že si „erárními“ neboli našimi penězi namastil kapsy skoro každý, kdo měl ruce a nohy. Ten důvod, proč tolik zdravotníků, úředníků a politiků podporovalo co nejdelší lockdowny a opatření, určitě nesouvisel s obavami o zdraví obyvatel, ale s tím, že stát sypal prachy jako v pohádce *Oslíčku, otřes se*. Někteří dostali „jen“ příplatky za boj proti covidu „v první linii“, ač byly nemocnice poloprázdné, jiní prodávali roušky a testy a později vakcíny... A šéfové nemocnic byli rádi, že našli způsob, jak v době lockdownů a pozastavení běžné péče parádně vydělat a chovali se jako „řádní hospodáři“.

My, kteří jsme tušili od začátku, že pandemie není tím, čím se zdá, jsme sice mohli povytahovat obočí a podívat se nestydatosti a nenasytnosti některých účastníků tohoto

nedělali jsme si při rýmě testy, do obchodu jsme chodili bez roušek a vůbec, jezdili jsme si třeba na výlety v době, kdy všichni ostatní seděli doma a čuměli na bednu, kde jim tvrdili, že se něco děje, i když se vůbec nic nedělo. Bez davů lidí přitom bylo venku tak krásně!

Museli jsme ale dávat hodně velký pozor, aby nás ta zfanatizovaná většina (nechci být jako oni a říkat „lůza“, ale tak nějak si představuji, že se duševní lůza chová) lynčovala jenom na internetu, a ne také v reálu. Nebo abychom nespádli do spárů byrokratické covidistické inkvizice.

Szíravě to glosoval v jednom podcastu vývojář počítačových her a autor světově známé hry Kingdom Come a také vlastník zdravého rozumu a známý kverulant Daniel Vávra: „Bavíme se tady o tom, že tady byla obrovská zdravotní krize. V televizi byli lidi, z nichž část prokazatelně vydělávala na té krizi peníze. Jeden byl ředitelem klinik, které dělaly testy, druhý dodával ty testy, třetí měl podíly v nějaké firmě... Pak tady byla nějaká vládní organizace, která něco doporučovala vládě, a tam byli lidi, kteří vůbec neměli vzdělání v oboru. Byli to jenom nějakí datoví vědci a podobní pičusové, kteří neměli absolutně žádný kredit na to, aby se k tomu jakkoli vyjadřovali. A tihle všichni měli bíanco šek na přístup do médií, včet

Museli jsme dávat hodně velký pozor, aby nás ta zfanatizovaná většina lynčovala jenom na internetu, a ne také v reálu.

ní příjmy výpadek nejen zalepit, ale i výrazně překonat a nahradit, pandemie se díky tomu mohla rozjet ve velkém.

Najednou měli covid všichni, kdo okolo nemocnice jen prošli, včetně vrátného nebo kominíka. Příjmovou stránku poskytovatelů zdravotnické péče od té chvíle výrazně vylepšovali také lidé, kteří se nechali vyděsit bulvárním televizním zpravodajstvím a nesmysly, jako byly přeplněné nemocnice a chladič vozy na mrtvolu v ulicích, a tak se chodili ve velkém testovat. A to nejen ti, kteří se někde nachladili, ale i ti, kteří ani nesmrkli a nekýchli. To bylo samozřejmě kro-

pandemického megabyznysu a jejich kreativitě, ale nic naplat, víceméně vše – i vzhledem k zjednodušenému „krizovému“ legislativnímu procesu – probíhalo v duchu doby a mezích zákona. Zvlášť když byla popuštěna legislativní brzda stavem legislativní nouze, kde se všechno mohlo schvalovat rychle a bez průtahů. A hlavně bez kontroly. Dokonce byla načas pozastavena i platnost ústavy, která za normálních okolností podobné běsy a omezování svobody jednotlivce neumožňuje.

Paradoxně tak jediný, kdo v tu chvíli porušoval zákon, jsme byli my, dezoláti a antivaxeri, kteří na divadlo s covidem neskočili,

ně veřejnoprávních, a ještě tam pomlouvali lidi, kteří ten profesní kredit měli, ale říkali něco jiného než tady ti borci. Ti druzí na tom neměli žádný obchodní zájem většinou, ale byli profesně likvidováni. Protože pochybuju o tom, že takový profesor Turánek vydělával nějaké peníze na tom, že říkal, že můžeš mít z vakcíny krevní sraženiny. Prostě to říkal proto, že si to myslel. A měl pravdu! Takže když si to shrneme, tak lidi, kteří na tom měli obchodní zájem a lhali, nikdo z práce nevyhodil, a lidi, co na tom obchodní zájem neměli a nelhali, nedostávali prostor ve veřejnoprávních a jiných médiích, nemohli do

nich, a ještě třeba přišli o práci...“ A takhle my si tady žijeme. Pěkně podle zákona...

Záleží totiž vždycky na tom, jak je zrovna nastavený systém. Právě nastavením jeho parametrů se řídí to, kudy se společnost ubírá a jak věci fungují nebo nefungují. Zatímco lidé jsou vesměs pořád stejní, to, co se liší a co se mění, jsou zákony, předpisy a režimy. A to buď v mírných nuancích, evolučně,

nebo změnami světového řádu, jaké vidíme v současnosti – tedy revolučně.

Pravidla hry

Spousta lidí, kteří to prokoukli, se dívá na uplynulá léta skrze prsty, s despektem či hněvem. Šifra se na ně ale dívá spíše s vděčností a pochopením. Ano, pochopení je to správné slovo. Protože jen pochopení je to, co nás po-

sune dál a co nám umožní nejenom přežít, ale i pokud možno dobře a kvalitně žít a rozvíjet svůj vlastní potenciál, který nám nová doba a její zvyšující se frekvence, o kterých jsme si podrobně povídali v loňských vydáních (a určitě si o nich ještě povídat budeme, protože všechno se vším souvisí), přináší.

Mně uplynulé roky například umožnily konečně pochopit, že boj proti systému je

má nervy a náturu, vydrží sedět na schůzích a jednat s různými lumpy a darebáky a hádat se před kamerami, a navíc má na to řemeslo talent, umí si naklonit lidi, vyjednávat kompromisy, a tím ovlivňovat věci veřejné. V rámci systému, samozřejmě. Je to řemeslo jako každé jiné a buď tu práci děláte dobře, nebo špatně.

Každý politik, dobrý i špatný, ale moc dobře ví, kde má vymezené mantinely a že systém změnit nemůže, nanejvýš tak systém změnit jeho. Nebo ho vykopne, když to nepochopí včas. A že volební hesla o tom, jak se všechno k lepšímu obrátí a jak se otočí kormidlem a kdesi cosi a už už míříme k lepším zítřkům, jsou jen součástí volební kampaně a politického marketingu. Systém nelze změnit, pokud se sám Systém nerozhodne, že se změnit chce nebo potřebuje. Tak, jako to dělá právě teď, kdy covidem zahájil svou vlastní transformaci, protože globální elity, které v něm mají největší moc a které jej konceptuálně řídí (a které tuto planetu fakticky vlastní), usoudily, že již nadále není efektivní a změnit jej je prostě potřeba. Protože již není efektivní, a kdyby nezasáhly, brzy by se zhroutil. Proto také teď probíhá proces odstřížení Spojených států amerických z pozice hegemonu a zásadní změna modelu globalizace, kterou v Šíře též probíráme.

Systém se prostě vyvíjí a čas od času se změni výrazněji než jen kosmeticky, kdy jeden model střídá druhý. Například jako teď, kdy končí euroatlantický socialistický liberalismus zasazený do unipolárního světa pod

a ti určují pravidla hry. Rámec, ve kterém se naše životy na Zemi odehrávají, je daný a my do něj nemáme co mluvit. Takhle to prostě funguje a takhle to taky je a bude. Přes to nejede vlak.

Jak Hurvínek válku

Náš úkol coby jedinců je jiný. Pochopit pravidla té hry i toho, kde se nacházíme, a podle nich se snažit odehrát tu nejlepší partii, jakou dovedeme. Je to totiž přesně tak, jak to vyjádřil Ježíš Nazaretský, když káral své učedníky za to, že po něm chtějí zázraky a revoluce, ale přitom ani nechápou, proč a jak věci fungují a proč je všechno v háji, a svět si představují jak Hurvínek válku.

Krásně to připomněl výjimečný seriál *The Chosen (Vývolený)*, o kterém Šíra psala v čísle 12/2024. Ukazuje, kterak Ježíš, který měl coby Boží syn ohromnou moc a čistou a ničím nezkalenou silou Ducha mohl konat zázraky, nepodváděl, ale vždy jednal v duchu pravidel systému. Snažil se totiž ukázat lidem, kudy vede cesta a jak mají žít a být vnitřně nastavení, aby se něco změnilo. Nikoli že se mají snažit něco měnit, aniž by věděli, kudy vede cesta, a starali se o to, jak mají žít.

V jednom dílu si Ježíš při rozhovoru se svou matkou Marií stěžuje na to, že se jeho žáci „urazí, když ukazují pokoru a podrobení se silám tohoto světa, místo abych, já nevím, proměnil římské vojáky v solné sloupy“. Snažil se jim přitom ukázat, že proměnu světa nezajistí žádná revoluce ani žádný Spasitel, který bude konat zázraky, ani demon-

Systém nelze změnit, pokud se sám Systém nerozhodne, že se změnit chce nebo potřebuje. Tak, jako to dělá právě teď, kdy covidem zahájil svou vlastní transformaci...

naprostá ztráta energie i toho nejcennějšího, co tady máme, tedy času. Samozřejmě pokud se nerozhodnu jít do politiky a okázalými demonstracemi a siláckými řečmi o tom, jak bych to všechno změnil a dělal lépe, jen co dostanu váš hlas a v případě úspěchu peníze od státu a nějakou funkci. Abyste mi rozuměli, to není nic proti lidem, kteří se do politiky rozhodnou vstoupit. Někdo na to

taktovou USA, a místo něj nastupuje tvrdý kapitalismus multipolárního uspořádání s vedoucí úlohou Ruska a Číny a bloku BRICS.

Tohle si ale rozhodují velcí kluci, kteří jsou přitom schopni chrastit jadernými či hypersonickými zbraněmi, zvyšovat nebo snižovat cla, přesouvat biliony z jedné hromádky na druhou a hýbat přitom burzami. Jsou to prostě vlastníci, resp. jejich zástupci,

strace, ani násilné protesty, ani očekávání, že změna může přijít zvnějšku, ale v první řadě je potřeba pochopit sebe, ostatní i to, jak věci fungují a jak je k nim třeba přistupovat. Možná právě pokora, lepší úsudek a hlubší a dospělejší porozumění tomu, do jakého bahna jsme se jako lidstvo vlastním příčinám dostali, je to, co nám a naší společnosti schází ze všeho nejvíce. **vid** ●

Poznej SVÉHO soupeře

Jak můžeme měnit systém, jehož jsme sami součástí? Jedině tak, že se staneme součástí změny...

Realita je a byla totiž bohužel vždycky taková, že lidé chtějí odjakživa pouze to, aby se změnil systém a aby se měnili ostatní. Chtějí, aby se svět změnil a zlepšil, ale oni pro to nemuseli nic udělat. Chtějí, aby se to nějak zařídilo samo nebo to někdo udělal za ně. Sami ale přitom odmítají být té změny součástí. Tak, jako jsou přitom součástí celého systému. Ty dvě věci prostě nejde oddělit.

Měli jsme tu komunismus, který nevyšel zrovna podle představ, mírně řečeno. Pak jsme se radovali, že máme konečně tu liberální demokracii jako na Západě, ale i ta teď končí dosti neslavně. A ne náhodou se ti naši dnešní neaktivnější liberálové chovají stejně, jako se chovali za komunismu, jen změnili barvy. Je proto na místě očekávat nějaké zázraky, když se sice nyní opět zásadně (z)mění systém, ale lidi v něm zůstávají pořád stejní?

Neboli, vyjádřeno pregnantně, lidi chtějí věci dělat pořád stejným způsobem, většínou stejně mizerně jako dosud, ale chtěli by se mít pořád lépe, aniž by se o to sami výrazněji přičinili. Dojít ke skvělému výsledku bez absolvování, respektování a hlubšího pochopení cesty, která k němu vede. To ale není možné.

Pořád hledají chybu v okolí, v systému, ve státu, v elitách a ve všech ostatních, ale nikdy ne u sebe a u „obyčejných“ lidí, za které se často označují, a kteří přitom každý systém z velké většiny tvoří a podporují. Prostě nevidí souvislosti mezi vlastním jednáním a smýšlením a tím, jak to potom vždycky dopadne – neboli mezi příčinami a následky. Jenže z bláta prostě zlato neuděláte. A kde není...

Faktem, který nám doba covidistická a banderovská nemilosrdně odhalila a kaž-

dý, kdo chtěl, to mohl a musel vidět, totiž zůstává, že naprosto drtivá většina lidí ve společnosti se přizpůsobuje oportunisticky podle toho, co je pro ně zrovna výhodné a kam fouká vítr. Jsou jako korouhvičky. To oni si naoko postěžují, jak je stát a doba hrozná a jací jsou chudáci, že v ní musejí žít, a jak to ti nahoře „kurví“. Ale ve skutečnosti jsou to jenom takové řečičky, protože jim to vlastně docela vyhovuje.

Když jim stát nebo nadřizení řeknou, že mají nahlašovat na síti lidi s jinými názory, kteří dostali nálepku „dezoláti“, bez mrknutí oka to udělají. A co víc, myslí si, že vykonali dobrou věc a zasloužili by si odměnu. Je to pro ně přirozené chování, a když se vymezí proti těm, kteří vybočili ze stáda, budou mít ze sebe tihle hajzlíci dobrý pocit. Nezáleží na tom, jestli zrovna brání komunisty, nacisty nebo demokraty, jestli udali kolegu za

„svině“ za hluboké příkopy či vysoké ploty? Sem s tím, bez rozdílu, my si republiku rozvracet nedáme.

Pokud by jim někdo řekl, ať začnou posílat své spoluobčany do plynu, a bylo to společensky žádoucí a dostali za to nějakou tu zlatku navíc nebo povýšení, případně prostor v televizi, bez výčitek svědomí udělají klidně i to, protože je to přece v zájmu státu a rozkaz zněl jasně. Hlavně ať my se máme dobře, lépe než druzí. Samozřejmě že jsou mezi lidmi, kteří jdou vždycky s davem, rozdíly, a někteří slouží aktivně a jiní jen mlčí a dělají, že nic nevidí. Podstatné ale je, že na takovýto dobráček, kteří konají, co se po nich chce, a nikdy se neptají, jenom poslouchají, přitom stojí a stály všechny systémy v dějinách. A taky to tak podle toho bohužel vypadá.

Vždycky je tu ale samozřejmě i nějaká menšina, která se snaží žít normálně tak, aby

Není možné dojít ke skvělému výsledku bez absolvování, respektování a hlubšího pochopení cesty, která k němu vede.

to, že poslouchal za normalizace západní rozhlas, nahlásili souseda za protektorátu, že mu ze spíže voní ventilační šachtou vepřové z tajné zabijačky, nebo v naší nejskvělejší demokracii označí či veřejně odsoudí proruského dezoláta, který odmítá vyhlazovací válku. Je jim to fuk a vždycky půjdou po větru. V naději, že si udělají u vrchnosti očko a vyšplhají výš než ostatní, popřípadě uškodí druhým a zvýší si sebevědomí.

Pokud jim systém řekne, aby veřejně odsoudili odpadlíky, s chutí se pustí do díla. Je jedno, jestli něco provedli, nebo ne, to je nezajímavé. Je zajímavé jenom to, aby z toho, co dělají, měli výhody. Anebo aby aspoň neměli problémy. Připojit se za komunismu k organizované kampani proti Miladě Horákové? Nebo v demokracii napsat dopis na podporu plukovníka Foltýna, který by segregoval

neměli problémy, ale v souladu s tím, co si myslí, že je správné, a nebojí se to dát najevo. Tato část obyvatel obvykle mívá potíže v každém režimu. Mnozí z nich se ale často nechají unést a zbytečně si naběhnou, protože ve svém přesvědčení, že se staví proti nespravedlnosti, snadno poruší nějaké ty zákony či předpisy, o nichž povětšinou nemají ani tušení. Buď se takový „opozičník“ vyjádří natolik nediplomaticky nebo kategoricky, že lze na jeho projev aplikovat nějaký ten „výchovní“ paragraf, nebo pronese silný kontroverzní výrok, jehož platnost se jenom obtížně prokazuje. To pak často uvede do běhu byrokratické soukolí, které pro něj může mít velice nepříjemné důsledky.

A protože se často tito bojovně naladěni lidé nechají strhnout emocemi a plýtvají energií na marný boj proti systému, který se řídí

vlastními předpisy a zákony, nejen že ničeho nedocílí a nevyřeší problém, na který poukázali, ale sami sobě vyrobí problém nový, jež pak musí řešit místo toho původního. Někteří z nich přitom vypadají, jako kdyby jim mučednická role dokonce vyhovovala. Podívejte se, my jsme ti morálně dobří disidenti.

Jiní se v utrpení sice přímo nevyžívají, ale snadno překročí hranici, kdy jim boj proti režimu či za vlastní pravdu způsobí víc škody než užitku, a i kvůli tomu, že si naběhnou, jak se říká, „na vidle“ a nejdou na to v rámci pravidel, ale proti nim, vůbec ničeho nedosáhnou. Někdy by přitom stačilo, aby si počínali trochu chytřeji a rozvážněji a pohybovali se na hraně, nikoli za ní.

Z té menšiny, která není stádní a nejde vždycky sborem, za tím prvním volel, pak už zbývá jen naprosté minimum lidí, kteří

již pochopili, že demonstrovat, vztekát se a bouřit proti režimu, jenž řídí sebe i ostatní ústavou, zákony a předpisy, které ovlivňuje celá řada lobbistických a zájmových skupin ve svůj prospěch, navíc s mohutným policejním, soudním a byrokratickým aparátem v zádech, nemá valný smysl. A že jediný způsob, jak žít smysluplně a svobodně, je danému systému porozumět a v jeho rámci fungovat, pracovat a žít co nejlépe, jak dovedou. V souladu se svým svědomím a vlastními hodnotami, ale v rámci pravidel hry.

Nemůžu za komunismu studovat? Tak si trhněte, půjdu dělat třeba kotelníka, ale do strany vám kvůli tomu vstupovat nebude a zůstanu vnitřně svobodný. Budu si číst zakázané knížky, chodit na vycházky do přírody a snažit se zůstat i přes nepohodlí dobrým člověkem. No jo, ale co když chci být doktor,

a ne kotelník? No tak to podepišu, ale jenom naoko, a budu se věnovat své práci a dělat ji co nejlíp. Šikovný člověk se uplatní v každé a neztratí v žádné době. Jen musí vždycky vědět, co a proč dělá a čeho a jak chce docílit.

Nemůžu pracovat v demokracii v režimních médiích, protože nemám žaludek na tu lobotomickou propagandu? A je pro mě přednější radost a naplnění z práce a života než peníze? Založím si blog nebo médium vlastní, kde mohu – samozřejmě v rámci zákona – přinášet informace, které nikdo jiný zveřejňovat nechce. A pomáhat lidem vidět, že jsou i jiné cesty a pohledy na svět.

Holubi do huby?

Šifra se proto na novou dobu postliberální a postprogresivistickou už moc těší, bere ji jako novou výzvu a kráčí jí v ústrety se vzty-

Na éru bez levných peněz není většina Čechů mentálně absolutně připravena a vůbec netuší nebo si nepřipouštějí, jak obrovský to bude skok.

a tato éra laciných nekrytých peněz definitivně končí a už se nevrátí.

V obecné rovině to ale bude obtížné pro všechny, kteří neustále spoléhají na stát a očekávají od něj to, že by měl být bohatý, hrát silnou roli, zasahovat do trhu i lidem do života a postarat se. Stát je jednak po úřadování posledních dvou vlád, Babišovy a Fialovy, předlužený a „vybraný“, a jednak, jak můžeme dlouhodobě pozorovat, bohatý a mohutný státní aparát vede pouze k tomu, že se víc krade. A naopak čím menší státní aparát je a čím méně se motá lidem do života, tím lépe.

Potíž je v tom, že na éru bez levných peněz není většina Čechů mentálně připravena a vůbec netuší nebo si nepřipouštějí, jak obrovský to bude skok, až bude zhýčkaná a zkostnatělá Evropa, která se celou dobu schovávala za americké dolary a tanky, předhozena na volný světový trh v novém globálním řádu, kde bude muset soupeřit s asijskými a jinými tygry a kde uspějí jen dravější a schopnější. Tím, že to občané ani politici v Evropě, a v České republice obzvláště, pořád nechápu a doufají, že to bude moct fungovat jako doposud, situaci zhoršují ještě tím, že pasivně čekají, jak to všechno dopadne.

No, řekněte, není to šílené a absurdní? Pět let poté, co vláda Andreje Babiše zasekla největší sekeru v dějinách republiky a rozházela a rozdala nejen to, co měla, ale i to, co neměla, a poté, co ji vystřídala stejně tragická vláda Petra Fialy, která nejenže nic nezměnila, ale zasekla sekeru ještě větší, vidí mnoho lidí řešení a naději v tom, že se do čela země vrátí Andrej Babiš s Alenou Schillerovou?

Jinými slovy, těch pět let od covidu, které mělo sloužit jako přípravné období pro přechod do nového systému, se promrhalo a probendilo nevidaným způsobem, protože se naopak ještě prohloubily neduhy systému starého. Avšak místo postupné změny a plynulého vklouznutí a najetí do nového kapitalismu čínsko-ruského „multipolárního“ střihu, kde uspějí jen země, které si najdou obor, ve kterém předčí ostatní země a na tom postaví svoji ekonomiku a prosperitu, jsme si

zvolili jinou cestu. Cestu tvrdého nárazu, kdy vše necháme dojít až do hořkého konce a kdy se starý model zadře a sesype. Jsme tedy ve fázi, kdy staré již nefunguje a kolabuje, ale na nové jsme se vůbec nepřipravili.

A teď, když jde do tuhého a změny nabírají na obrátkách, čumíme jako telata na nová vrata a nevíme, co máme dělat. A tak neděláme nic. Náraz proto bude výrazně tvrdší, než kdybychom se na změny připravovali tak, jak o tom šifra psala ještě během covidu. Protože v novém systému se bude mít dobře jen ten, kdo bude připraven. A ten, kdo připraven nebude, bude z těch všech změn nepřijemně překvapen, až šokován.

Naším úkolem proto bylo a je v tuto chvíli především pochopit to, v čem žijeme a proč, a žít tak, abychom zbytečně neplýtvali energií a nevěnovali přílišnou pozornost věcem, které jsou dané a změnit nejdu, ale soustředili se na své životy a na to, co měnit můžeme. V každém systému.

Tak, bychom s ním nebyli ve zbytečném konfliktu a donkichotském souboji, ale způsobili jsme se mu. A zároveň mohli žít svobodně a tak, abychom se nezpronevěřili svým zásadám a svému svědomí. K tomu ale nejprve musíme poznat svého soupeře. Nepodcenit ho. A především respektovat jeho sílu. **vid ●**

Spousta lidí by vám řekla, že se nezmění nic proto, že prospěcháři se mají vždy nejlíp, a tak, jako řádili za covidu, budou řádit i v nové době. Že se prostě otřepou a zpřizní i ten nový věk, takže hodní a slušní zase ostrouhají. Teď to ale bude poprvé v historii jinak. Jednak se nemění na rozdíl od dřívějšíka jen cyklus ekonomický a politický, ale též kosmický. Začíná zlatý věk. A jednak se tentokrát vše otočilo tím, že ti, kteří si mysleli, že za loajalitu k systému budou odměněni, se vyřazují postupně ze hry tím, že se dobrovolně otečkávali. Páteř nového systému tak paradoxně budou tvořit outsideři toho starého.

Jsme jen kolečka v soukolí? Jak se to vezme...

Foto Adobe Stock

čenu hlavou a s otevřeným hledím. Nikoli však proto, že by si myslela, že lidé budou najednou lepší a pečení holubi jim budou lézat rovnou do huby. Naopak, život v novém systému bude pro většinu lidí mnohem těžší, než jaký byl život v euroatlantickém socialismu levných peněz. Bude to něco za něco.

Hodně to pocítí hlavně „ojroliberálové“, kteří popíjeli brčkem sójové latte v pražských kavárnách a za granty z americké agentury pro šíření těch správných „hovorů“, maskovaných za „mezinárodní rozvoj“ (USAID), nebo všichni ti dojiči, kteří žili a tyli z bruselských dotací či veřejných zakázek a neviděli rozdíl mezi vlastními a cizími penězi. Úpět budou též všichni hypotékaři a ti, kteří si zvykli žít na dluh, protože peníze bývávaly v množství větším než malém k dispozici s nulovými úroky, tedy zadarmo,

KDO za to MŮŽE?

Lidé mají často tendenci hledat, na koho by přenesli vlastní zodpovědnost, když se něco pokazí. Je třeba s tím počítat a nenechat si to líbit...

Člověk musí být v dnešní, ale i jiné době připravený na všechno. A podle okolností pružně reagovat. Snažit se věcem porozumět a počínat si tak, aby se nedostal do problémů a nekomplikoval si život svou naivitou, leností přemýšlet či neznalostí. Aby ho život a systém nevyčerpal a nesemlel a aby nebyl pasivní obětí vnějších vlivů a sil, ale aby měl dost energie a zbylo mu uvnitř dost světla na to, aby nacházel ve všech situacích ta správná řešení a mohl se stát aktivním tvůrcem svého vlastního života. A světa.

Život se totiž, navzdory systému i tomu, kdo je zrovna v hmotné části světa u vesla a kdo tahá za nitky, odehrává podle toho, čemu věnujeme pozornost, jak smýšlíme a kam a do čeho směřujeme svoji sílu a energii. Jinými slovy, můžu prožít skvělý život ve špatném systému, ale i naopak. Tyhle zákonitosti a vědomí toho, že neviditelné (nehmotné) věci utvářejí a ovlivňují ty viditelné (hmotné) a potřeba číst mezi řádky a hledat, co se skrývá za oponou, bude klíčovým faktorem k „přežití“ i v novém systému, jenž se právě utváří a jehož nejruznějším aspektem ze všech možných i nemožných úhlů se v Šifře věnujeme již šestým rokem.

Ovšem tím úplně prvním a hlavním předpokladem k „úspěchu“ vždy je, aby byl člověk ochoten a schopen vidět a poznat realitu, pak se s ní smířil, a nakonec se podle ní zařídil. Aby poznal a vycházel z toho, jak věci skutečně fungují a jak to je, a od toho se mohl odrazit „k výšinám“, a nikoli z toho, jak si myslíme, že fungují a že to je. Anebo nedej bože z toho, jak bychom si přáli, aby to fungovalo a bylo. Jeden vzácný přítel mi dal kdysi v tomto směru do života neocenitelnou radu: „Když se ti nelíbí, že je popelnice zelená, můžeš se rozhodnout přemalovat ji třeba načerveno. Ale musíš vědět, že je zelená, a ne ji vidět celou dobu červenou, i když je pořád zelená.“

Lepší a hlubší porozumění realitě je zkrátka tím klíčem, který může otevírat nové dveře a pomoci člověku vyhnout se nepříjemnostem. Pasivní člověk čeká, jak to dopadne, a pak reaguje na vzniklou situaci a okolnosti, kdežto aktivní člověk, tvůrce, může situaci i okolnosti měnit a vylepšit tak, aby se vyhnul neobdobným scénářům.

A platí to bez ohledu na to, zda jde o chápání toho, že končí bruselská éra levných peněz a rudo-zeleného socialismu a střídá ji silový a tvrdě konkurenční kapitalistický byznysmodel ve stylu Donalda Trumpa a Si Ťin-pchinga, kde uspějí jen silní, chytří, sebevědomí a aktivní, zatímco černí pasažéři spoléhající se na teplý smrádek a pomoc státu budou obrazně řečeno vyloučeni z přepravy. Anebo o porozumění toho, proč nepříjela na zavolání po úderu do hlavy sanitka, ale doktor v obyčejném autě, jenž nemohl pacientku převézt do nemocnice. A to přesto, že jsme si ukázali, proč v drtivé většině případů dorazí na místo buď samotná sanitka se záchranáři, jež odveze pacienta do nemocnice, nebo sanitka se záchranáři v doprovodu osobního vozu s lékařem, aby mohl být pacient po ošetření transportován k doléčení do špitálu.

No a vidíte, já zažil a na vlastní oči viděl i to, jak v systému, kde se vydělává i na zbytečných výjezdech a převážení do nemocnic i v případech, kdy to zdravotní stav nevyžaduje, přijelo k pacientce po pádu a úderu do hlavy jen osobní auto s lékařem. A protože sanitka nedorazila vůbec a paní mezitím ztratila vědomí, nebylo možné ji dopravit do nemocnice, přestože to bylo akutně potřeba. Ačkoli totiž běžně jezdí na místo sanitka, ve které není lékař, v kombinaci s dalším vozem, ve kterém lékař je, případně pouze sanitka se záchranáři, kteří pacienta zachrání, naloží a šupajdí s ním do nemocnice, ve zcela výjimečných případech může středis-

ko operačního převozu neboli dispečink vyslat pouze samotnou RV posádku osobního vozu, kterou tvoří lékař a řidič-záchranář, anebo dokonce jenom záchranář! A to v momentě, pokud dispečink, jenž se řídí metodickými dokumenty vydanými ministerstvem zdravotnictví nebo vytvořenými jednotlivými zdravotnickými záchranými službami, usoudí, že nejde o akutní případ.

Ano, i k něčemu takovému může občas dojít. Podle informací, které jsem na hrázi Želivky zachytil, zrovna v tomto případě dispečink vyslal jen RV posádku v osobním voze proto, že sanitky RZP byly zrovna někde v terénu. Jestli převážil ten důvod, že na záchraně zrovna neměli sanitku, protože někde „vydělávala“, nebo jich měli celkově málo a někde jinde se zrovna stala třeba vážná nehoda, a tak to prostě riskli, anebo to bylo opravdu svědomitě vyhodnoceno jen podle popisu zdravotního stavu, a tak nebylo třeba sanitku odvolávat odjinud, se neodvažují spekulovat. I tohle totiž zákon umožňuje, aby byla sanitka zavolána teprve po zhoršení stavu pacienta, a rozhodne-li lékař nebo záchranář v RV voze o jeho převozu.

To všechno je možné. Pokud se ale potom výjezd jako v našem želivském případě zdramatizuje a promění v průšvih či přímo průser, jde to nutně za těmi, kteří o tom rozhodli.

O výjezdech záchranné služby rozhoduje zdravotnické operační středisko (ZOS) neboli lidově dispečink. Odhadnout situaci ale někdy není vůbec snadné. *Ilustrační foto Wikimedia Commons*

To riziko a zodpovědnost jsou jejich, jakkoli bylo jejich rozhodování složité, ale nikoli laika, jenž šel náhodou kolem, v dobré víře zavolal záchranku a jen popsal to, co viděl...

Transfer odpovědnosti

Jenomže lidi mají jednu nepěknou vlastnost. Ve většině případů totiž nechtějí nést za své činy a rozhodování odpovědnost, a snaží se jí instinktivně zříci při první příležitosti, když něco nejde podle jejich představ.

Jakmile začala paní na hrázi kolabovat, tak ještě dříve, než se zdravotnický systém začal plně soustředit na to, jak z té šlamastyky ven a jak si v ní poradit tak, aby se pacientku podařilo zachránit, pozornost se obrátila na pána, který pro ni zavolal záchranku a snažil se jí neaktivněji pomáhat! Vy jste nahlásil, že není v bezvědomí, tak jsme přijeli „nalehko“, bylo mu dosti neomaleně naznačeno... Ve chvíli, kdy se lékař věnoval pacientce, její zdravotní stav se notně zhoršoval, jsem proto usoudil, že bude nejrozmumnější se „zdekovat“. Intuice mi totiž napovídala, že zásahem posádky bez sanitky tohle celé nekončí, ale teprve začíná. A taky že jo!

Ještě předtím, než jsme opustili areál, zaslechl jsem ze vzrušeného hovorů svědků, že byl na místo přivolán záchranářský vrtulník. To byl určitě rozumný krok, který mohl nahra-

dit ztracené minuty, kdy se nedařilo otevřít vrata, i to, že na místě nebyla sanitka a kdo ví, kde zrovna v tu chvíli jezdila a za jak dlouho by dorazila. Takhle mohli paní transportovat do nějakého specializovaného traumacentra a vykompenzovat tím počáteční zaváhání.

To už ale pánovi, který zraněné ženě pomohl zavoláním na linku 155, volala dokonce policie, jež se jej začala vyptávat na to, co se na hrázi stalo. A byl požádán, ať nikam neodchází,

Pasivní člověk čeká, jak to dopadne, a pak reaguje na vzniklé okolnosti, kdežto aktivní člověk, tvůrce, může okolnosti změnit a vylepšit tak, aby se vyhnul nedobrym scénářům.

zí, že budou potřebovat podání jeho vysvětlení coby člověka, jenž volal zdravotnickou záchranou službu. Policajti přijíždějí k podobným událostem mimo jiné i proto, aby pomohli zajistit vrtulníku hladké přistání, ale také kvůli „šetření události“. A tak, když už tam hoši policejní byli, mohli se zároveň popat, co se stalo či kdo za to může.

Na co by se asi tak mohli nebohého pána chtít vyptávat, mi blesklo hlavou okamžitě. Bude se řešit, zda to náhodou nenahlásil blbě, a budou mu klást nepříjemné otázky. Aby to

v případě potřeby mohlo být uzavřeno tak, že nikdo nepochybil. Snad až na pána, který podal informaci o tom, že paní není v bezvědomí, ačkoli v bezvědomí, a tedy přímým ohrožením života, evidentně je. To, že předtím nebyla, už je jen takový drobný detail, s tím už se dá nějak pracovat.

Tak trochu se zdálo, jako by si dopředu připravovali půdu, aby v případě, že to nedopadne dobře, byly složky záchranného systému, jenž právě neprožíval svou nejhvězdnější chvíli, z obliga. Jako třeba ministr vnitra Vít Rakušan po bezprecedentně zpackané policejní akci na filozofické fakultě. Ačkoli lhala policie o tom, že nasadili na nalezení střelce systém Agáta pro lokalizování mobilních telefonů, o tom, že je kamerový systém na fakultě zastaralý a neumožňuje zpětné přehrávání v reálném čase (kdyby se na něj nebyli líni podívat, věděli by, že střelec vešel dovnitř chvíli před policajty, a pak se tam zhruba hodinu připravoval na masakr), že se opakovaně dotazovali operátora na Kozákovu polohu (kdyby to udělali, bývali by ho snadno našli), a ačkoli lhali vlastně ve všem, cynický ministr do omrzení opakuje, jak skvěle policie zásah zvládla. A tvrdí to i potom, co matka jedné z obětí po zametení vyšetřování pod koberec situaci neunesla a skočila do Macochy.

I když jsem vzal již ve chvíli, kdy začala atmosféra houstnout, roha, a blížíci se vrtulník už jsem pozoroval z okénka odjíždějící

ho vozu, nakonec se podařilo paní s největší pravděpodobností zachránit. Protože kdyby nehodu nepřežila, určitě by se o tom psalo v novinách. A černé kroniky byly prázdné.

Dopadlo to naštěstí dobře jak pro paní, tak pro pána... Dál se v tom již tedy naštěstí nikdo neměl důvod štoupat a nerozjelo se další vyšetřování. Moc mě to ale neuklidnilo. Kdo ví, jak by to dopadlo. Říká se tomu taky vertikální přenos odpovědnosti směrem dolů. Nebo hledání obětího beránka. Lidově také zákon padajícího hovna. **vid ●**

V TOMHLE nejedu

Proč může člověk přijít k úhoně snadněji než slepý k houslím? A proč neznalost zákona neomlouvá?

Kdybych tenkrát býval volal záchranku já, udělal bych to jinak. Nebo, abych byl přesnější, kdyby se mi něco podobného stalo dnes, věděl bych, jak to správně řešit takovým způsobem, abych předešel možným pozdějším problémům.

Tehdy jsem to samozřejmě netušil a čučel bych stejně vyjeveně jako ten pán, kterého začali místo poděkování div ne vyslyšet. Byla to ale pro mě ohromně cenná zkušenost, ze které jsem se nejen poučil, ale která mi umožnila leccos pochopit a začít se o věci skutečně zajímat. A že snažit se rozu-

jak bych tedy s tím, co vím teď, řešil situaci, ve které se tenkrát octl pán, jenž ochotně a aktivně zavolal zraněné záchranku, ale nakonec se to málem otočilo proti němu? Možná to bude znít překvapivě, ale v první řadě bych s policií vůbec nemluvil. Přesněji řečeno, slušně bych jim oznámil, že právě odjíždím a nemám na podání vysvětlení, jak se tomu oficiálně říká, čas. Ale pokud na něm budou trvat a bude to pro ně důležité, rád si s nimi domluvím schůzku a zastavím se jindy. A to i s vědomím toho, že bych za nimi musel jet hodinu nebo hodinu a půl autem. Mezitím bych si vše v klidu promyslel a o radu požádal právníka, kterému bych celou situaci a to, na co všechno se mě asi budou ptát, vylíčil. Ten by mě „nabrífoval“, což by v tomto případě asi stačilo.

Druhá možnost by byla vzít ho s sebou, ale ta by byla v tomto konkrétním případě

Jako u všech věcí, které se týkají našeho tragikomického pinožení na této krásné, leč těžce zkoušené a terorizované planetě, i tady je potřeba vycházet nikoli z toho, jaké jsou o dané věci naše představy či jak si myslíme, že něco je, ale z toho, jak to je doopravdy a jak to funguje v reálu. A není to bohužel vůbec nic pěkného.

Nutnost nejvyšší obezřetnosti vůči policii jako takové ale platí obecně a bezpodmínečně a nepřipouští žádné výjimky.

mět, jak a proč věci skutečně fungují (nebo nefungují), je jednou z nejdůležitějších dovedností a podmínek přežití v dnešním, ale i zítřejším světě.

Ten příběh s nehodou na hrázi je samozřejmě jen příklad, na kterém to lze dobře ilustrovat, protože v životě se mohou stát a stávají i daleko horší a závažnější věci. Obzvláště v době, kdy z naší úžasné demokracie zbývá už jen název a forma, ale obsah se kamsi „potratil“. Či v situaci, kdy si chce normální člověk uchovat vnitřní integritu a co nejvyšší míru svobody, a tak nehodlá tomu, co se děje kolem, nijak asistovat. A už vůbec se jakkoli přidávat myšlením ani chováním k agresivnímu a zdivočelému covidisticko-banderovskému davu. Neboli, pregnantně řečeno, ať si ostatní dělají, co chtějí, ale já v tomhle s nimi nejedu.

asi příliš nákladná a zbytečná, a tak bych se pokoušel vystačit si s tou první. Anebo bych vsadil na možnost třetí. Vůbec bych jim to neusnadnil, řekl bych, že jedu domů, a pokud se mnou chtějí mluvit, ať mi pošlou předvolání k podání vysvětlení poštou. Byla by to pro ně práce navíc, a tak by se na to možná vykašlali a nechali to být... Určitě bych se rozhodoval mezi vstřícnější první možností a striktnější třetí. Podle zákona je totiž občan povinen takové vysvětlení podat.

Nutnost nejvyšší obezřetnosti vůči policii jako takové ale platí obecně a bezpodmínečně a nepřipouští žádné výjimky. Za všech okolností, a to nejen v případech potenciálních zločinců, ale i občanů v roli možných svědků nebo lidí, kteří mohli něco vidět a slyšet. Například proto, že šli zrovna náhodou kolem nebo náhodou někoho znali...

Do této problematiky, o kterou jsem se z profesních i osobních důvodů začal zajímat a velmi intenzivně ji studovat, mě podrobněji zasvětil jeden můj známý. Tento významný advokát, kterého z pochopitelných důvodů nehodlám jmenovat, mi vysvětloval, že do potíží se může jakýkoli člověk dostat již pouze tím, že s policajty mluví. Může si tak zavařit dokonce i v případě, že není z ničeho podezřelý, ale k něčemu se nachomýtně jako pouhý potenciální svědek. Jako tenkrát na Želivce... Vyprávěl mi spoustu právnických historek i reálných

případů z praxe, samozřejmě za dodržení GDPR i advokátního tajemství, o tom, jak si nic netušící lidé způsobili zbytečné problémy, protože nedrželi jazyk za zuby. A buď neřekli to, co měli, nebo naopak řekli něco, co neměli...

„Měl jsem klienta, který podával vysvětlení na policii ohledně možného trestného činu. Řekl, že byl v danou hodinu v jistém fastfoodu. Při opakovaném dotazu později ale uvedl místo tohoto fastfoodu název konkurenčního řetězce. Byl to ten samý podnik, na stejném místě, jen se spletl v názvu,

ale policajti z něj během podání vysvětlení učinili de facto podezřelého a člověka, který s tím má něco společného, protože prý lže a v jeho výpovědi jsou nesrovnalosti. A tak určitě něco tají a je třeba se mu podívat na zoubek.“

To není vtip, takhle to totiž opravdu chodí. Nakonec jej sice z problémů, do kterých se jeho klient neznalostí procedur sám uvrtal, advokát vysekal, podle něj je ale potřeba vědět, jak policisté přemýšlejí a jak jejich vyšetřovací postupy vlastně fungují. Či někdy spíše nefungují.

Pokud totiž nechytanou pachatele čehokoli přímo při činu, například se sekerou v ruce a od krve, která patří oběti, se spuštěnými kalhotami nebo na kameře, velmi často začínají od nuly a nemají vůbec nic v ruce. Neví, co se stalo, proč se to stalo ani jak se to stalo, a tak se chytají každého stébla a toho, co jim kdo namluví. Nikoli však proto, aby zjistili, jak to ve skutečnosti bylo, ale aby mohli případ co nejrychleji uzavřít a jít řešit zase něco jiného. Jako jsou záchranky honorovány podle toho, za kolika „záchranami“ vyjedou, úspěch policejní práce je hodnocen podle zdárně uzavřených případů...

Vyšetřovatelé, kterým chybí důkazy, si skládají jednotlivé střípky a z nich pak konstruuji to, co se asi tak mohlo stát. Nečiní tak ale s cílem zjistit pravdu, ta je zase tak moc nezajímá, potřebují hlavně „sehnat“ pachatele. Když ho „seženou“ a podaří se jim mu zločin takzvaně „přisít“, a tuto konstrukci se jim povede dotlačit k soudu, můžou případ uzavřít, udělat si čárku v kolonce vyřešených případů a dostat pochvalu nebo prémie.

Případně se, když je kauza aspoň trochu významná, zviditelnit v médiích a stát se hvězdami, což bývá odrazem k lepší kariéře a povýšení. Jestli bude nakonec obviněný zproštěn, nebo odsouzen, už není jejich starost. Tam začíná druhé kolo, ale to je zase jiné téma...

Podle objasněných případů, nikoli podle toho, zda nechali zavřít skutečného pachatele či jak eticky při vyšetřování postupovali, je posuzována kvalita policejní práce! To jenom neznalí a s fungováním reality dostatečně neobeznámení lidé si často myslí, že jde o nějakou spravedlnost nebo ochranu společnosti. Možná tak, jako jde ve zdravotnictví o zdraví... **vid ●**

Můžete ještě na slovíčko? Ani náhodou, poručku Columbo, pošlete mi obsílku poštou...

Foto Profimedia

PUSU na zámek

Už jako malý kluk trhával mouchám nožičky...

Kdyby lidi věděli či aspoň tušili, jak je to doopravdy, a podívali se na to očima policajta, nikdy v životě by ani s jedním jediným z nich nepromluvili, dokud by nemuseli. Největší paradox spočívá v tom, že většinou si lidé s policajty ani povídat nemusí, nebo lépe řečeno jen ve specifických, úzce vymezených případech. A že tak obvykle činí dobrovolně. Zřejmě proto, že se příliš dívají na detektivky. Tam si svědek nebo podezřelý povídá s poručíkem Columbem nebo v Kriminálce Anděl hodiny mezi dveřmi a poví i to, co neví, čímž se nakonec sám usvědčí.

Málokdo ale ví, že si při svém pátrání policajt nemůže jenom tak povídat, s kým a jak

váka, který kontroluje doklady při silniční kontrole), pak se musí řídit tím, co je napsané v zákoně o Policii České republiky, tedy zákoně č. 273/2008 Sb., konkrétně v § 61. Tento paragraf, hned jeho první bod, policii umožňuje „požadovat potřebné vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění skutečnosti důležitých pro a) odhalení trestného činu nebo přestupku a jeho pachatele, b) vypátrání hledané nebo pohřešované osoby anebo věci, nebo c) přípravu a výkon opatření k zajištění bezpečnosti osoby chráněné dle tohoto zákona či jiného právního předpisu. A „v případech potřeby ji vyzvat, aby se ve stanovenou dobu, popř. bez zbytečného odkladu,

zbytečného odkladu úřední záznam o podání vysvětlení“. Kdybyste jeli třeba vlakem, protože bydlíte někde jinde, a museli si vzít v práci volno, můžete si do sedmi dní vyplnit žádost o náhradu nutných výdajů či ušlého výdělků. To by mělo smysl třeba ve chvíli, kdybyste se stali svědky přepadení v Praze, kam jste vyrazili na výlet z Ostravy, a policie by vás ztotožnila a pozvala k podání vysvětlení. Nebo kdybyste se přichomýtli k něčemu na Želivce... Ať už by ale byly okolnosti jakékoliv, v každém případě o podání vysvětlení musí policajti sepsat úřední záznam.

Pak je také dobré znát trestní řád, který říká, že má každý člověk při podání vysvětlení právo na přítomnost advokáta. A to bez ohledu na to, zda je z něčeho podezřelý, nebo jen podává vysvětlení v roli někoho, kdo šel zrovna kolem. „Já jsem sice advokát a znám právní řád, ale kvůli tomu, co jsem zažil ve své praxi, bych bez advokáta policii neřekl ani to, jaké je dnes datum. I kdybych podával vysvětlení já, který se v těch procesech vyznám, přizval bych si z principu kolegu, aby nic nepřekroutil,“ vysvětlil mi můj známý, který byl až příliš často svědkem toho, jak se spravedlnost vydala nesprávným směrem.

Právník poukazuje také na to, že se důležitými svědky v trestních řízeních, kde chybějí přímé důkazy nebo se vše pohybuje v rovině „jedna paní povídala“ či tvrzení proti tvrzení, velmi často stávají lidé, kteří mají na obviněného, ale někdy i poškozeného pifku nebo nějakou osobní zášť a chtějí se mu za něco pomstít. Případně je to někdo, kdo je sám v něčem namočený, ale za to, že řekne o někom „pravdu“, dostane výměnou za „informace“ úlevu. Prostě se policii podaří najít někoho, kdo je na podezřelého, obviněného, ale i poškozeného ochoten z osobních důvodů vylít kyblík špíny, aby zvítězila „spravedlnost“.

Logicky, protože normální člověk by nemluvil o ničem, o čem nic neví, protože nemá

Je to totiž velmi jednoduché: buď policie důkazy má, anebo nemá. A pokud je nemá, musí si vytvořit nějaký příběh. Svůj vlastní příběh.

se mu zachce, ale musí se přitom řídit platnými zákony. Stejně tak při zadržení, výsleších, předvolávání a podobně. Respektive měl by. Protože proč by postupoval podle předpisů, když s ním lidi žvaní ochotně sami, jen co na ně promluví a představí se jim? A když vůbec netuší, jak se mají v dané situaci chovat?

Konkrétně v české legislativě existuje ohledně komunikace s policií v souvislosti s prověřováním trestného činu nebo událostí, které je třeba prošetřit a zjistit, zda se nějaký trestný čin nestal, pouze závazný termín „podání vysvětlení“. Žádné povídání mezi dveřmi či na hrázi přehrady nebo „vytěžení zdrojů“ v něm není a nic jiného zákon nezná. Samozřejmě se teď bavím o vyšetřování, tedy o přípravném řízení předtím, než padne obvinění a případ zamíří před soud.

Pokud by chtěl policajt v této fázi mluvit s kýmkoli o čemkoli (a teď nemyslím dopra-

je-li to nezbytné, dostavila na určené místo k sepsání úředního záznamu o podání vysvětlení“. To je to jediné, co smí policie udělat, když chce s někým mluvit a něco vyzvědět.

A když už by toto policie dodržela a udělala, pak je každý člověk dle zákona povinen dostavit se na policejní služebnu, popřípadě na jiné domluvené místo, například do kavárny. Nemusí samozřejmě nikam běžet v den, který mu policie určí, ale může se s nimi domluvit na termínu, který vyhovuje oběma stranám. Pokud by se mu nikam nechtělo a výzvu k podání by ignoroval, můžou si pro něj „benga“ podle bodu 5 přijet a na služebnu si ho předvést.

Pakliže už tedy k něčemu podobnému dojde, nemá smysl dělat mrtvé brouky a čekat, až si pro vás přijdou. Druhý bod paragrafu 61 uvádí, že „dostaví-li se osoba na základě výzvy, je policista povinen s touto osobou sepsat bez

Foto Adobe Stock

k takovému chování a „svědectví“ žádný důvod. Takoví dobráci pak často ochotně mluví i s bulvárem, kterému se svěřují, jaký dotyčný byl nebo je padouch, i když to samozřejmě může být přesně naopak. A tak se pak u soudu přetahuje žalující a obhajující strana, a vyhraje nakonec ta, která – pokud nemá důkazy – sežene takových lidových vypravěčů víc. A kde je pravda? To není podstatné...

Jaké bylo počasí

Uškodit jedné či druhé straně ale může i ten, kdo škodit nechce, ale je naivní a nechápe, jak policie pracuje a jak to chodí. A tak mluví a způsobně odpovídá na otázky, ale protože neví, jakým směrem policie kauzu vede a co už má ve spisech, tak ani netuší, že si vybere třeba jen jednu dvě věty či informace, které se jí hodí do příběhu, po něčem půjde, ale to ostatní taktně vynechá. Jako média... Proto je dobré říkat jen to, co bezpečně vím, že se

nedá použít k manipulaci. A když nevím jistě, jsem prostě zticha nebo řeknu, že nevím.

Pokud se člověk poradí s advokátem, dozví se i to, že podle § 158 odst. 6 o obsahu vysvětlení, která nemají povahu neodkladného nebo neopakovatelného úkonu, „je-li úřední záznam podepsán osobou podávající vysvětlení, bude jí na žádost poskytnuta jeho kopie“. Asi nemusím dodávat, že se tak při všech „neoficiálních“ podáváníích vysvětlení mezi dveřmi, v parku nebo na hrázi přehrady neděje. A tak jakákoli nesrovnalost potom může být použita proti tomu, kdo – byť v dobré víře – vysvětlení podával. Stačí třeba, že si později, u nějakého dalšího výsledku, podávání vysvětlení či pokoutného doptávání nevzpomené, jaké onoho dne bylo počasí nebo jakou příchuť měla zmrzlina, a už může mít problém a do všeho se nepřijemně zamotat...

Úřední záznam je ale důležitý i z jiného důvodu. Neboť „úřední záznam později slouží

státnímu zástupci a obviněnému z trestného činu ke zvážení návrhu, aby osoba, jež takové vysvětlení podala, byla vyslechnuta jako svědek, a soudu k úvaze, zda takový důkaz provede“, jak praví § 211 odst. 6 trestního řádu.

Tato poslední informace je tedy klíčová pro to, jak se člověku, který se náhodou k něčemu přichomýtně, poverde. Záleží totiž na tom, jakou strategii zvolí. Čím víc totiž bude zpovídaný před policií žvanit a čím detailněji bude odpovídat na otázky, byť by se týkaly něčeho, co se zpovídaného přímo netýká nebo o čem toho moc neví, jen se domnívá, nebo něčeho, co přímo nesouvisí se samotným činem, ale s omáčkou okolo, tím větší je šance, že se stane, například v roli svědka, účastníkem trestního řízení a později bude v této roli muset figurovat například v soudním procesu.

Kdyby přitom býval držel jazyk za zuby a nenechal se vmanipulovat do role, kdy mluví například o tom, jestli obviněný, kterého dotyčný zná třeba z kroužku kreslení, trhal jako malý mouchám nožičky či přecházel na přechodu na červenou, nebyl by k vytváření konstrukce toho, jak to asi bylo a jaký byl obviněný padouch, zajímavý a měl by býval klid.

Je to totiž velmi jednoduché: buď policie důkazy má, anebo nemá. A pokud je nemá, musí si vytvořit nějaký příběh. Svůj příběh. A ten se ode reality může lišit jako noc a den. Vzato do důsledku, kdyby lidi s policajty nežvanili či říkali jen to, co o věci doopravdy ví, ve většině případů by prostě řekli, že u toho nebyli, že netuší, co se stalo, že to neviděli, že to není jejich věc nebo že nechtějí spekulovat, bylo by v mnoha případech... po případu.

Čím více toho ale lidi nakvákají, tím větší šance je, že skončí za mřížemi nějaký nevinný člověk, nebo může být zničena jeho pověst i jeho život. Anebo se z toho naopak viník, jenž se stylizuje jako chudáček do role nesvéprávné oběti, může kydáním špíny na druhé, aby se vyvázal z vlastní odpovědnosti, až příliš snadno vyvléct. To všechno je třeba v podobných situacích vědět, aby se člověk nedostal do problémů. Nebo aby nedostal do problémů někoho jiného. Ironií totiž je, že ať už byste chtěli pomoci obviněnému, poškozenému nebo si myslíte, že jde o pravdu a spravedlnost, žvaněním o tom, o čem nic nevíte, nejenže nikomu pomoci nemusíte, ale ještě mu můžete uškodit. A to třeba i tomu, komu jste původně chtěli pomoci. **vid** ●

Foto Adobe Stock

VŠICHNI do řady?

Jak nezblbnout v době, která rozpouští kvalitu v kvantitě?

Největší problém je v tom, že se člověk nic z toho, co je důležité a co by jej mohlo přiblížit k většímu porozumění světu, obvykle nemá šanci dozvědět. Tedy pokud si to sám nezjistí a nenaučí se ony souvislosti vidět a informace do nich propojovat. A tak, do té doby, než se to naučí, je odkázán na to, co se mu kdo rozhodne říci. Neříkám, že to není mnohdy důležité nebo zajímavé,

ale i to má svá úskalí – když nebude rozumět, nepochopí, proč mu to ten daný člověk říká. A hlavně, že může být z nějakého důvodu ještě důležitější to, co třeba neříká.

Přestože je dnes v publicistice a novinářině módou zprostředkovávat cizí názory a psát o tom, co si různí lidé myslí, šifra, jak dobře víte, upřednostňuje před názory a domněnkami informace, fakta a hlubší souvislosti, do kterých různá témata zasazuje.

A také kontext, který je společně s úhlem pohledu a smyslem sdělení, tedy tím, co se snaží „básník“ říci, jedním z nejdůležitějších kritérií. Podle jejího přesvědčení totiž není

smyslem ani přínosem časopisu to, aby šířil nějakou agendu, propagandu či ideologii s cílem posílit svůj vlastní nebo cizí politický názor či obchodní vliv.

To už dělají skoro všechna ostatní média a není třeba, aby takových bylo ještě víc. Bylo by to plýtvání elektrinou a papírem. Vždyť je to pořád dokola... Jeden řekne to, druhý tamto, a chudák čtenář vůbec netuší, jestli se tomu, co jeden nebo druhý řekli, dá věřit. Jinými slovy, jestli je to jenom něčí názor, anebo se dané tvrzení či sdělení může opřít o realitu, případně zda se nejedná o nějakou politickou taktiku s cílem nahánět pro urči-

té skupiny příznivce či voliče či podporovat obchodní aktivity či skryté agendy některých zájmových skupin. Či zda nebylo řečeno jen *a*, ale *b* se někde takticky nevytratilo.

Právě v tom se totiž skrývá největší úskalí dnešní doby (dez)informační. Ještě nikdy v historii nebylo pro lidi k dispozici více informací než dnes. A ještě nikdy nebylo pro jejich běžného konzumenta těžší se v nich orientovat. A nejde jen o informace mediální, totéž se týká různých zákonů, předpisů a byrokracie, ve kterých je stále komplikovanější se vyznat nebo je správně pochopit.

Dochází tak k jednomu pozoruhodnému paradoxu: přestože se na lidi valí stále víc informací, nemá to nijak pozitivní efekt na jejich informovanost, všeobecný přehled či schopnost chápat, co se kolem nich děje. Nemluvě o porozumění tomu, jak a proč věci fungují tak, jak fungují. Nebo jak a proč nefungují.

Jinými slovy, doba se neustále vyvíjí a zrychluje, ale lidé jako druh s ní nestíhají držet krok a naprosto se v ní ztrácejí, protože mají rádi svůj klídek a neradi se mění a posouvají dopředu jako věci okolo nich. A právě proto se tato disproporce neustále zvyšuje a už i ta umělá inteligence je vyšší než inteligence lidská. A i díky ní se rozevírají mezi lidmi nůžky. Ti, kteří byli chytrí předtím, můžou být i s pomocí nástrojů AI ještě chytřejší. A těm druhým ani AI nepomůže, a protože ji nebudou umět využívat, budou ještě hloupější než dřív. Ale to je jen příklad, chytrý člověk samozřejmě bude chytrý i bez AI, to byl jen možný nástin toho, jak to bude fungovat v nové době a jak se mohou rozdíly ještě rychleji prohlubovat.

Skoro to ale v obecné rovině vypadá, jako kdyby platilo, že čím víc informací se v éteru objevuje, tím jsou lidi hloupější, přestože si právě kvůli nadbytku údajů a dat, které si někde přečetli nebo zaslechli, myslí opak. Ta zdánlivá informační bohatost totiž může být velmi matoucí a zavádějící.

Pokud je ale informací tolik, stačí si přece mezi nimi umět vybrat ty správné, myslí si hodně lidí. Co ale hrubě podceňují, je otázka, jak to udělat, pokud na to nemám know-how, schopnosti, čas ani trpělivost. A kolik takových „správných“ informací vlastně v éteru „běhá“...

Abych dokázal posoudit relevanci informací, musím nejprve pochopit, jak se to dělá a jak celé informační odvětví a byznys s informacemi funguje. Nestačí si totiž jenom vybrat z nabídky v „regálech“, ale je třeba umět alespoň rámcově ověřovat jejich platnost a směrdatnost. A také odhadnout či poznat, zda ten, kdo konkrétní informaci šíří, tak trochu nekecá nebo nemlží, případně jaký tím sleduje cíl. A odkud vítr fouká.

Prostě je třeba chápat, proč daný člověk danou informaci v médiích či na sociálních sítích šíří a o co mu jde. O to, aby informoval lidi? Nebo aby byl zvolen ve volbách či si

vrchní přetahovaná o pozornost a energii konzumentů „fastfoodového“ obsahu nikdy neutichá.

Obvykle se přízeň nebo nepřízeň davů řídí podle toho, zda si jeho členové přečtou nebo poslechnou to, co chtějí zrovna slyšet. A zda se jim daná informace líbí a hodí, nebo se jim naopak nezamlouvá a nevyhovuje jim. Nikdo si už ale nedá tu práci a nevěnuje čas tomu, aby zkoumal, jakou má ona informace vztah k realitě, a zda se čírou náhodou nestal tak trochu obětí emocí či manipulace. Emoce zkrátka drtí rozum, a co hůře, většině lidí to tak vyhovuje. A to

Obvykle se přízeň nebo nepřízeň davů řídí podle toho, zda si jeho členové přečtou nebo poslechnou to, co chtějí zrovna slyšet. A zda se jim daná informace líbí a hodí.

připravoval půdu a získával ovečky pro svou politickou kariéru? Případně někde něco zaslechl, a protože se mu to líbí, tak to bez rozmyslu šíří a vydává za skutečnost? Nebo sdílí podobným způsobem na Facebooku to, co mu přinese nejvíc lajků a sledujících? Přestože to jsou všechno legitimní důvody, je v tom docela velký rozdíl a může to dost zásadně ovlivnit výsledek i relevanci řečeného.

Obsahový fastfood

Informací je tedy dnes spousta, což o to. Problém ale je, že jejich kvantita do velké míry rozpustila kvalitu. Zjednodušeně řečeno, kdekdo se snaží do lidí něco nahustit a přesvědčovat je o tom, aby mu uvěřili a udělali to, či ono, zvolili toho, nebo jiného, mysleli si tohle, anebo tamto... Jako báby v Babovřeskách, když se překřikují. A tak běžní lidé, kteří sice informace konzumují a hltají, ale nechápou tolik souvislosti a to, co zůstává skryto pod povrchem, pouze přeskakují jako korouhvičky k tomu, komu se zrovna podařilo zformulovat svoje názory atraktivněji a přesvědčivěji. Případně hlasitěji. Neboli komu se podařilo získat je na svoji stranu. A to přesto, že může jít o směs lži a polopravd nebo čírou demagogii.

Už za měsíc nebo za rok se to ale může povést zase někomu jinému, a tak tahle po-

bez ohledu na to, na jaké stojí straně. Sáhnu prostě do nějakého šuplíku a vytáhnou si z něj, co zrovna potřebují.

Dnes je přitom informační situace paradoxně horší než kdy dřív, protože se všichni širitelé obsahů a narativů sice holedbají, že to oni mají pravdu a druzí lžou, ale nikdo jaksi nechce přiznat, za koho kope.

Například za první republiky na počátku 20. století, která bývá co do množství a kvality novin a časopisů, odborných, politických, společenských, ale i kulturních, právně považována za zlatou mediální éru, to bylo pro čtenáře mnohem snazší. A to proto, že o tom, že se jej snaží konkrétní žurnál o něčem přesvědčit, ihned každý věděl.

Velice silnou pozici měl zejména stranický tisk, skrze jehož stránky jednotlivé politické strany komunikovaly se svými voliči. Jedny noviny vydávali sociální demokraté, kteří šířili svůj pohled na svět a lákali lidi na svůj levicový program. Pravičáci ve svých novinách přinášeli zase jiný pohled, a další odlišné pohledy zase přinášeli agrárníci. Byl to v rámci možností čestný, protože přiznaný souboj jednotlivých idejí či propagand.

Jenže dnes se všichni tváří veřejnoprávně, demokraticky, lidskoprávně, svobodně, nezávisle, korektně, nestranně, či dokonce seriózně a jedinečně spravedlivě, ale manipulují čtená-

ři a diváky takovým způsobem, až to není hezké. Celý hlavní proud se tímto směrem falešně a pokrytecky transformoval do stavu, kdy se zúčastnění tváří, že za nikoho nekopou a informují „nezávisle“ o světě. Přitom ale kopou za toho, kdo je zrovna platí. A teď nemyslím jenom za majitele, který jim posílá výplaty, ale za kohokoli, kdo potřebuje někoho očernit, přesvědčit publikum a svoji cílovou skupinu o tom, že černá je bílá, že třeba za vysoké ceny potravin nemohou ti, co za ně opravdu mohou, ale mohou za ně jiní, kteří za ně přitom nemohou, a tak podobně. Prostě pracují „na objednávku“. Kdo platí, určuje to, co je v médiích realita, a co nikoli.

Dnešní média hlavního proudu by se tak dala přirovnat spíše k reklamnímu prostoru, jenž se pouze tváří jako řádný redakční obsah. Nebo ještě jinak, reklama a propagace někoho či něčeho je lidem podávána formou redakčního obsahu. A tím je, logicky, mnohem účinnější, než kdyby bylo u článku napsáno „tento obsah platil...“ či „sponzorem rubriky je“ a každý by poznal, že jde o reklamu či placený obsah. Ale také mnohem nebezpečnější.

Drang nach Osten?

No dobře, tak když tohle provádí ten poradný a zaprodaný mainstream, není přece nic snazšího než sledovat alternativní média. A tady se vlastně dostáváme k dalšímu kolosálnímu paradoxu. Alternativa v podstatě jen více či méně zdařile a úspěšně supluje funkci dřívějších opozičních médií. Hned to vysvětlím...

Když v dobách zmiňované první republiky napsali něco levičáci a člověku se to nechtělo číst, mohl si koupit noviny, které napsali pravičáci. A když se mu i to zdálo moc, mohl hledat třeba středovější a méně vyhraněné autory. To zajišťovala názorová pluralita a svoboda vyznání, kdy si mohl každý dovolit vyjadřovat se způsobem, jakým uznal za vhodné. Samozřejmě v rámci nějakých zasetých pravidel a toho, co střední proud umožňoval.

Neexistovala ale jedna jediná pravda a díky myšlenkové pluralitě si každý čtenář uvědomoval, že si musí skládat střípky do své vlastní mozaiky sám a že je třeba o věcech – aspoň trochu – přemýšlet. A když si

někdo něco myslel nebo to říkal, druzí se s ním dohadovali nebo diskutovali, ale oba pohledy byly legitimní a mohly obě strany obohatit. Nikdo neříkal, že jedna strana má pravdu, a proto by ta druhá měla být vymizována, zakázána, označena jako škůdci nebo svině, před kterými je potřeba vyhloubit hluboké příkopy, šikanovat je a přistupovat k nim jako k podlidem, jichž je třeba se zbavit.

S touto novinkou přišli až před druhou světovou válkou nacisté, po nich trochu v jiné obměně komunisté a po nich dnešní evropští liberálové, kteří se postupně transformovali v to, čím jsou dnes – tedy v jakýsi nový druh euronacistů. Ti chtějí nejen vyhlašovat, co je ta jediná pravda a jediný přípustný pohled na svět (buď jsi jako my, nebo zhebni), což by se ještě v rámci jejich ideologického fanatismu dalo pochopit, ale aktivně terorizovat, ná-

Tak komu dnes vypláchneme mozek? Tenhle už vypadá čistý... Foto Adobe Stock

lepkovat, obtěžovat a profesně i společensky ničit všechny, kdo se na škodlivost takového počínání opožďují poukazovat. Jsou jako smyslů zbavení, a oč více se jim v jejich agendách a snahách o udržení moci nedaří, o to zuřivější a nebezpečnější dokážou být.

Tím, že se všichni sešikovali do jedné řady, z mainstreamu vytlačili jakýkoli jiný názor a jednotlivá média se liší tak maximálně barvou a tvarem loga, ale jinak sborově

hlásají prakticky totéž a společně dbají na „čistotu“ a nezávadnost rasy a ducha. Žádná klasická média jiného názorového proudu již proto v podstatě neexistují.

Respektive taková, která by umožňovala zvat hosty s jinými názory, otevřeně debatovat a zpochybňovat kroky ať už domácích či bruselských úřadů a institucí a jejich volených i nevolených zástupců. Tedy to, co je smyslem demokracie, kterou máme dnes již jen formálně a teoreticky, ale prakticky již minimálně deset let neexistuje. A to přinejmenším od chvíle, kdy se euronacisté, vedení Berlínem a Londýnem s podporou amerického *deep state* a jeho dolarů v zádech připojili k převratu na Ukrajině a všeobjímající rusofobii. A 70 let po konci druhé světové války se začali připravovat na nové tažení proti Rusku, takzvaný Drang nach Osten... Ale tomu se budeme – chtě nechtě – věnovat jindy, teď se snažím říct něco jiného.

Sparta a Slavia

Díky Bohu v takové situaci za to, že roli opozičních médií, která přestala v rámci mainstreamu existovat, převzala nově vznikající média alternativní! To je samozřejmě skvělé. A přestože nemají často takovou formální kvalitu, neboť na to jejich tvůrci nemají zdaleka tolik lidí a prostředků, neb je neplatí žádný USAID nebo Brusel formou skrytých dotací, a jejich autoři často mají pro danou práci víc nadšení nežli zkušeností a schopností, dozví

se od takových opozičních médií očekává. Tedy něco podobného, co dělají mainstreamová média, ale z druhé strany. Spíše než alternativní, a přijde mi to poslední dobou stále zřetelnější, jsou prostě opoziční, tedy aktivistická a podobně emotivní, jako jsou ta „vládní“. Mainstream prostě křičí z jedné strany, že to je a bude takhle a že alternativci jsou dezinformátoři, a alternativa křičí, že je mainstream zaprodaný a že to takhle určitě není a nebude. V zápalu boje se pak uchylují k podobným emotivním výlevům a útokům či selektivnímu výběru faktů a tomu, co jsou schopni či ochotni vidět. Jako když jeden tábor fandí Spartě a druhý Slavii.

To není kritika, spíše vysvětlení či přiblížení a vymezení jejich pozic. Opakuji, v dané chvíli je to logické a pochopitelné. Jen mi v tom boji za svatou věc a vlastní pravdu přijde, že se v tomto vypjatém souboru vytrácí nebo spíše v něm úplně chybí média, která by se spíše než o názory a boje zajímala o realitu a snažila se o to, aby se čtenář taky dozvěděl něco navíc. Aby ho to jen neutvrzovalo v tom, jak jsou ti druhí špatní nebo zaprodaní, a v názorech, které již má, ale aby měl možnost zamyslet se nad novými pohledy a věcmi i z jiných než běžných úhlů. Aby byl nějaký časopis čtenářovým průvodcem úskalími doby (obzvláště té naší „nové“), partákem, který spíše než na politiku a ideologii soustředí pozornost na samotné informace a souvislosti a snahu o pochopení světa, ve kterém žijeme. A údržbu a kultivaci hřiště, na kterém se ten zápas

Dnešní média hlavního proudu by se tak dala přirovnat spíše k reklamnímu prostoru, kde je reklama a propagace někoho či něčeho lidem podávána formou redakčního obsahu.

se díky nim spoustu důležitých věcí a střípků, které by jinak mohly zapadnout.

Nelze se ale divit ani tomu, že jelikož suplují roli dřívějších opozičních médií, je nakonec podobná i jejich role. Tvóří prostě jakousi konzervativnější protiváhu médií režimních, progresivistických a proválečných.

A protože je doba, kdy se staré hroutí a nové se teprve tvoří, velmi vyhocená a emočně napjatá, dělají víceméně to, co

mezi Spartou a Slavií hraje. A zajímá se o samotnou hru.

Proto pro vás píšu každý měsíc Šifru, která se toto prázdné pole snaží vyplňovat, vystoupit z řady. A která si uvědomuje, že je potřeba snažit se mnohem více přemýšlet, zkoumat a poznávat zákonitosti života než křičet nebo si pořádně jenom něco myslet a o něčem se dohadovat. Myslet totiž znamená houby vědět... **vid** ●

RADOST až na KOST

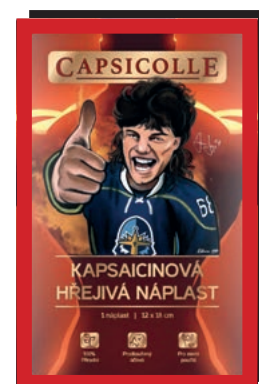
Nechte se inspirovat tím, co vám stejně jako mně může rozšířit obzory, zpříjemnit život a okouzlit smysly.

PROBOUZÍME SE. Spisovatel Miloš Matula, který patří mezi největší obdivovatele a znalce starého Egypta u nás, právě vydává novou knihu „Probouzíme se“. Zatím jsem měl možnost ji pročíst a prohlédnout pouze letmo, ale moc mě potěšilo, že se věnuje podobným tématům jako Šifra a reflektuje onu obrovskou změnu kosmického cyklu, již právě procházíme. Kapitoly s názvy jako „Stíny jsou vyneseny na světlo“, „Fotonový pás“, „Přelomový objev pod pyramidami v Gíze“, „Cesta do hlubin naší duše“, „Sluneční erupce a vědomí“, „Vibrace a kvantová fyzika“, „Světlo přitahuje tmou“ nebo „Přichází změna frekvencí a času“ dávají tušit, že to bude typická Milošova jízda plná zajímavých postřehů. A i ti z vás, kteří se drží spíše při zemi (a při Zemi), již budou díky „šifrované“ průpravě tušit, do čeho jdou, a nemusejí se bát

nechat se trochu unést Milošovým optimismem. „Pokud slovo ‚apokalypsa‘ dříve vzbuzovalo ve většině z vás strach, nyní, s dostatečným porozuměním, může přinést pohodlí a důvěru do budoucnosti. Na konci roku 2012 dorazilo na Zemi nové božské Světlo, které přineslo nejvyšší energie, a nainstalovalo tak přechod do věku Vodnáře a do věku Slunce Cheprer podle učení starověkých Egyptanů. Tento proces

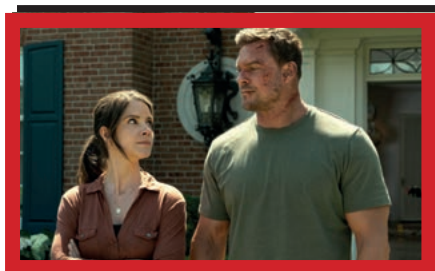
posouvá naši planetu k páté dimenzi. Víra, založená na strachu, byla k lidem velmi krutá. Kvůli jejich omezenému vědomí, a také kvůli oponě zapomnění se věřilo, že nemůže dojít ke změně k lepšímu. Místo toho nás donutili věřit, že apokalypsa představuje Armagedon, který jednoho dne přijde a přinese konec lidstva a zničení planety,“ píše Miloš a vysvětluje, že je tomu právě naopak. „Vše se teď zrychluje. To, co trvalo staletí, se nyní odhalí za několik let, či dokonce měsíců. A apokalypsa, jež byla dříve tak děsivá, teď začíná ztrácet důvěru. Neznamena totiž nic jiného než odhalení toho, co bylo skryté. Je to okno, které se otevírá tak, aby Světlo prosvítlo prostředí, a ukazuje realitu, kterou dříve nebylo možné uskutečnit (...) Světlo zesiluje. Vědomí se rozšiřuje. Pravdy se ukazují. Omezená přesvědčení se rozplynou ve Světle. Masky padnou a odhalí se duše každé lidské bytosti. Nahá duše nemůže nic skrýt. (...) To je apokalypsa, již se tak obáváte. Poznáte pravdu a ta vás osvobodí...“ www.milosmatula.cz

CAPSICOLLE. Když mě po napsání minulého čísla chytla záda, tohle číslo, které se mi nakonec podařilo přece jen zdárně dokončit, bylo v ohrožení. Nemohl jsem totiž ani sedět, a i zvednutí z postele mi trvalo asi deset minut. Ztuhla mi totiž bederní páteř a nedalo se to rozhýbat. Nakonec mi pomohlo pár tipů na cviky od paní doktorky, které se daly dělat i v leže, ale celé to „povolila“ až hřejivá náplast Capsicolle s Jardou Jágreem na obrázku. Je to úžasná věc. Právě při podobném druhu potíží se lepší na záda, ramena, při zánětech, revmatismu, protože zmírňuje svalové napětí a bolest. Je to díky tomu, že obsahuje osm přírodních látek, jako je kadidlo pravé, mentol, čertovo lejno, skořicovník, kapsaicin či rulík zlomocný, které se uvolní do kůže a krásně bolavé místo prohřejí. Úleva přijde do dvaceti minut a účinkuje to až dvanáct hodin.

JACK REACHER. Jak jsem psal v minulém čísle o americké mentalitě a kořenech jejich touhy dobývat a zachraňovat svět, objevil jsem na Amazon Prime Video parádní akční (záměrně) béčkový seriál, který všechny americké hodnoty shrnuje v každém třičtvrtěhodinovém dílu. Bývalý vyšetřovatel vojenské

policie Jack Reacher se vždy objeví tam, kde je třeba zjednat spravedlnost. Trošku svérázně si ji vysvětluje tak, že každého padoucha, kterého potká,

zmlátí nebo zabije, aby se nemusel trápit u soudu a pak ve vězení. Prostě to tahle dvoumetrová mlátička vyřeší vždy jednoduše a rychle, a k tomu mu dopomáhej Bůh. Kéž by to bylo v životě tak jednoduché... Je to fakt skvělá oddychová pohádka a nejlepší jsou na ní Reacherovy vtipné hlášky.

Harmonizace prostoru, těla a vody

99 % spokojených zákazníků
Vaše spokojenost je naší
prioritou

Garance 60 dní
Na vrácení Somavedicu
bez udání důvodu

Vědecky prověřené
4 studie
11 certifikací

K dispozici po celém světě
Zákazníci ve více než 60
zemích

Jaké mají uživatelé Somavedicu zkušenosti?

Zlepšení spánku

Více energie

Zlepšená hydratace

Snížení stresu a úzkosti

Zlepšená fyzická regenerace

Proč používat právě Somavedic?

Snižuje obsah volných
radikálů v těle

Zlepšuje přirozené
regenerační procesy těla

Podporuje odpočinek a
relaxaci

Zlepšuje biologickou dostupnost
vody (hydratace)

Stále více lidí je nadměrně citlivých na
elektromagnetické záření (EHS –
elektromagnetická hypersenzibilita)

4,3

4,7

100%

Video o Somavedicu
Otázky a odpovědi
Recenze klientů
Nejoblíbenější model

